

INTEGRATION

RAPPORT 6

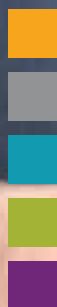
SCB

Statistics Sweden

Statistiska centralbyrån

Integration

– en beskrivning av läget i Sverige

Integration

– en beskrivning av läget i Sverige

Integration

– a description of the situation in Sweden

Statistics Sweden
2013

Tidigare publicering Integration – en beskrivning av läget i Sverige 2008
Previous publication Integration – utrikesfödda på arbetsmarknaden 2009
 Integration – ett regionalt perspektiv 2010
 Integration – utrikes födda i gymnasieskolan 2011
 Integration – utrikesfödda i pensionsåldern 2012
 Integration – a description of the situation in Sweden 2008
 Integration – foreign born persons and the labour market 2009
 Integration – a regional perspektive 2010
 Integration – foreign born persons in upper secondary school 2011
 Integration – foreign born persons of retirement age 2012

Producent SCB, Prognosinstitutet
Producer Statistics Sweden, Forecast Institute
 Box 24300, 104 51 Stockholm
 +46 8 506 940 00
 Integration.analys@scb.se

Förfrågningar Anna-Karin Nylin +46 8 506 942 32
Inquiries Anna-Karin.Nylin@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet i denna publikation.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, *Integration – en beskrivning av läget i Sverige*.

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication. When quoting,
please state the source as follows:

Source: Statistics Sweden, *Integration – a description of the situation in Sweden*.

Omslagsbild: Jan-Aage Haaland, Ateljén SCB
Cover photo

ISBN 978-91-618-1599-9 (Print)
URN:NBN:SE:SCB-2013-BE57BR1301_pdf

Printed in Sweden
SCB-Tryck, Örebro 2013.12

Förord

Sedan år 2008 har Statistiska centralbyrån haft i uppdrag att genomföra analyser inom integrationsområdet, främst med utgångspunkt från databasen STATIV. Analysrapporterna ges ut i serien Integration.

Den första rapporten i serien avsåg en beskrivning av skillnader och likheter mellan inrikes och utrikes födda i Sverige inom bland annat områdena utbildning, arbetsmarknad och demokrati. I denna rapport, den sjätte i ordningen, belyses återigen dessa områden. Syftet är att följa upp om likheter och skillnader består. I denna rapport kommer även områdena inkomst och hälsa att belysas. Rapporten inleds med en redovisning av de demografiska förutsättningarna för de studerade grupperna.

Rapporten har utarbetats av Ellen Forsberg, Inger Huggare, Anna-Karin Nylin och Anna Wilén. Mikaela Järnbert och Karin Lundström har bidragit med värdefulla synpunkter.

Statistiska centralbyrån i december 2013

Inger Eklund

Eiwor Höglund Dávila

SCB tackar

Tack vare våra uppgiftslämnare – privatpersoner, företag, myndigheter och organisationer – kan SCB tillhandahålla tillförlitlig och aktuell statistik som tillgodoser samhällets informationsbehov.

Innehåll

A separate text in English is provided at the end of the publication, on page 127

Förord	3
Sammanfattning	13
Demografi	13
Utbildning	13
Arbetsmarknad	14
Inkomst	15
Demokrati	15
Hälsa	16
Inledning	17
1. Demografi	19
Grund för bosättning	20
Utrikes födda som stannar i Sverige	21
Utrikes födda i Sverige	22
Utrikes födda efter ålder och kön	24
Tid i Sverige	27
2. Utbildning	29
Grundskolan	29
Kommunala och fristående grundskolor	29
Betyg i grundskolan	31
Tid i Sverige och meritvärde	32
Behörighet till gymnasiet	34
Bosättningstidens betydelse för behörighet till gymnasiet	36
Gymnasiet	38
Gymnasieelever i friskolor	39
Gymnasiebetyg	40
Behörighet till universitets- och högskolestudier	42
Utbildningsnivå	43
Utbildningsnivå vid 30 års ålder	43
3. Arbetsmarknad	47
Utvecklingen de senaste fem åren	48
Tid i Sverige	50
Födelseregion och sysselsättning	51
Ålder och sysselsättning	54

Utbildning och sysselsättning	56
Yrke efter utbildning	57
Företagare	59
4. Inkomst	63
Nettoinkomst	63
Inkomstutvecklingen från 2006	63
Inkomst efter ålder	64
Inkomst efter sysselsättningsstatus	65
Inkomst efter födelseregion	66
Inkomst efter tid i Sverige	67
Inkomst efter utbildningsnivå	68
Nettoinkomstens sammansättning	69
Grupper som riskerar ekonomisk utsatthet	71
De tio procenten med lägst nettoinkomst	72
De vars inkomst till hälften bestod av C-inkomster	76
5. Demokrati	81
Valdeltagande	81
Tid i Sverige	82
Födelseregion och valdeltagande	83
Ålder och valdeltagande	83
Socioekonomiska faktorer och valdeltagande	84
Politisk representation	85
Nominerade och valda	85
Representation efter uppdragets tyngd och position	88
6. Hälsa	91
Allmänt hälsotillstånd	91
Fysisk hälsa	93
Psykisk hälsa	94
Funktionsnedsättningar	94
Fakta om statistiken	97
Detta omfattar statistiken	97
STATIV	97
Historiska befolkningsregistret (HBR)	98
Inkomst- och taxeringsregistret (IoT)	98
Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)	98
Valstatistik	99
Definitioner och förklaringar	100
Födelseregion	100
Förvärvsarbetande	101
Nettoinkomst	101
Utbildningsnivå	101

Statistikens tillförlitlighet	101
Övertäckning	102
Utbildningsnivå.....	102
Gränspendling.....	102
Urvalsundersökningar	104
Bra att veta.....	105
Referenser	107
Tabellbilaga	109
In English.....	127
Summary.....	127
Demographics.....	127
Education	127
Labour market	128
Income	129
Democracy	129
Health	130
List of tables	131
List of graphs.....	133
List of terms.....	137

Tabellförteckning

Tabell 2.1 Andel utrikes födda flickor och pojkar som uppnått behörighet till gymnasieskolan, efter tid i Sverige. Period 2007–2011.....	38
Tabell 2.2 Andel kvinnor och män vid 30 års ålder efter utbildningsnivå och födelseregion. Period 2007–2011.....	45
Tabell 3.1 Antal och andel förvärvsarbetande högskole- utbildade kvinnor och män, 20–64 år, efter vilken utbildning deras yrke kräver. År 2011	59
Tabell 3.2 Andel egenföretagare bland förvärvsarbetande kvinnor och män efter födelseregion, 20–64 år. År 2011	61
Tabell 4.1 Nettoinkomstens sammansättning för inrikes och utrikes födda kvinnor och män i åldern 20–64 år. Procent. År 2011	70
Tabell 5.1 Valdeltagande i val till riksdagen bland inrikes och utrikes födda svenska medborgare. År 1991–2010. Procent	81
Tabell 5.2 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män med förtroendeuppdrag i kommuner efter olika organ på olika nivåer. År 2007 och 2011	88

Tabell 5.3 Andel utrikes födda kvinnor och män med för- troendeuppdrag i kommuner efter olika positioner. År 2011 och 2007	89
Tabell T.1 Antal pojkar och flickor i fristående respektive kommunal grundskola efter födelseregion. Period 2007–2011	109
Tabell T.2 Antal flickor och pojkar ej behöriga respektive behöriga till gymnasieskolan efter födelseregion. Period 2007–2011	109
Tabell T.3 Antal utrikes födda flickor ej behöriga respektive behöriga till gymnasieskolan, efter tid i Sverige och födelse- region. Period 2007–2011	110
Tabell T.4 Antal utrikes födda pojkar ej behöriga respektive behöriga till gymnasieskolan, efter tid i Sverige och födelse- region. Period 2007–2011	110
Tabell T.5 Antal flickor och pojkar i fristående gymnasieskola efter födelseregion. Period 2007–2011	111
Tabell T.6 Antal flickor och pojkar ej behöriga respektive behöriga till högskolan efter födelseregion. Period 2007–2011	111
Tabell T.7 Antal förvärvsarbetande inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år. År 1990–2011	112
Tabell T.8 Antal förvärvsarbetande kvinnor och män, 20–64 år, efter tid i Sverige. År 2011	113
Tabell T.9 Antal förvärvsarbetande kvinnor och män, 20–64 år, efter födelseregion. År 2011	113
Tabell T.10 Antal förvärvsarbetande kvinnor och män, 30–50 år, efter födelseregion och utbildningsnivå. År 2011	114
Tabell T.11 Antal kvinnor och män, 20–64 år, som inkomst- uppgifterna grundar sig på efter tid i Sverige. År 2011	115
Tabell T.12 Antal kvinnor och män, 20–64 år, som inkomst- uppgifterna grundar sig på efter födelseregion. År 2011	115
Tabell T.13 Antal inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, som inkomstuppgifterna grundar sig på efter utbildningsnivå. År 2011	116
Tabell T.14 Valdeltagande i val till riksdagsval bland inrikes och utrikes födda kvinnor och män. År 1991–2010. Procent	116
Tabell T.15 Valdeltagande i val till kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige bland inrikes och utrikes födda kvinnor och män. År 2010. Procent och antal	117

Tabell T.16 Valdeltagande i val till riksdagsval bland utrikes födda kvinnor och män efter tid i Sverige. År 2010. Procent och antal.....	117
Tabell T.17 Valdeltagande i riksdagsvalet 2010 bland kvinnor och män efter födelseregion. Procent och antal	118
Tabell T.18 Antal inrikes och utrikes födda kvinnor och män nominerade till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige. År 1991–2010.....	119
Tabell T.19 Antal inrikes och utrikes födda kvinnor och män valda till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige. År 1991–2010.....	120
Tabell T.20 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män med förtroendeuppdrag i landstinget efter olika nivåer och födelseregion. År 2007 och 2011	121
Tabell T.21 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män med förtroendeuppdrag i landstinget efter olika positioner och födelseregion. År 2007 och 2011	122
Tabell T.22 Andel och antal inrikes och utrikes födda kvinnor och män med gott och dåligt hälsotillstånd samt aktivitetsnedsättning, 20–64 år. Period 2011–2012. Skattat antal i tusental	123
Tabell T.23 Andel och antal inrikes och utrikes födda kvinnor och män med svår värk efter typ av värk, 20–64 år. Period 2011–2012. Skattat antal i tusental	124
Tabell T.24 Andel och antal inrikes och utrikes födda kvinnor och män med sömnbesvär, besvär/svåra besvär med ångslan, oro och ångest, 20–64 år. Period 2011–2012. Skattat antal i tusental	125
Tabell T.25 Andel och antal inrikes och utrikes födda kvinnor och män med rörelsehinder/svårt rörelsehinder, nedsatt syn och hörsel, 20–64 år. Period 2011–2012. Skattat antal i tusental	126

Diagramförteckning

Diagram 1.1 Antal personer som invandrat till Sverige, efter födelseregion. År 2002–2011.....	20
Diagram 1.2 Antal personer som invandrat till Sverige, efter grund för bosättning och medborgarskapsregion. År 2011.....	21
Diagram 1.3 Andel utrikes födda som invandrat 1997–2007 och som fem år senare är kvar i Sverige, efter födelseregion.	22
Diagram 1.4 Andel utrikes födda efter födelseregion. År 2011.....	24
Diagram 1.5 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män, efter ålder och födelseregion. År 2011	26
Diagram 1.6 Andel utrikes födda efter tid i Sverige och födelseregion. År 2011.....	27
Diagram 2.1 Andel flickor och pojkar som går i fristående grundskola, efter födelseregion. Period 2007–2011	30
Diagram 2.2 Genomsnittligt meritvärde för flickor och pojkar i årskurs 9, efter födelseregion. År 1998–2011.....	32
Diagram 2.3 Genomsnittligt meritvärde för flickor och pojkar i årskurs 9, efter tid i Sverige och födelseregion. Period 2007–2011	34
Diagram 2.4 Andel flickor och pojkar behöriga till gymnasieskolan efter födelseregion. Period 2007–2011	36
Diagram 2.5 Andel flickor och pojkar i fristående gymnasieskola efter födelseregion. Period 2007–2011	40
Diagram 2.6 Genomsnittligt gymnasiebetyg för flickor och pojkar, efter födelseregion. År 2000–2011	41
Diagram 2.7 Andel flickor och pojkar ej behöriga till högskolan, efter födelseregion. Period 2007–2011	43
Diagram 3.1 Andel förvärvsarbetande i befolkningen, 20–64 år, inrikes och utrikes födda kvinnor och män. År 1990–2011.....	47
Diagram 3.2 Differensen i andel förvärvsarbetande mellan inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år. År 1990–2011	48
Diagram 3.3 Förändring i befolkning och antal förvärvsarbetande mellan år 2006 och 2011 för inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år	50
Diagram 3.4 Andel förvärvsarbetande i befolkningen för inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, efter tid i Sverige. År 1997–2011	51

Diagram 3.5 Andel förvärvsarbetande kvinnor och män i befolkningen, 20–64 år, efter födelseregion. År 1997–2011	53
Diagram 3.6 Andel förvärvsarbetande kvinnor och män efter födelseregion och ålder. År 2011. Glidande medelvärde över tre årsklasser	55
Diagram 3.7 Andel förvärvsarbetande kvinnor och män, 30–50 år, efter födelseregion och utbildningsnivå. År 2011	57
Diagram 4.1 Nettoinkomst per månad för inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år. Median. År 2006–2011	64
Diagram 4.2 Nettoinkomst per månad för inrikes och utrikes födda kvinnor och män efter ålder. Median. År 2011	65
Diagram 4.3 Nettoinkomst per månad för inrikes och utrikes födda kvinnor och män i åldern 20–64 efter sysselsättningsstatus. Median. År 2011	66
Diagram 4.4 Nettoinkomst per månad för inrikes och utrikes födda kvinnor och män i åldern 20–64 år, efter födelseregion. Median. År 2006–2011	67
Diagram 4.5 Nettoinkomst per månad för kvinnor och män i åldern 20–64 år efter tid i Sverige. Median. År 2011	68
Diagram 4.6 Nettoinkomst per månad för inrikes och utrikes födda kvinnor och män i åldern 20–64 år efter utbildningsnivå. Median. År 2011	69
Diagram 4.7 Nettoinkomstens sammansättning i åldern 20–64 år för inrikes och utrikes födda kvinnor och män efter tid i Sverige. År 2011	71
Diagram 4.8 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män i olika åldrar som tillhör de tio procenten med lägst nettoinkomst (P10). År 2011	73
Diagram 4.9 Andel kvinnor och män i åldern 20–64 år som tillhör de tio procenten med lägst nettoinkomst (P10) efter tid i Sverige. År 2011	74
Diagram 4.10 Andel i åldern 20–64 år som tillhör de tio procenten med lägst nettoinkomst (P10) efter tid i Sverige och utbildningsnivå. År 2011	75
Diagram 4.11 Andel kvinnor och män i åldern 20–64 år som tillhör de tio procenten med lägst nettoinkomst (P10) efter födelseregion. År 2011	76
Diagram 4.12 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män vars nettoinkomst till minst hälften består av C-inkomster, efter ålder. År 2011	77

Diagram 4.13 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män vars nettoinkomst till minst hälften består av C-inkomster, efter ålder och tid i Sverige. År 2011	78
Diagram 4.14 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män vars nettoinkomst till minst hälften består av C-inkomster, efter ålder och födelseregion. År 2011	79
Diagram 4.15 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män vars nettoinkomst till minst hälften består av C-inkomster, efter ålder och utbildningsnivå. År 2011	80
Diagram 5.1 Valdeltagande i riksdagsvalet 2010 bland inrikes och utrikes födda svenska medborgare efter tid i Sverige. Procent.....	82
Diagram 5.2 Valdeltagande i riksdagsvalet 2010 bland svenska medborgare efter födelseregion.....	83
Diagram 5.3 Valdeltagande i val till riksdagen bland inrikes och utrikes födda efter ålder. År 2010. Procent	84
Diagram 5.4 Andel utrikes födda bland nominerade och valda till riksdag och kommunfullmäktige respektive röstberättigade utrikes födda samt utrikes födda i befolkningen 18 år och äldre. År 2002, 2006, 2010. Procent.....	86
Diagram 5.5 Andel utrikes födda kvinnor och män bland nominerade och valda till riksdag, landstings- och kommunfullmäktige. År 2010	87
Diagram 6.1 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, med gott och dåligt hälsotillstånd. Period 2011–2012.....	92
Diagram 6.2 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, med aktivitetsnedsättning. Period 2011–2012.....	92
Diagram 6.3 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, med svår värk efter typ av värk. Period 2011–2012	93
Diagram 6.4 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, med sömnbesvär och besvär/svåra besvär av ångslan, oro och ångest. Period 2011–2012	94
Diagram 6.5 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, med rörelsehinder/svårt rörelsehinder. Period 2011–2012	95
Diagram 6.6 Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, med nedsatt hörsel och syn. Period 2011–2012.....	96

Sammanfattning

Syftet med denna rapport är att beskriva likheter och skillnader mellan inrikes och utrikes födda i Sverige inom delar av områdena utbildning, arbetsmarknad, inkomst, demokrati och hälsa. Den första rapporten i serien *Integration* som gjordes för fem år sedan avsåg en sådan beskrivning inom bland annat områdena utbildning, arbetsmarknad och demokrati. Inom dessa områden är syftet denna gång också att följa upp om skillnader och likheter består.

Demografi

Invandringen till Sverige har ökat, framför allt de senaste åren, och av de som kommit är många födda i Afrika, Asien och EU. Det finns många anledningar till varför människor invandrar till Sverige. Det kan vara för arbete, studier eller för att konflikter och instabilitet i hemlandet tvingat människor till flykt.

År 2011 fanns det 1 427 000 utrikes födda personer i Sverige, vilket motsvarar 15 procent av hela befolkningen. Det är mer än tidigare både till antal och till andel. Sedan den förra lägesrapporten gjordes är det framför allt de födda i Afrika och Asien som har ökat, både i andel och antal. År 2011 var 9 procent av de utrikes födda från Afrika och 30 procent från Asien. De grupperna består av många unga personer i yrkesaktiva åldrar och en stor andel har varit i Sverige mindre än fem år.

Det är också många av de utrikes födda som är födda i länder i EU och övriga Europa, 19 respektive 16 procent. De nordenfödda har tidigare varit en stor grupp men de minskar nu till följd av åldrande och lägre invandring. År 2011 utgjorde de 18 procent av den utrikes födda befolkningen. Av de nordenfödda har de flesta varit länge i Sverige, mer än tjugo år.

Utbildning

Utrikes födda flickor och pojkar hade åren 1998–2010 lägre meritvärde i grundskolan jämfört med inrikes födda flickor och pojkar. Samtidigt har flickor, oavsett var de är födda, högre genomsnittligt meritvärde än pojkar från samma födelseregion.

För utrikes födda elever har den tid man bott i Sverige en avgörande betydelse för hur höga betyg man får i grundskolan och på gymnasiet. Framför allt har de elever som varit kort tid i Sverige jämförelsevis lågt meritvärde i grundskolan och en betydligt lägre andel uppnår behörighet till gymnasiet jämfört med de som bott i Sverige en längre tid.

Det genomsnittliga meritvärdet i grundskolan ökade mellan åren 2006 och 2011 men inte för alla födelseregioner. Detta gäller exempelvis för elever från Afrika där invandringen varit hög de senaste åren och där betydelsen av kort vistelsetid troligen ger utslag i det genomsnittliga meritvärdet.

Även när det gäller gymnasiebetygen har de utrikes födda eleverna genomsnittligt lägre betygspoäng än de inrikes födda och pojkarna har lägre betyg än flickorna. En större andel av pojkarna saknar också behörighet till högskolan än flickorna i samtliga födelseregioner.

Vid 30 års ålder förväntas de flesta ha avslutat en eventuell eftergymnasial utbildning. Under perioden 2007–2011 hade 48 procent av de inrikes födda 30-åringarna en eftergymnasial utbildning. Motsvarande andel för de utrikes födda var 42 procent. Andelen med eftergymnasial utbildning har ökat jämfört med perioden 2002–2006 för både inrikes och utrikes födda 30-åringar totalt. Andelen med endast förgymnasial utbildning är fortfarande högre bland utrikes födda än bland inrikes födda.

Arbetsmarknad

Utrikes födda förvärvsarbetar i betydligt mindre utsträckning än inrikes födda. År 2011 förvärvsarbetade 82 procent av de inrikes födda och 57 procent av de utrikes födda i åldrarna 20–64 år. Skillnaden mellan inrikes och utrikes födda kvinnor har ökat något de senaste fem åren och var 27 procentenheter år 2011. Skillnaden mellan inrikes och utrikes födda män ligger kvar på i princip samma nivå som för fem år sedan, 23 procentenheter.

Antalet förvärvsarbetande har ökat med 124 000 personer mellan 2006 och 2011. Antalet utrikes födda som förvärvsarbetar har ökat med 113 000 personer och antalet inrikes födda med 11 000. Det innebär att utrikes födda står för över 90 procent av ökningen i sysselsättning de senaste fem åren. Ökningen av antalet utrikes födda som förvärvsarbetar har inte lett till att förvärvsfrekvensen

bland utrikes födda ökat nämnvärt. Det beror på att antalet utrikes födda i befolkningen har ökat.

Precis som konstaterades i lägesrapporten för fem år sedan är det stora skillnader mellan olika grupper av utrikes födda (SCB, 2008). De som varit i Sverige en kort tid har den klart lägsta sysselsättningen. Trots lång viselsetid är förvärvsfrekvensen lägre bland utrikes födda än bland inrikes födda. Studerar man olika födelse-regioner är det fortfarande utrikes födda från Afrika och Asien som har lägst förvärvsfrekvenser.

Inkomst

Medianinkomsten i åldern 20–64 år var 19 000 kronor per månad bland inrikes födda och 14 400 kronor per månad bland utrikes födda år 2011. Utrikes födda har lägre nettoinkomst än inrikes födda både bland de förvärvsarbetande och bland de som inte förvärvsarbetar. Inkomstens sammansättning skiljer sig mellan inrikes och utrikes födda såtillvida att inrikes föddas inkomst till större del består av inkomster av lön, näringsverksamhet och kapital, det vill säga inkomster som inte kommer från de ekonomiska trygghetssystemen.

Två olika kriterier har använts i rapporten för att beskriva de grupper som riskerar ekonomisk utsatthet. Enligt båda dessa kriterier har utrikes födda en ökad risk för ekonomisk utsatthet. Sämst ekonomisk situation har utrikes födda från Afrika och Asien oavsett vilket inkomstmått man tittar på. Det är även tydligt att utrikes födda som varit i Sverige en kort tid riskerar ekonomisk utsatthet i större utsträckning än övriga grupper utrikes födda.

Demokrati

Inrikes födda röstar i högre utsträckning än utrikes födda. Denna skillnad ökade mellan riksdagsvalen 1991 och 2006. Mellan de senaste valen år 2006 och 2010 minskade däremot skillnaden i valdeltagande mellan inrikes och utrikes födda, från 18 till 14 procentenheter. Inrikes föddas valdeltagande var 87 procent i 2010 års riksdagsval, utrikes föddas valdeltagande var 73 procent. Valdeltagandet ökar med tiden man bott i Sverige. Oavsett den tid man bott i landet förblir valdeltagandet bland utrikes födda lägre än bland inrikes födda. Valdeltagandet i riksdagsvalet varierar också utifrån födelse-region, något som framkom redan i tidigare lägesrapport. Lägst är valdeltagandet bland utrikes födda från Afrika,

Asien och Övriga Europa. Personer födda i Norden och Sydamerika röstar i relativt hög grad. Däremot nås inte samma valdeltagande som bland inrikes födda. Detta mönster har inte förändrats sedan föregående års riksdagsval.

Även den politiska representationen har jämförts mellan inrikes och utrikes födda. Till riksdagsvalet sker nomineringar av utrikes födda i nästan samma utsträckning som det finns utrikes födda i den röstberättigade befolkningen. Däremot väljs de utrikes födda inte in till riksdagen i samma utsträckning. Detta gäller även i landstings- och kommunfullmäktigevalen.

Hälsa

Uti från *Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC)* år 2011 och 2012 studeras bland annat det allmänna hälsotillståndet. Inrikes födda kvinnor har i större utsträckning än utrikes födda kvinnor bedömt sitt allmänna hälsotillstånd som gott. Bland männen finns däremot ingen signifikant skillnad. När fysisk hälsa mäts i form av värk är det tydligt att både utrikes födda kvinnor och män i större utsträckning än inrikes födda har besvär med svår värk. Det kan till exempel handla om svår värk i skuldror, nacke eller axlar. Att ha sömnbesvär eller besvär med ångslan, oro och ångest är också vanligare bland utrikes födda. Många av hälsoproblemen gäller i synnerhet utrikes födda kvinnor.

Inledning

Sedan andra världskriget har Sverige varit ett invandringsland. Den utrikes födda befolkningen har stadigt ökat och idag är 15 procent av Sveriges befolkning född utomlands. Över tid har också invandringen till Sverige ändrat karaktär och idag kommer personer till Sverige från många olika länder och av olika anledningar. I ett samhälle med ökad mångfald är främjandet av integration viktigt och berör många olika delar av samhället. Integration är ett ämne som därför bör belysas ur flera perspektiv.

Syftet med denna rapport är att, utifrån befintliga totalräknade register och urvalsundersökningar som SCB förfogar över, belysa skillnader och likheter mellan inrikes och utrikes födda i Sverige inom utbildning, arbetsmarknad, inkomst, demokrati och hälsa. Områdena utbildning, arbetsmarknad och demokrati analyserades i integrationsseriens inledande lägesrapport som publicerades år 2008 och inom dessa områden görs nu en uppföljning medan inkomst och hälsa är nya områden som studeras i denna rapport.

Det är viktigt att ha i åtanke att personer som invandrat till Sverige har kommit från en mängd olika länder och med olika sociala villkor, vid olika tidpunkter och med olika skäl för invandring. Den utrikes födda befolkningen karaktäriseras därför av stor mångfald. Detta beskrivs i rapportens inledande kapitel *Demografi*. Kapitlet redogör för sammansättningen av den utrikes födda befolkningen utifrån bakgrundsvariabler som födelseregion, ålder och tid i Sverige. I den mån det är möjligt kommer även övriga områden att beskrivas utifrån dessa bakgrundsvariabler. Den indelning av födelseländer som använts är: Sverige, Norden utom Sverige, EU utom Norden, Övriga Europa, Nordamerika/Oceanien, Sydamerika, Asien och Afrika. Då den senast tillgängliga statistiken inom områdena utbildning, arbetsmarknad och inkomst avser år 2011 har detta referensår även använts vid den demografiska beskrivningen av de studerade grupperna. Källan till statistiken är databasen STATIV om inget annat anges.

I kapitlet *Utbildning* beskrivs, för både grund- och gymnasieskolan, andelen inrikes och utrikes födda elever i friskolor samt inrikes och utrikes föddas betygsgenomsnitt. I kapitlet redogörs också för andelen som är behöriga till gymnasieskolan och högskolan. Avslut-

ningsvis redovisas den utbildningsnivå man uppnått vid 30 års ålder. Fokus ligger på perioden 2007–2011 sammantaget.

I kapitlet *Arbetsmarknad* redovisas sysselsättningsnivån för grupperna inrikes och utrikes födda. Fokus ligger på att studera vad som hänt under de senaste fem åren med särskild vikt på den senast observerade statistiken från år 2011.

I kapitlet *Inkomst* redogörs för nettoinkomstens utveckling under de senaste fem åren och därefter redogörs för nettoinkomstens sammansättning år 2011. Kapitlet avslutas med en beskrivning av grupper som riskerar ekonomisk utsatthet. Uppgifterna har hämtats från Inkomst- och taxeringsregistret.

I kapitlet *Demokrati* jämförs valdeltagande hos inrikes och utrikes födda mellan de två senaste riksdagsvalen år 2010 och 2006. I kapitlet beskrivs även inflytande i form av politisk representation. Källa är SCB:s valstatistik.

Rapporten avslutas med kapitlet *Hälsa*. Där beskrivs det allmänna hälsotillståndet, den fysiska och psykiska hälsan samt vissa former av funktionsnedsättningar utifrån *Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC)*. Då detta är en urvalsundersökning begränsas analysen för mindre grupper. Trots att data för åren 2011 och 2012 lagts samman kan resultaten inte redovisas efter bakgrundsvariablerna födelseregion, ålder eller tid i Sverige.

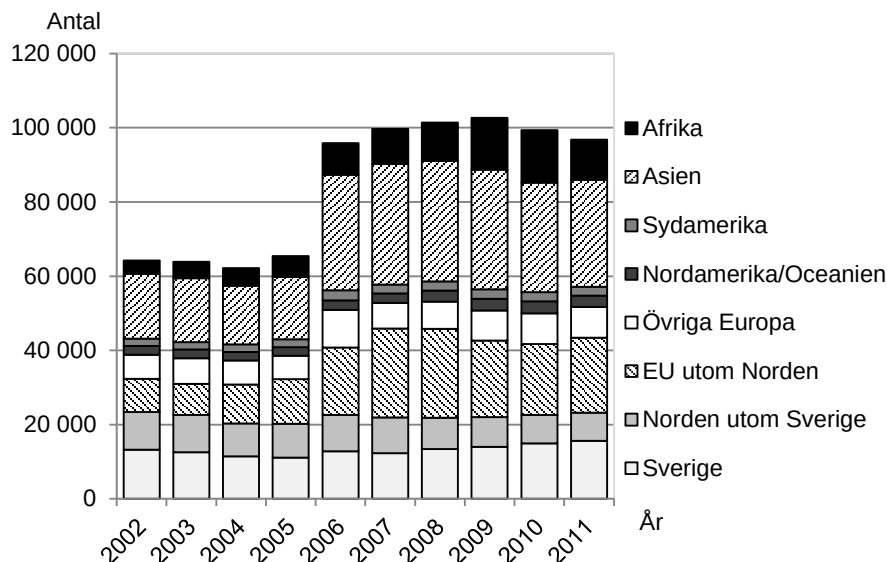
1. Demografi

I det här kapitlet ges en övergripande bild över Sveriges utrikes födda befolkning. Inledningsvis beskrivs hur invandringen har varierat över tid, med särskilt fokus på de senaste åren. Därefter beskrivs sammansättningen av Sveriges utrikes födda befolkning år 2011 utifrån bakgrundsvarialer som födelseregion, ålder och tid i Sverige. De aspekterna kan vara betydelsefulla att ta hänsyn till för att förstå olika gruppers specifika förutsättningar för integration. Kapitlet syftar därför till att ge en grund inför de följande mer ämnesspecifika kapitlen.

År 2011 var 15 procent av Sveriges befolkning utrikes födda. Det är högre än vad det varit tidigare och en följd av att invandringen har ökat, framför allt de senaste åren¹. Från år 2006 till 2011 ökade antalet utrikes födda med 252 000 personer, andelen utrikes födda i befolkningen ökade under samma period med drygt 2 procentenheter.

I diagram 1.1 beskrivs hur många personer som invandrat till Sverige under perioden 2002–2011 samt deras födelseregioner. Under 2000–2006 var invandringen till Sverige ungefär lika stor från år till år, lite drygt 60 000 invandrare per år. Därefter har invandringen varit betydligt högre. Från år 2006 och framåt har omkring 100 000 personer invandrat varje år. Störst ökning har varit av personer från Afrika, Asien och EU. De senaste sex årens stora invandring har flera skäl. Många har kommit för att de tvingats fly kriget i Irak och Afghanistan eller oroligheter i länder på Afrikas horn. Förändringar i både nationella och internationella migrationspolitiska regelverk har också haft betydelse. År 2005 skedde en tillfällig förändring i asyllagen som gav många uppehållstillstånd följande år. EU har också under 2000-talet utvidgats med ytterligare medlemsländer vilket har gett fler människor möjlighet att röra sig mellan länderna i unionen, däribland också till Sverige.

¹ Denna rapport är en uppföljning den tidigare rapporten *Integration – en beskrivning av läget i Sverige* (SCB, 2008). I den beskrivs även hur invandringen har sett ut ur ett historiskt perspektiv. I den här rapporten har vi istället fokus på de senaste år som gått sedan den tidigare rapportens referensår 2006.

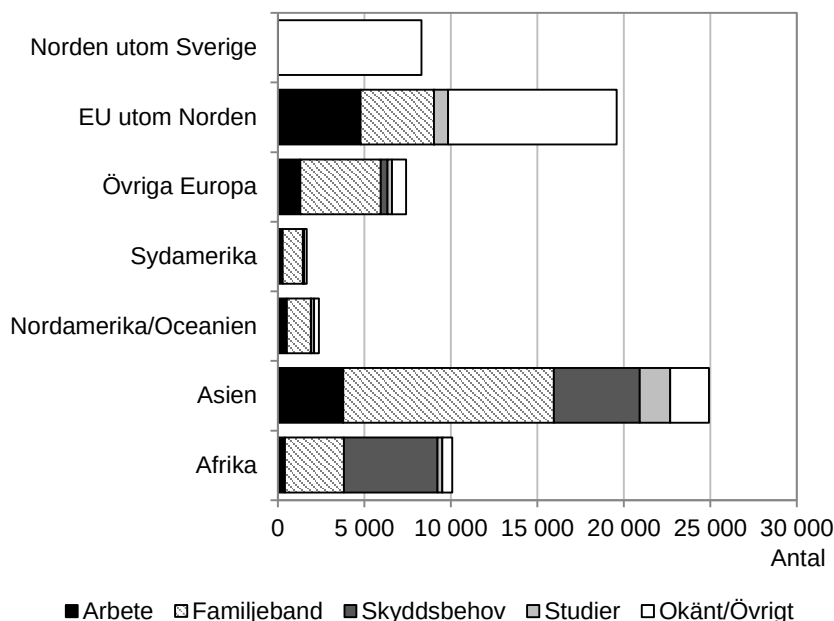
Diagram 1.1**Antal personer som invandrat till Sverige, efter födelseregion.****År 2002–2011***Number of immigrants to Sweden, by region of birth. Year 2002–2011*

Källa: Historiska befolkningsregistret

Grund för bosättning

Det finns olika anledningar till varför människor invandrar till Sverige. Det kan vara för arbete, studier eller för att konflikter och instabilitet i hemlandet tvingar människor till flykt. För att medborgare från länder utanför EU och Norden ska få tillstånd att bosätta sig i Sverige krävs uppehållstillstånd. I samband med det anges en grund för bosättning.

I diagram 1.2 redovisas grund för bosättning för de personer som invandrade till Sverige år 2011. Den största gruppen som invandrade under 2011 var asiatiska medborgare, ungefär hälften av dem kom från Thailand, Irak eller Kina. Den vanligaste grunden för bosättning bland de från Asien var att förenas med familjemedlemmar, drygt 12 000 kom av det skälet. Det är en förändring jämfört med åren 2006 och 2007 då de skyddsbehövande utgjorde en större del av invandringen från Asien, många flydde då kriget i Irak. Under 2011 var skyddsbehövande den näst största gruppen. Av de från Afrika bestod invandringen till största delen av skyddsbehövande och där efter familjerelaterad invandring, vilket liknar tidigare års mönster.

Diagram 1.2**Antal personer som invandrat till Sverige, efter grund för bosättning och medborgarskapsregion. År 2011***Number of persons who immigrated to Sweden, by ground for settlement and region of citizenship. Year 2011*

Källa: STATIV, SCB

Anmärkning: EU-medborgare har andra regler för registrering av grund för bosättning. För nordiska medborgare registreras aldrig den uppgiften. Inom de grupperna finns ett stort bortfall, se kategorin Okänt/Övrigt. Man bör vara uppmärksam på det vid jämförelser mellan Nordens, EU:s och de andra medborgarskapsregionernas grund för bosättning.

Utrikes födda som stannar i Sverige

Alla som invandrar och folkbokför sig i Sverige stannar inte kvar i landet. Hur många som bor kvar varierar mellan olika grupper av utrikes födda. Om man stannar i Sverige eller inte hör troligtvis samman med skälet till att man invandrade. De som kommit på grund av krig och konflikter i hemlandet har sällan goda möjligheter att återvända.

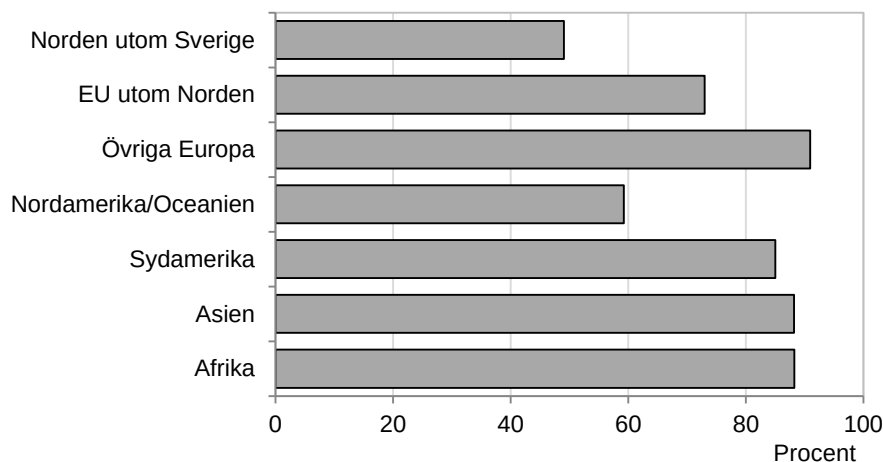
I diagram 1.3 beskrivs hur stor andel av de som invandrade till Sverige åren 1997–2007 som fortfarande är folkbokförda i landet fem år senare. Det är tydligt att andelen som stannat fem år eller mer är minst bland de födda i Norden, EU och Nordamerika/Oceanien. Invandringen från Norden och EU har varit relativt stor, men av de grupperna är det också många som lämnar landet efter några år. Av de från Norden är bara hälften kvar fem år efter invandringen.

Det är större andelar som fortfarande är folkbokförda i Sverige fem år efter invandringen bland de födda i Afrika, Asien, övriga Europa och Sydamerika. Det är också från länder i de regionerna som den största flyktning och familjeinvandringen har skett.

Diagram 1.3

Andel utrikes födda som invandrat 1997–2007 och som fem år senare är kvar i Sverige, efter födelseregion.

Share of foreign born who immigrated in 1997–2007 and is still registered in Sweden after five years, by region of birth.

Källa: STATIV, SCB

Utrikes födda i Sverige

År 2011 fanns det 1 427 000 utrikes födda personer i Sverige, det motsvarar 15 procent av hela befolkningen. Gruppen utrikes födda innefattar människor med vitt skilda bakgrund, sammantaget är de födda i mer än 200 olika länder. Vissa länder och födelseregioner är dock vanligare än andra. I diagram 1.4 visas den utrikes födda befolkningen utifrån födelseregioner.

Av dem som är födda i Norden kommer de flesta från Finland. Det är det allra vanligaste födelselandet bland Sveriges utrikes födda.

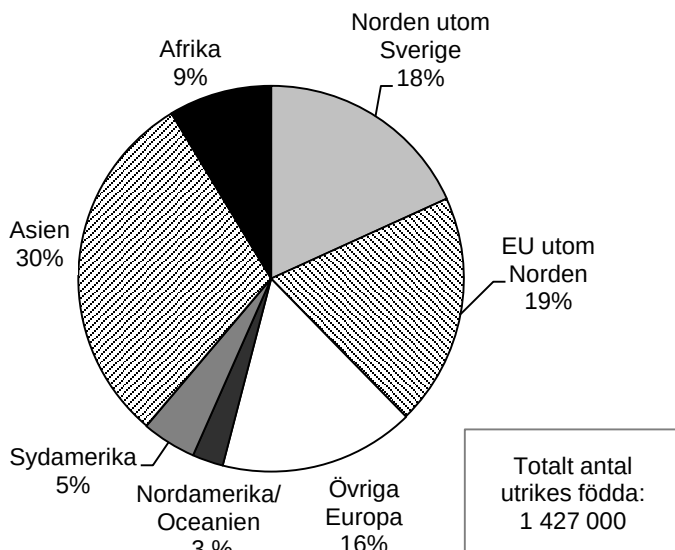
Sedan EU:s utvidgning med ytterligare medlemsländer har många från till exempel Polen och Rumänien invandrat. Mer än hälften av dem från EU utom Norden är födda i Polen, Tyskland eller Storbritannien.

Asien är den största födelseregionen bland de utrikes födda. Den gruppen har vuxit till antal och andel, framför allt de senaste åren. År 2006 var 26 procent av de utrikes födda från Asien. Därefter har de ökat, år 2011 var de 30 procent. Av de Asienfödda är 29 procent födda i Irak. Ungefär 15 procent kommer från Iran och därefter är de största födelseländerna inom gruppen Thailand, Kina, Libanon och Syrien.

Gruppen av personer födda i Övriga Europa består främst av personer från Balkan och länder som varit en del av forna Jugoslavien samt personer från Turkiet.

Av de från Afrika är fler än hälften födda i Somalia, Eritrea eller Etiopien. De födda i Afrika har blivit en större grupp de senaste åren. År 2006 var de 6 procent av de utrikes födda, år 2011 var de 9 procent.

Av de från Sydamerika är ungefär hälften från Chile. Av de från Nordamerika/Oceanien är ungefär hälften födda USA.

Diagram 1.4**Andel utrikes födda efter födelseregion. År 2011***Share of foreign born population by region of birth. Year 2011*

Källa: STATIV, SCB

Utrikes födda efter ålder och kön

Åldersfördelningen ser olika ut för inrikes födda och olika grupper av utrikes födda. Åldersstrukturen inom en grupp kan ha stor betydelse för förutsättningarna och behovet av arbete, skola och att i övrigt integreras i samhället.

Sverige har en åldrande befolkning med en hög andel i åldrarna 65 år och äldre. Denna typ av befolkningsstruktur brukar ofta beskrivas som mindre gynnsam för samhällsekonomin eftersom de i arbetsför ålder får en hög försörjningsbörda. Åldersfördelningen ser olika ut för inrikes födda och utrikes födda. De utrikes födda har generellt en yngre befolkningsstruktur. Invandringen har alltså en föryngrande effekt på befolkningen totalt sett.

I diagram 1.5 visas den varierande ålderssammansättningen för utrikes födda utifrån födelseregioner. Ålderstrukturen i de olika grupperna av utrikes födda avspeglar hur invandringen till Sverige varierat över tid. Det är vanligast att invandra vid omkring 30 års ålder. De grupper som nyligen invandrat har därför en yngre ålderstruktur än de grupper som varit länge i Sverige.

För de som är födda i Sverige visar befolkningspyramiden att de äldre nu är en andelsmässigt nästan lika stor grupp som de yngre. De som är 65 år eller äldre utgör knappt 20 procent och de under 20 år utgör 25 procent.

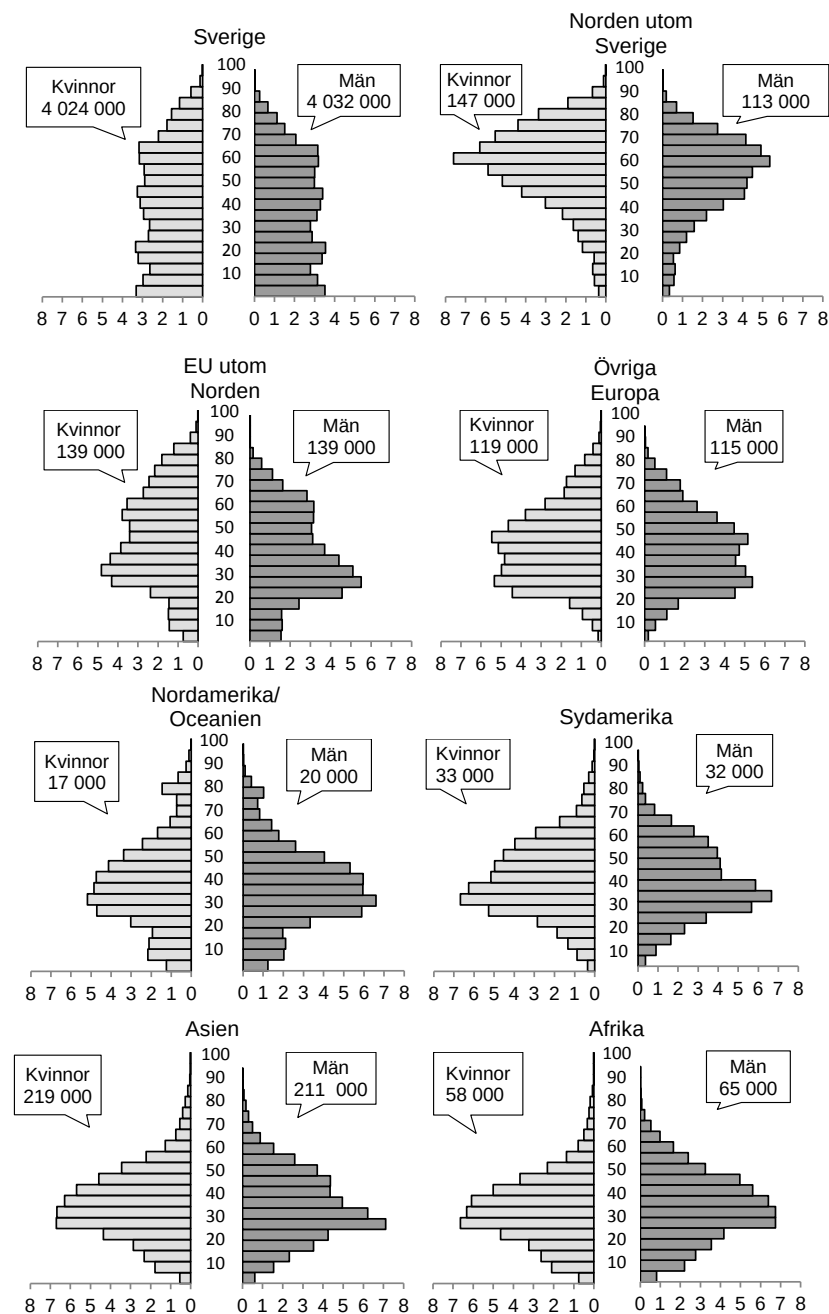
Yngst ålderstruktur har grupperna som är födda i Asien och Afrika. Det är också från de födelseregionerna som invandringen ökat den senaste tiden, längre tillbaka har den varit mindre vanlig. Färre än 5 procent av de som är födda i Afrika eller Asien är 65 år eller äldre. Mer än hälften är under 35 år. Andel barn under 15 år utgör 9 procent av de från Asien och 11 procent av de från Afrika.

Befolkningspyramiden för personer födda i Norden utom Sverige visar på en stor andel äldre, 37 procent är 65 år eller äldre. Norden-födda har länge varit en stor grupp men minskar nu i antal och andelar eftersom de åldras och dör. Många har bott i Sverige länge. Exempelvis invandrade många från Finland till Sverige för arbete omkring åren 1969–1970.

Invandringen av födda i EU har pågått under hela efterkrigstiden och främst bestått av arbetskraftsinvandring. Sedan EU:s utvidgning 2004 har fler människor kommit till Sverige, bland andra många från Polen och Rumänien. Det har gjort att befolkningen som helhet blivit något yngre, andelarna som är yngre än 40 år har blivit något större än de var innan 2004.

Utrikes födda från Övriga Europa har en relativt jämn åldersfördelning mellan åldrarna 20–65 år. Gruppen från Övriga Europa utgörs till stor del av personer som invandrat från före detta Jugoslavien. De kom dels som arbetskraft under sent 1960-tal, dels under 1990-talet då många flydde kriget på Balkan.

De flesta grupperna består mer eller mindre av lika stora andelar kvinnor som män, men könfördelningen bland de födda i Norden avviker från det mönstret. Bland de är betydligt fler kvinnor än män.

Diagram 1.5**Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män, efter ålder och födelseregion. År 2011***Share of Swedish and foreign born women and men, by age and region of birth. Year 2011*

Källa: STATIV, SCB

Tid i Sverige

Bosättningstiden i Sverige har stor betydelse när man mäter bland annat sysselsättning, inkomst eller skolresultat för olika grupper av utrikes födda. I diagram 1.6 redovisas utrikes föddas vistelsetid utifrån födelseregion.

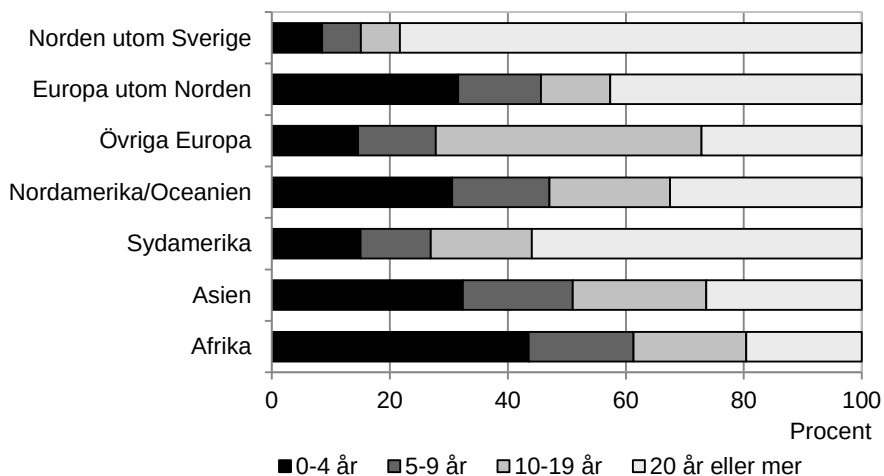
Bland personer som är födda i de nordiska länderna har de allra flesta bott i Sverige i mer än tjugo år, knappt 80 procent. Även bland personer från Sydamerika och Europa utom Norden är det stora andelar som har bott mer än tjugo år i landet, 56 respektive 43 procent.

Personer födda i Afrika är den grupp som har störst andel personer med kortast tid i Sverige, lite drygt 44 procent har bott färre än fem år i Sverige. Från Asien är det 32 procent som har varit i landet kortare än fem år, 20 procent har varit i landet 5–9 år. Jämfört med år 2006 är det nu större andelar av de födda i Asien och Afrika som har varit en kort tid i landet.

Diagram 1.6

Andel utrikes födda efter tid i Sverige och födelseregion. År 2011

Share of foreign born population by time in Swedish and region of birth. Year 2011

Källa: STATIV, SCB

2. Utbildning

Enligt den svenska skollagen ska alla barn ha tillgång till likvärdig utbildning oberoende av bland annat ursprung. I detta kapitel beskrivs, för både grund- och gymnasieskolan, andelen inrikes- och utrikes födda elever i friskolor, betygsgenomsnitt och skolresultatet. I kapitlet redogörs också för andelen behöriga till gymnasieskolan respektive högskolan. Slutligen redovisas den utbildningsnivå man uppnått vid 30 års ålder för de olika födelseregionerna. Fokus ligger på att studera vad som har hänt under perioden 2007–2011 jämfört med föregående femårsperiod.

Grundskolan

Eftersom det i Sverige råder skolplikt för alla barn mellan sju och sexton år, följer antalet elever i stort sett befolkningsutvecklingen för barn i skolåldern. Enligt statistik från Skolverket fanns det läsåret 2010/2011 drygt 886 000 elever i grundskolan. Det är en minskning med drygt 100 000 elever jämfört med läsåret 2005/2006 då det fanns drygt 995 000 elever.

Kommunala och fristående grundskolor

Majoriteten av alla grundskoleelever går i kommunala skolor men andelen elever i fristående skolor har ökat de senaste åren. Lsåret 2010/2011 gick nästan 12 procent av alla grundskoleelever i fristående skolor. Det är en ökning med drygt 4 procentenheter sedan läsåret 2005/2006.

Från och med hösten 2006 delades alla fristående skolor in i tre inriktningar: konfessionell inriktning, Waldorfskolor och skolor med allmän inriktning. Skolor med allmän inriktning var den dominerande skolformen, läsåret 2010/2011 gick cirka 86 procent av friskoleeleverna i friskola med allmän inriktning.

I föregående lägesrapport (SCB, 2008) där jämförelser gjordes mellan olika födelseregioner summerades antalet elever de fem åren 2002–2006 eftersom antalet barn från de olika födelseregionerna var litet. På samma sätt har i denna rapport antalet elever för de fem åren 2007–2011 lagts samman för att få ett större underlag. Under perioden var det 9 procent av de utrikes födda och 11 procent av de inrikes födda eleverna som gick i fristående skola. Andelen var något högre för flickor än för pojkar, 11 respektive 10 procent av de

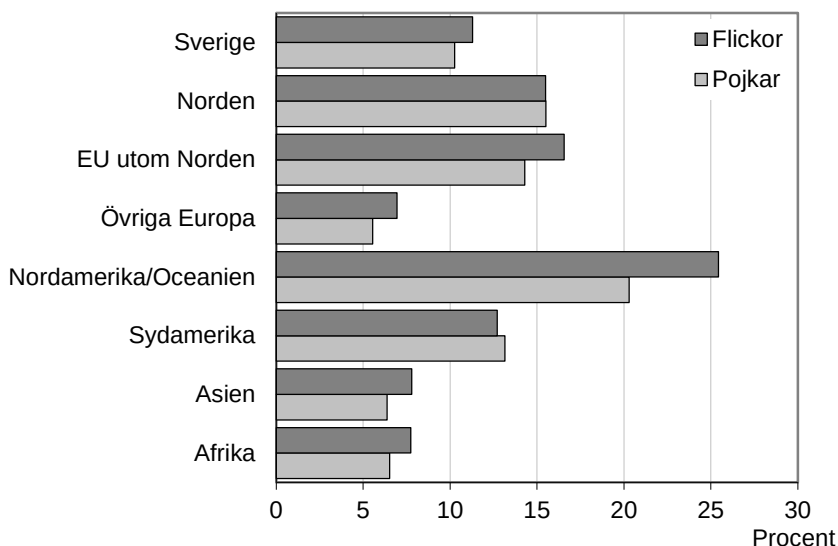
inrikes födda eleverna och 10 respektive 9 procent av de utrikes födda eleverna.

I diagram 2.1 redovisas andelen elever från respektive födelseregion som går i fristående skola. Åren 2002–2006 var det en större andel av flickorna än av pojkarna som gick i fristående skola oavsett födelseregion. Detsamma gäller för åren 2007–2011 förutom för barn födda i Norden och Sydamerika. En lägre andel av de elever som är födda i Asien, Afrika och Övriga Europa gick i fristående skolor jämfört med inrikes födda. Övriga födelseregioner var det en högre andel som gick i fristående skolor än inrikes födda. Det var högst andel elever i fristående skolor som var födda i Nordamerika/Oceanien. Bland dessa gick var femte flicka och var fjärde pojke i fristående skola. Totalt sett var andelen utrikes födda som gick i fristående skolor högre 2007–2011 än 2002–2006 förutom för pojkar födda i Afrika där andelen var ungefär lika stor.

Diagram 2.1

Andel flickor och pojkar som går i fristående grundskola, efter födelseregion. Period 2007–2011

Share of girls and boys attending independent compulsory school, by region of birth. Period 2007–2011

Källa: STATIV, SCB

Betyg i grundskolan

Slutbetyg sätts med hjälp av fastställda betygskriterier utifrån de mål som eleverna enligt kursplanerna ska ha uppnått i slutet av det nionde skolåret enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet. Meritvärde kallas det värde som beräknas som summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen. Betyget Godkänd ger 10 poäng, Väl godkänd 15 poäng och Mycket väl godkänd ger 20 poäng.² Således är 320 poäng det maxvärde en elev kan få. Våren 2011 var det genomsnittliga meritvärdet 210,6. Flickor hade högre meritvärde, 222,1, än pojkar, 199,6. Det genomsnittliga meritvärdet har i stort sett ökat varje år sedan våren 2006 då det låg på 206,8.

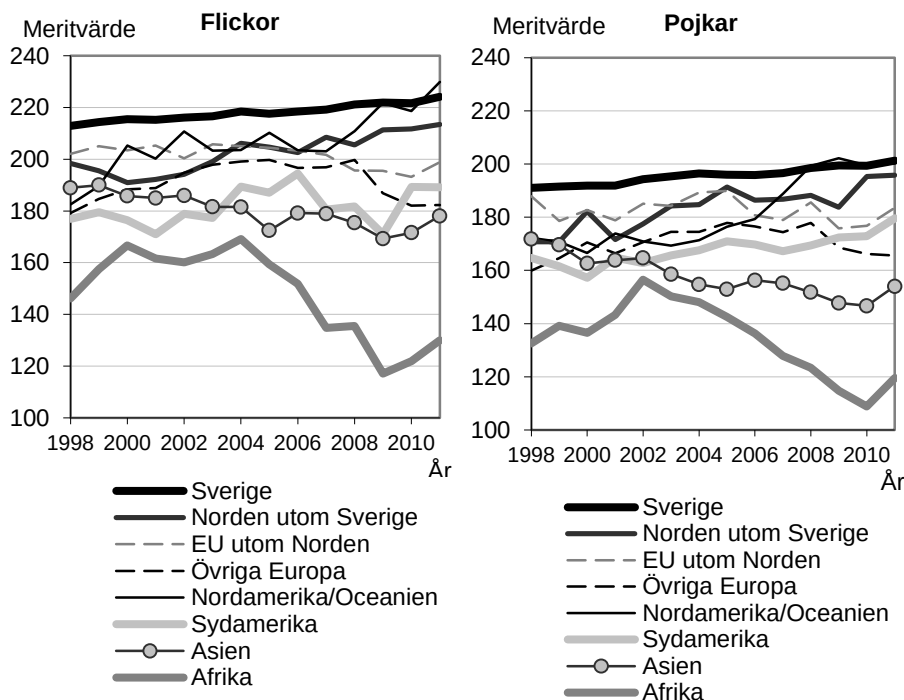
Meritvärde för flickor och pojkar från olika födelseregioner visas i diagram 2.2. Utrikes födda flickor och pojkar har lägre meritvärde än inrikes födda flickor och pojkar. Samtidigt har flickor samtliga år, oavsett var man är född, högre genomsnittligt meritvärde än pojkar. Enda undantaget gäller för pojkar födda i Sydamerika där de år 2009 hade högre meritvärde än flickorna födda i Sydamerika. Det är också minst skillnad i meritvärde mellan pojkar och flickor från Sydamerika och Afrika. Flickor och pojkar födda i Sverige och Nordamerika/Oceanien har år 2011 högst genomsnittligt meritvärde. Lägst meritvärde har flickor och pojkar födda i Afrika, Asien och Övriga Europa. Jämfört med år 1998 är det genomsnittliga meritvärdet lägre framför allt för flickor och pojkar födda i Afrika och Asien. Medan meritvärdet är betydligt högre 2011 jämfört med 1998 för pojkar födda i Norden och för flickor och pojkar födda i Nordamerika/Oceanien.

² Från och med läsåret 2012/2013 har ett nytt betygssystem införts. Maxvärde för meritvärdet är detsamma som tidigare.

Diagram 2.2

Genomsnittligt meritvärde³ för flickor och pojkar i årskurs 9, efter födelseregion. År 1998–2011

Average merit points among girls and boys in grade 9, by region of birth. Year 1998–2011

Källa: STATIV, SCB

Tid i Sverige och meritvärde

Hur lång tid man bott i Sverige har givetvis stor betydelse för hur bra man klarar av skolan och i förlängningen vilka betyg man får. För att illustrera bosättningstidens betydelse för meritvärdet visas i diagram 2.3 meritvärde efter den tid man har varit bosatt i Sverige för olika födelseregioner. Lägst genomsnittligt meritvärde har de flickor och pojkar som bott i Sverige kortare tid än fem år. Bland de som bott i Sverige kort tid är det flickor och pojkar födda i Norden och Nordamerika/Oceanien som har högst genomsnittligt merit-

³ När det genomsnittliga meritvärdet beräknas ingår endast elever som fått betyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet och har fått godkänt i minst ett ämne.

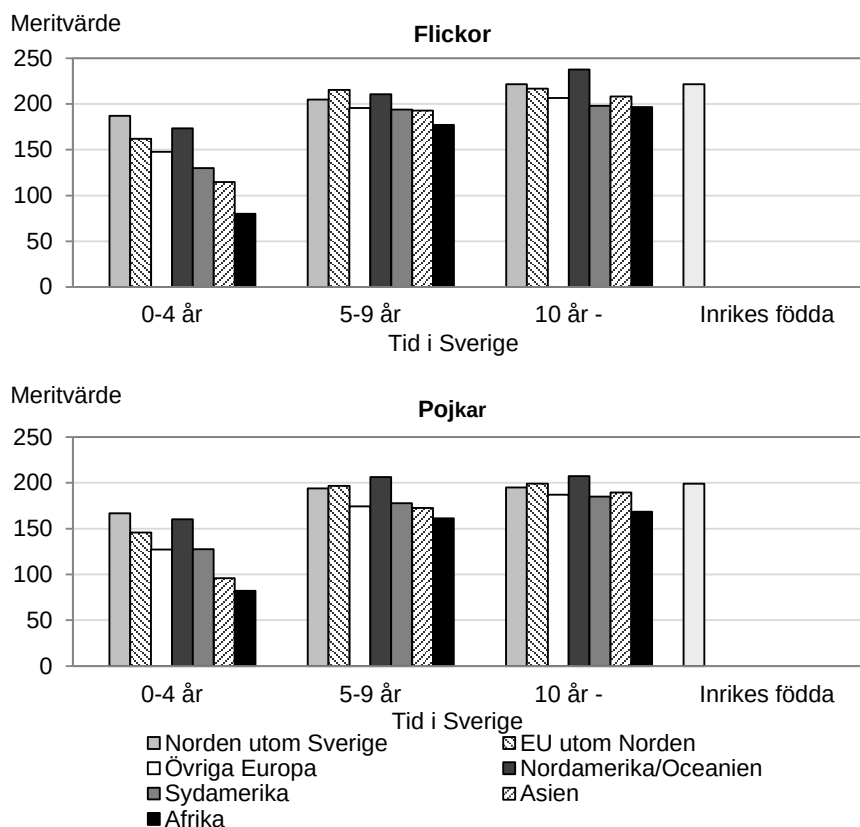
värde i årskurs nio. Särskilt låga meritvärden har flickor och pojkar födda i Asien och Afrika. För de elever som bott i Sverige mellan fem och nio år minskar skillnaden i genomsnittligt meritvärde markant jämfört med de inrikes födda. Och för de som varit bosatta i Sverige mer än tio år är det mycket små skillnader i meritvärde jämfört med inrikes födda elever.

Även i den tidigare lägesrapporten där det genomsnittliga meritvärde för åren 2002–2006 studerades var det elever från Afrika och Asien med kort tid i Sverige som hade de lägsta meritvärdena. En förklaring till de stora skillnaderna i meritvärde mellan elever födda i olika födelseregioner med kort tid i Sverige kan vara att man kommer med olika kunskaper och erfarenheter i bagaget. Vissa har grundliga skolerfarenheter medan andra inte alls har gått i skolan.

Det tar vanligtvis flera år att lära sig ett nytt språk. Speciellt lång tid tar det för elever som inte får möjlighet att utveckla sitt modersmål eller för de elever som har kort eller ingen skolbakgrund innan de kommer till Sverige (Skolverket, 2008a).

Diagram 2.3**Genomsnittligt meritvärde⁴ för flickor och pojkar i årskurs 9, efter tid i Sverige och födelseregion. Period 2007–2011**

Average merit points among girls and boys in grade 9, by region of birth and time in Sweden. Period 2007–2011

Källa: STATIV, SCB

Behörighet till gymnasiet

För att få behörighet till gymnasieskolan krävs att man har godkänt betyg i engelska, matematik och svenska eller svenska som andra språk. Fram till hösten 2011 var detta det enda kravet för samtliga utbildningar på gymnasiet. Hösten 2011 infördes därutöver olika behörighetskrav för att få börja en gymnasieutbildning beroende på

⁴ När det genomsnittliga meritvärdet beräknas ingår endast elever som fått betyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet och har fått godkänt i minst ett ämne.

om man väljer ett yrkesförberedande eller högskoleförberedande program. I denna rapport har, för att få jämförelse med tidigare år, inte tagits hänsyn till de skärpta behörighetsreglerna för år 2011.

För de inrikes födda eleverna var det 91 procent som uppnådde behörighet till gymnasiet under perioden 2007–2011. Motsvarande andel för de utrikes födda eleverna var 65 procent. Det var en större andel av flickorna än av pojkarna som hade behörighet till gymnasiet. För utrikes födda flickor var andelen 67 procent och för pojkar 64 procent. Motsvarande andel för inrikes födda var 92 respektive 90 procent.

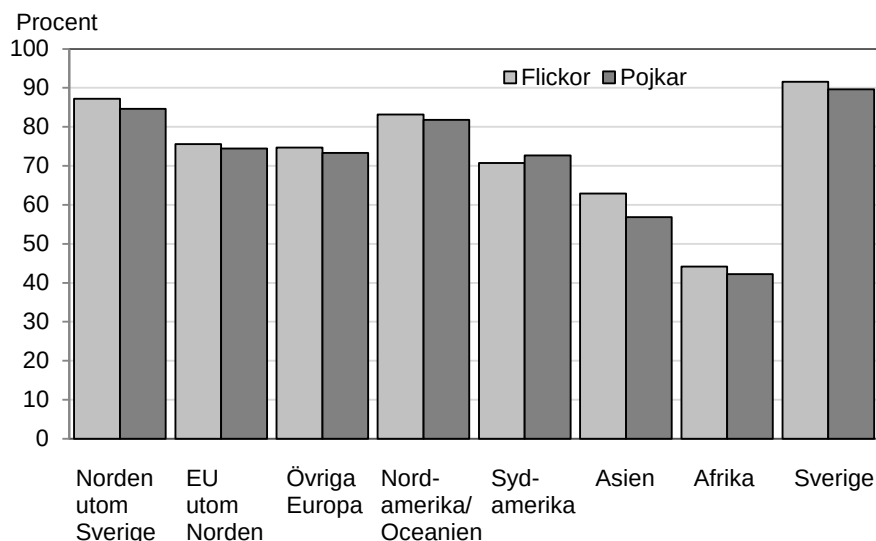
I diagram 2.4 redovisas, för åren 2007–2011 sammantaget, andelen flickor och pojkar som är behöriga till gymnasieskolan för olika födelseregioner. Att flickor i högre grad än pojkar uppnår behörighet till gymnasiet gäller för samtliga födelseregioner förutom för elever födda i Sydamerika. Lägst andel behöriga till gymnasieskolan gäller för elever födda i Afrika.

Jämfört med den tidigare undersökta perioden 2002–2006 låg andelen som uppnått behörighet till gymnasiet 2007–2011 på samma nivå för de inrikes födda medan andelen var 8 procentenheter lägre för de utrikes födda eleverna. Den minskade andelen behöriga till gymnasieskolan för utrikes födda mellan perioderna 2002–2006 och 2007–2011 gäller för samtliga födelseregioner undantaget flickor födda i Norden och pojkar födda i Nordamerika/Oceanien. Störst har minskningen varit för elever födda i Afrika där andelen behöriga till gymnasieskolan minskat med drygt 20 procentenheter från 64 till 43 procent. Detta kan delvis förklaras av, som tidigare konstaterats i *Demografikapitlet*, att invandringen från Afrika ökat relativt kraftigt de senaste fem åren och att tiden man har bott i Sverige har avgörande betydelse för att uppnå behörighet.

Diagram 2.4

Andel flickor och pojkar behöriga till gymnasieskolan efter födelseregion. Period 2007–2011

Share of girls and boys eligible to attend upper secondary school by region of birth. Period 2007–2011

Källa: STATIV, SCB

Bosättningstidens betydelse för behörighet till gymnasiet

Liksom tiden man varit bosatt i Sverige har en avgörande betydelse för meritvärdet har det även betydelse för hur väl man lyckas uppnå behörighet till gymnasieskolan. Tidigare studier visar att en elev som varit bosatt i Sverige 0–4 år hade sju gånger större risk att inte uppnå behörighet till gymnasiet jämfört med elever som var födda i Sverige. Elever som har bott i Sverige 5–9 år hade en något förhöjd risk att inte uppnå behörighet, medan det inte fanns några signifikanta skillnader för dem som kommit till Sverige innan de började skolan, det vill säga att de har bott i Sverige 10 år eller mer (SCB, 2007).

Generellt ökar andelen som uppnår behörighet till gymnasieskolan med tiden man bott i Sverige, dock utan att nå upp till de inrikes föddas nivå. Av de inrikes födda eleverna var det 91 procent som uppnådde behörighet till gymnasiet 2007–2011. Under samma period uppnådde 34 procent av de utrikes födda som bott i Sverige mindre än 5 år behörighet till gymnasiet. Jämfört med perioden 2002–2006 är det 5 procentenheter lägre. För de elever som har bott i Sverige 5–9 år var andelen 73 procent 2007–2011 vilket var ett par procent-

enheter lägre än under perioden 2002–2006. Andelen behöriga till gymnasieskolan för de som har bott i Sverige i 10 år eller mer var 84 procent, samma nivå som under 2002–2006.

I tabell 2.1 redovisas andelen behöriga⁵ till gymnasiet för perioden 2007–2011 för olika födelseregioner efter den tid de har varit bosatta i Sverige. För de elever som har bott i Sverige i mindre än fem år är andelen som uppnått behörighet till gymnasiet lägre jämfört med perioden 2002–2006 för samtliga födelseregioner, undantaget pojkar födda i Nordamerika/Oceanien. Det som också konstaterades i den tidigare rapporten var att det är speciellt svårt för elever födda i Afrika och Asien att uppnå behörighet till gymnasiet efter kort tid i Sverige. Det är också från dessa två födelseregioner som högst andel elever med kort tid i Sverige kommer, 65 procent. Flickor och pojkar födda i Norden med kort tid i Sverige är fortfarande den grupp där andelen som har uppnått behörighet till gymnasiet är som högst. Dessa utgör dock endast 3 procent av gruppen utrikes födda med kort tid i Sverige. För elever som har varit bosatta i Sverige i 10 år eller mer är andelen som uppnått behörighet till gymnasiet högre för många födelseregioner jämfört med perioden 2002–2006. Undantaget är elever födda i Övriga Europa, pojkar födda i Afrika och flickor födda i Sydamerika och Asien.

⁵ För behörighet till gymnasiet används de behörighetskrav som gällde fram till hösten 2010, lägst betyget godkänt i ämnena svenska/svenska som andra språk, engelska och matematik. Andelen beräknas av de som fått eller skulle ha fått betyg (elever som saknar betyg i alla ämnen och lämnat årskurs 9 ingår således).

Tabell 2.1

Andel utrikes födda flickor och pojkar som uppnått behörighet⁶ till gymnasieskolan, efter tid i Sverige. Period 2007–2011

Share of foreign born girls and boys eligible to attend upper secondary school, by time in Sweden. Period 2007–2011

	Tid i Sverige					
	0–4 år		5–9 år		10 år –	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Norden utom Sverige	79	71	87	87	91	88
EU utom Norden	57	55	84	84	87	86
Övriga Europa	48	45	75	74	84	83
Nordamerika/Oceanien	52	48	89	90	93	91
Sydamerika	34	37	78	77	83	83
Asien	29	24	70	66	84	84
Afrika	21	22	66	63	82	74

Källa: STATIV, SCB

Gymnasiet

I den nya gymnasieskolan som startade hösten 2011 finns arton nationella program varav tolv är yrkesprogram och sex är högskoleförberedande program. Det finns också fem introduktionsprogram för elever som inte är behöriga till nationella program eller ett visst högskoleförberedande program. Jämfört med den gamla gymnasieskolan ger de nuvarande yrkesprogrammen inte behörighet till högskolan. Elever på yrkesprogram kan dock läsa kompletterande kurser för att få högskolebehörighet.

Gymnasieskolan är till skillnad från grundskolan frivillig men nästan alla elever går vidare till gymnasieskolan. Enligt Skolverket ökade antalet elever i gymnasieskolan stadigt under 2000-talet till drygt 396 000 läsåret 2008/2009. Därefter har antalet elever minskat och uppgick läsåret 2010/2011 till knappt 386 000.

I dag kräver i stort sett hela arbetsmarknaden att man ska ha minst gymnasieutbildning. Ändå är det många ungdomar som avbryter sina studier efter ett eller två år och bland dem som avslutar sina

⁶ För behörighet till gymnasiet används de behörighetskrav som gällde fram till hösten 2010, lägst betyget godkänt i ämnena svenska/svenska som andra språk, engelska och matematik. Andelen beräknas av de som fått eller skulle ha fått betyg (elever som saknar betyg i alla ämnen och lämnat årskurs 9 ingår således).

studier är det många som lämnar gymnasieskolan utan grundläggande behörighet (Skolverket, 2008b). Enligt Skolverket klarar sju av tio elever sina gymnasiestudier på tre år. Genomströmningen har varit oförändrad de senaste nio åren.

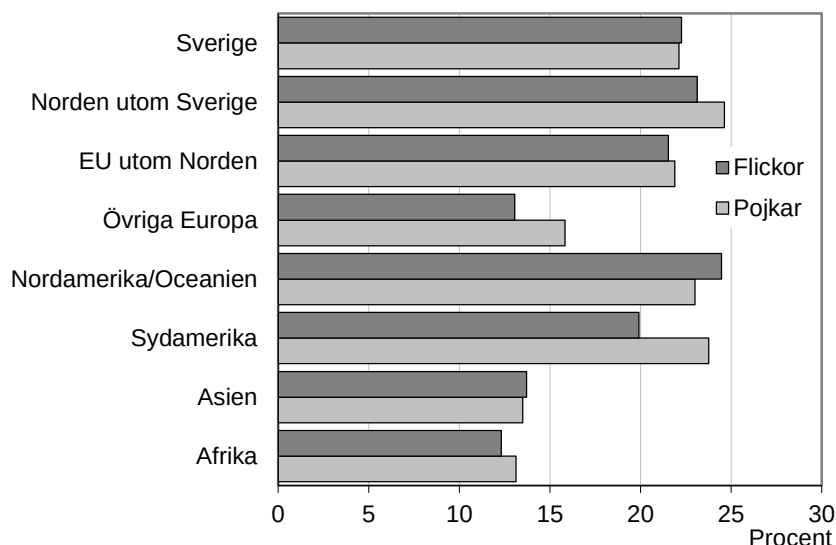
Gymnasieelever i friskolor

Överlag är det en betydligt större andel av gymnasieeleverna som går i fristående skolor jämfört med grundskoleelever. Andelen elever i fristående gymnasieskolor har fortsatt att öka från 6 procent år 2001 till 24 procent år 2011. Fortfarande går dock de flesta gymnasieelever, 75 procent, i en kommunal skola. Övriga går i någon landstingskommunal skola. Andelen gymnasieelever i fristående skolor lågt runt 22 procent för både inrikes- och utrikes födda elever under perioden 2007–2011. En ökning med 10 procentenheter för både inrikes och utrikes födda elever jämfört med perioden 2002–2006. Det är heller ingen skillnad i andel som går i friskolor mellan flickor och pojkar. Däremot är det stora skillnader i andelen som går i fristående gymnasieskolor mellan de olika födelseregionerna.

I diagram 2.5 redovisas den genomsnittliga andelen elever i fristående gymnasieskolor för olika födelseregioner för perioden 2007–2011. Andelen elever i fristående skolor ligger mellan 20 och 25 procent för elever från Norden, EU utom Norden, Nordamerika/Oceanien och Sydamerika. Medan för elever födda i Afrika, Asien och Övriga Europa ligger andelarna istället mellan 12 och 16 procent. Andelen som gick i fristående gymnasieskolor var lägst för dessa tre födelseregioner även under den tidigare undersökta perioden 2002–2006. Pojkar födda i Norden har högst andel som går i fristående gymnasieskolor, var fjärde pojke. Lägst andel i fristående skolor har flickor födda i Afrika där 12 procent går i fristående gymnasieskola.

Diagram 2.5**Andel flickor och pojkar i fristående gymnasieskola efter födelseregion. Period 2007–2011**

Share of girls and boys attending independent upper secondary schools by region of birth. Period 2007–2011

Källa: STATIV, SCB

Gymnasiebetyg

Läsåret 2010/2011 var den genomsnittliga betygspoängen 14,1 från samtliga avgångna elever med slutfärdigt⁷. Flickornas betygsgenomsnitt var högre än pojkarnas, 14,8 respektive 13,3 poäng. Den genomsnittliga betygspoängen har varit i det närmaste densamma de senaste fem åren.

I diagram 2.6 visas det genomsnittliga gymnasiebetyget för flickor och pojkar från olika födelseregioner åren 2000 till 2011. Mönstret ser i stort sett likadant ut för både inrikes och utrikes födda elever. Från år 2000 fram till och med 2003 visar det genomsnittliga gymnasiebetyget på en uppåtgående trend för att därefter i stort sett ligga kvar på samma nivåer.

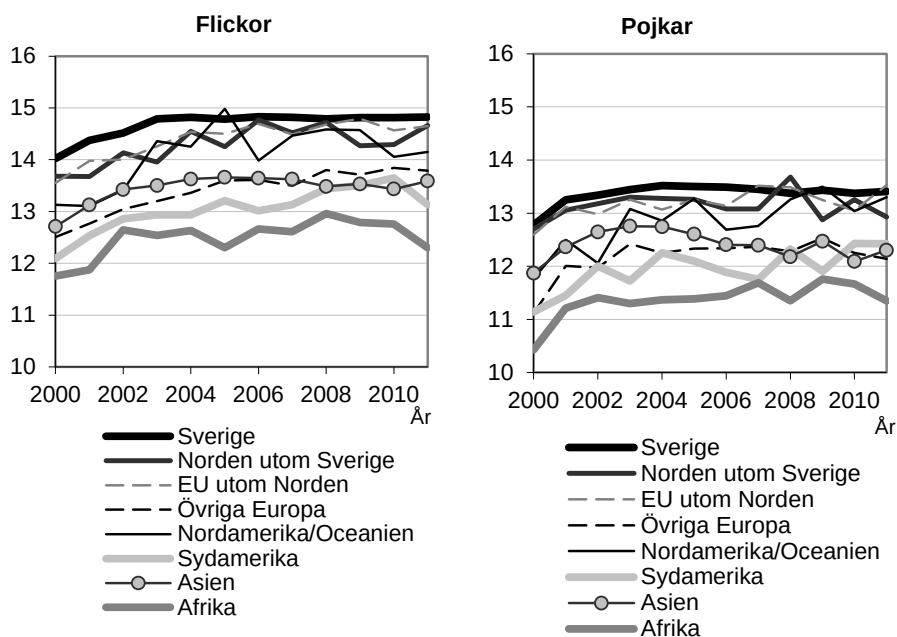
⁷ Det genomsnittliga betygspoäng som en elev får är summan av kursernas poäng viktade med betyg och dividerat med totalpoängen. Vikt för betygen är IG=0, G=10, VG=15, MVG=20.

Det genomsnittliga gymnasiebetyget visar i stort sett samma mönster som meritvärdet i grundskolan. Utrikes födda flickor och pojkar har över lag lägre gymnasiebetyg än inrikes födda flickor och pojkar under hela den undersökta perioden från 2000. Dock kan konstateras att pojkarnas betygsnivåer ligger betydligt lägre än flickornas. Generellt har flickorna, förutom flickor födda i Afrika och Sydamerika, i genomsnitt högre betygspoäng än de högst presterande pojkarna under hela perioden.

Diagram 2.6

Genomsnittligt gymnasiebetyg för flickor och pojkar, efter födelseregion. År 2000–2011

Average grades among girls and boys in upper secondary school, by region of birth. Year 2000–2011

Källa: STATIV, SCB

Flickor och pojkar födda i Afrika har alla åren lägst genomsnittligt gymnasiebetyg. Även elever från Asien, Sydamerika och Övriga Europa har lägre genomsnittligt gymnasiebetyg än elever födda i Sverige, Norden, Nordamerika eller EU utom Norden.

Behörighet till universitets- och högskolestudier

I den gamla gymnasieskolan gav alla program, utom det individuella, grundläggande behörighet till högskolan. Läsåret 2010/2011 uppnådde 87,1 procent av eleverna grundläggande behörighet till högskola. Flickorna i högre grad, 90,2 procent, än pojkarna, 83,9 procent. Andelen som uppnådde behörighet till universitets- och högskolestudier har minskat jämfört med läsåret 2005/2006, mer för pojkarna än för flickorna. Läsåret 2005/2006 uppnådde 89,2 procent av eleverna behörighet till högskolan, 91,7 procent av flickorna och 86,6 procent av pojkarna. (Skolverkets statistik)

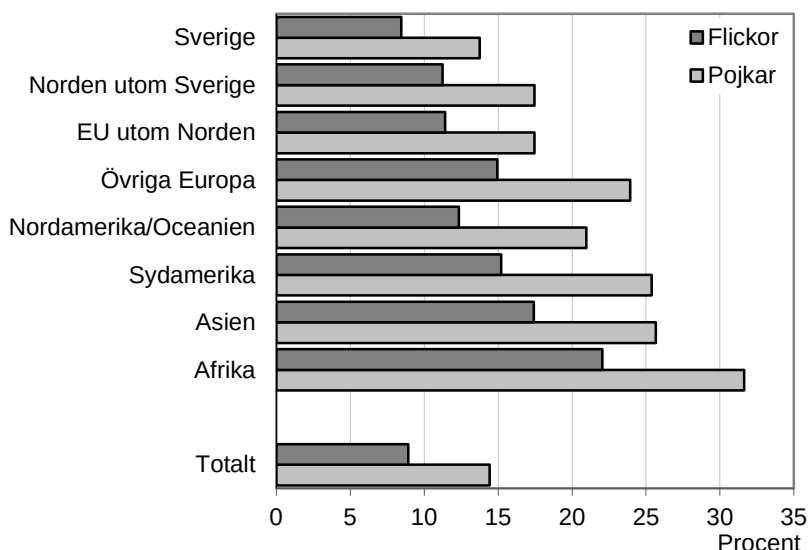
I diagram 2.7 redovisas andelen som fullföljt gymnasiet men inte uppnått behörighet till högskolan. De som avbrutit gymnasiet ingår således inte. Eftersom antalet flickor och pojkar i de olika födelse-regionerna i vissa fall är små har ett genomsnitt beräknats för åren 2007–2011.

Pojkarna saknar behörighet till högskolan i större utsträckning än flickorna i samtliga födelseregioner. Det är samma resultat som i den tidigare rapporten där resultaten för åren 2002–2006 analyserades. Skillnaden mellan flickor och pojkar i andelen behöriga är, liksom tidigare, minst för dem födda i Sverige, Norden och EU-länder. Knappt en tredjedel av pojkarna som är födda i Afrika har inte behörighet till högskolan. Var fjärde pojke född i Asien eller Sydamerika har inte heller behörighet till högskolan. Av flickor och pojkar födda i Sverige är det 8 respektive 14 procent som saknar behörighet till högskolan efter avslutat gymnasium.

Sett till antalet, är utrikes födda som saknar behörighet till högskolan betydligt lägre än inrikes födda. Detta gör att av hela gruppen som saknar behörighet till högskolan så utgörs den till 55 procent av pojkar födda i Sverige och till 33 procent av flickor födda i Sverige. Omkring 4 procent är födda i Asien och lika stor andel kommer från Övriga Europa. Övriga födelseregioner bidrar med en eller en halv procent till gruppen som inte är behöriga till högskolestudier.

Diagram 2.7**Andel flickor och pojkar ej behöriga till högskolan, efter födelseregion. Period 2007–2011**

Share of girls and boys not eligible to attend higher education, by region of birth. Period 2007–2011

Källa: STATIV, SCB

Utbildningsnivå

En hög utbildningsnivå leder inte bara till en snabbare etablering på arbetsmarknaden, arbetslösheten är och har historiskt sett också varit lägre bland högutbildade än bland lågutbildade (Högskoleverket, 2008).

Utbildningsnivå vid 30 års ålder

Som konstateras i kapitlet *Arbetsmarknad* följer generellt sett att ju högre utbildningsnivå, desto högre förvärvsfrekvenser. Vid 30 års ålder förväntas merparten ha avslutat sin eventuella eftergymnasiala utbildning och trätt in i arbetslivet. Det är därför av intresse att studera utbildningsnivån för just 30-åringar.

Under perioden 2007–2011 hade 48 procent av de inrikes födda 30-åringarna en eftergymnasial utbildning. Motsvarande andel för de utrikes födda var 42 procent. I föregående rapport då perioden 2002–2006 undersöktes var motsvarande andelar 43 respektive 37 procent. Andelen med eftergymnasial utbildning har således ökat för både inrikes som utrikes födda totalt. Andelen med endast för-

gymnasial utbildning är fortfarande högre bland de utrikes födda än bland inrikes födda, 17 respektive 9 procent. Detta är samma nivå som vid den tidigare undersökta perioden för de utrikes födda men 2 procentenheter högre för de inrikes födda.

Andelen som uppnått en eftergymnasial utbildning vid 30 års ålder har ökat för både kvinnor och män i nästan alla födelseregioner jämfört med perioden 2002–2006. Samtidigt är även andelen med endast förgymnasial utbildning högre för kvinnor och män från vissa födelseregioner inklusive Sverige.

Den uppnådda utbildningsnivån för 30-åringar skiljer sig fortfarande kraftigt åt mellan olika födelseregioner. Av kvinnor födda i Nordamerika/Oceanien hade vid 30 års ålder 64 procent en eftergymnasial utbildning medan motsvarande andel för kvinnorna födda i Afrika var 26 procent. Även en hög andel av männen födda i Nordamerika/Oceanien har en eftergymnasial utbildning, 58 procent. Lägst andel med eftergymnasial utbildning vid 30 års ålder har män födda i Övriga Europa, 26 procent. I samtliga födelseregioner, undantaget Afrika, är det en större andel av kvinnorna än av männen som har en eftergymnasial utbildning.

Vid tolkning av resultatet bör man ha i åtanke att andelen med okänd utbildning är relativt stor i vissa födelseregioner.

Tabell 2.2**Andel kvinnor och män vid 30 års ålder efter utbildningsnivå och födelseregion. Period 2007–2011***Share of women and men at 30 years of age, by educational attainment and region of birth. Period 2007–2011*

	Förgym- nasial ut- bildning	Gymna- sial ut- bildning	Eftergym- nasial ut- bildning	Okänd utbild- ning	Summa	Antal
Sverige						
Kvinna	7	37	55	1	100	214 624
Man	11	48	40	1	100	227 114
Norden utom Sverige						
Kvinna	6	22	58	15	100	4 231
Man	9	25	39	28	100	4 139
EU utom Norden						
Kvinna	5	22	58	14	100	12 035
Man	7	25	43	25	100	13 209
Övriga Europa						
Kvinna	19	36	40	5	100	10 908
Man	23	44	26	7	100	10 990
Nordamerika/Oceanien						
Kvinna	5	18	64	13	100	1 752
Man	7	22	58	13	100	2 234
Sydamerika						
Kvinna	12	38	45	5	100	4 055
Man	17	42	36	5	100	4 111
Asien						
Kvinna	21	28	43	8	100	25 889
Man	23	26	41	11	100	24 379
Afrika						
Kvinna	29	29	26	17	100	6 577
Man	25	28	35	11	100	6 877
Totalt						
Kvinna	9	35	53	3	100	566 247
Man	13	44	40	4	100	293 053

Källa: STATIV, SCB

3. Arbetsmarknad

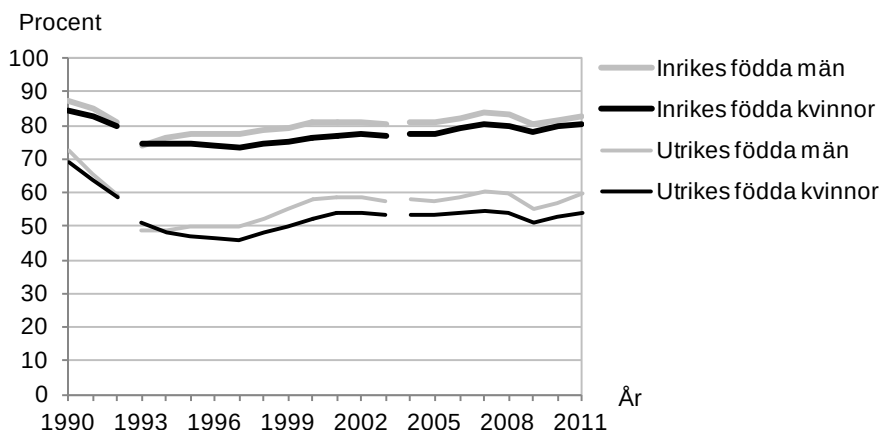
Att ha ett arbete och möjlighet att kunna försörja sig själv anses vara en av de mest grundläggande komponenterna när det gäller att främja integrationen. I detta kapitel redogörs för utrikes föddas sysselsättning, i vilken mån de förvärvsarbetandes yrke stämmer överens med deras utbildning samt andelen egenföretagare. Fokus ligger på att studera vad som har hänt under de senaste fem åren med särskild vikt på den senast observerade statistiken från år 2011.

Förvärvsfrekvensen, det vill säga andelen förvärvsarbetande i befolkningen, har varit betydligt lägre bland utrikes födda än bland inrikes födda under hela den studerade tidsperioden 1990–2011. Som konstaterats i flera tidigare rapporter (SCB, 2008 och 2012c) drabbade konjunkturedgången under 1990-talet utrikes födda i större utsträckning än inrikes födda, vilket medförde att skillnaden i förvärvsfrekvens mellan inrikes och utrikes födda ökade.

Diagram 3.1

Andel förvärvsarbetande i befolkningen, 20–64 år, inrikes och utrikes födda kvinnor och män. År 1990–2011

Share of employed Swedish and foreign born women and men, ages 20–64. Year 1990–2011

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB

Anmärkning: Tidsseriebrott år 1993 och 2004, se Fakta om statistiken

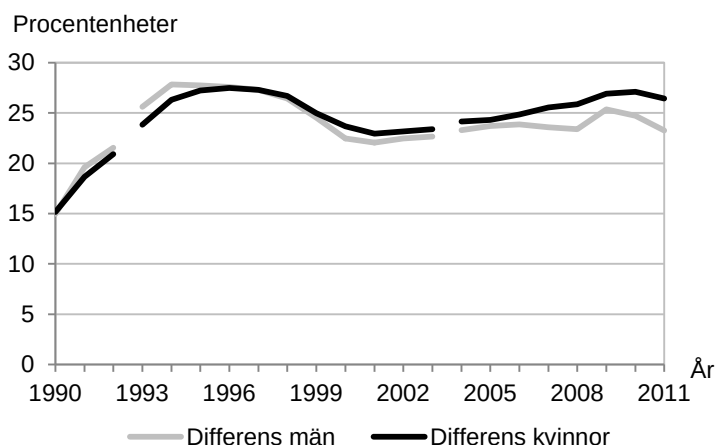
År 1990 uppgick skillnaden i förvärvsfrekvens mellan inrikes och utrikes födda till cirka 15 procentenheter i åldrarna 20–64 år och sju år senare hade skillnaden i förvärvsfrekvens ökat till 27 procent-

enheter. Under denna period var invandringen till Sverige hög vilket medförde att en stor andel utrikes födda hade bott kort tid i landet. Förvärfrekvenserna är lägst bland de som bott kort tid i Sverige. Efter 1997 skedde en viss återhämtning men det kan konstateras att skillnaden i förvärfrekvens mellan inrikes och utrikes födda har legat kvar på en förhållandevis hög nivå, mellan 23 och 27 procentenheter. År 2011 förvärvsarbetade 82 procent av de inrikes födda och 57 procent av de utrikes födda i åldrarna 20–64 år.

Diagram 3.2

Differensen i andel förvärvsarbetande mellan inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år. År 1990–2011

The difference between Swedish and foreign born women and men employment rates in the ages 20–64. Year 1990–2011

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB

Anmärkning: Tidsseriebrott år 1993 och 2004, se *Fakta om statistiken*

Utvecklingen de senaste fem åren

I SCB:s tidigare rapport om integrationsläget i Sverige analyserades utvecklingen på arbetsmarknaden till år 2006 (SCB, 2008). Här beskrivs vad som har hänt sedan dess. Under de senaste fem åren har Sverige haft kraftiga svängningar i konjunkturen. Finanskrisen som utbröt i Sverige under hösten 2008 ledde till att sysselsättningen minskade under kommande år. Speciellt inom tillverkningsindustrin ledde krisen till att sysselsättningen bland män minskade avsevärt. Utrikes födda mäns förvärfrekvens minskade i något större utsträckning än inrikes föddas. Efter det har en återhämtning skett

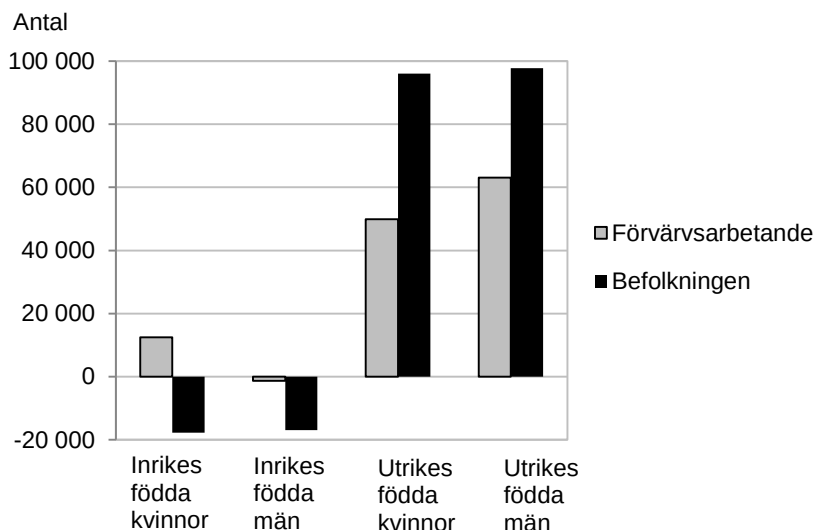
och andelen förvärvsarbetande har ökat såväl bland inrikes födda som utrikes födda män och kvinnor.

År 2011 var förvärvsfrekvensen bland inrikes födda män och kvinnor och utrikes män något högre jämfört med fem år sedan. Det är dock små förändringar. Utrikes födda kvinnors förvärvsfrekvens låg år 2011 på ungefär samma nivå som 2006. Skillnaden i förvärvsfrekvens mellan inrikes och utrikes födda kvinnor har således ökat något de senaste fem åren medan skillnaden mellan inrikes och utrikes födda män är i princip densamma.

Tittar man däremot på hur *antalet* förvärvsarbetande har utvecklats de senaste fem åren ser man att det totala antalet har ökat med 124 000 personer jämfört med 2006. Antalet utrikes födda som förvärvsarbetar har ökat med 113 000 personer och antalet inrikes födda med 11 000. Det innebär att utrikes födda står för över 90 procent av ökningen i sysselsättning de senaste fem åren. År 2011 utgjorde utrikes födda drygt 14 procent av samtliga förvärvsarbetande i åldern 20–64 år jämfört med år 2006 då andelen var knappt 12 procent. Ökningen av antalet utrikes födda som förvärvsarbetar har inte lett till att förvärvsfrekvensen bland utrikes födda ökat nämnvärt. Det beror på att antalet utrikes födda i befolkningen har ökat. Jämfört med fem år sedan står utrikes födda för hela befolkningsökningen i åldrarna 20–64 år.

Diagram 3.3**Förändring i befolkning och antal förvärvsarbetande mellan år 2006 och 2011 för inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år**

Change in population and number of employed between year 2006 and 2011. Swedish and foreign born women and men aged 20–64

Källa: STATIV, SCB

Tid i Sverige

Det går inte att entydigt säga att integrationen på arbetsmarknaden har förbättrats eller försämrats för utrikes födda bara genom att jämföra grupperna inrikes och utrikes födda över tid. Det finns en mängd saker som påverkar sysselsättningen för de utrikes födda. En av sakerna med stor påverkan på sysselsättningen är den tid man bott i Sverige. Förvärvsfrekvensen är lägst för den grupp som varit i Sverige en kort tid och ökar sedan ju fler år man bott i Sverige. Trots en lång vistelsetid i Sverige är förvärvsfrekvenserna betydligt lägre bland utrikes födda än bland inrikes födda.

Under 2011 förvärvsarbetade 41 procent av männen och 25 procent av kvinnorna som bott i Sverige i mindre än fem år. Av de som bott i Sverige i mer än 20 år förvärvsarbetade 70 procent av männen och 68 procent av kvinnorna.

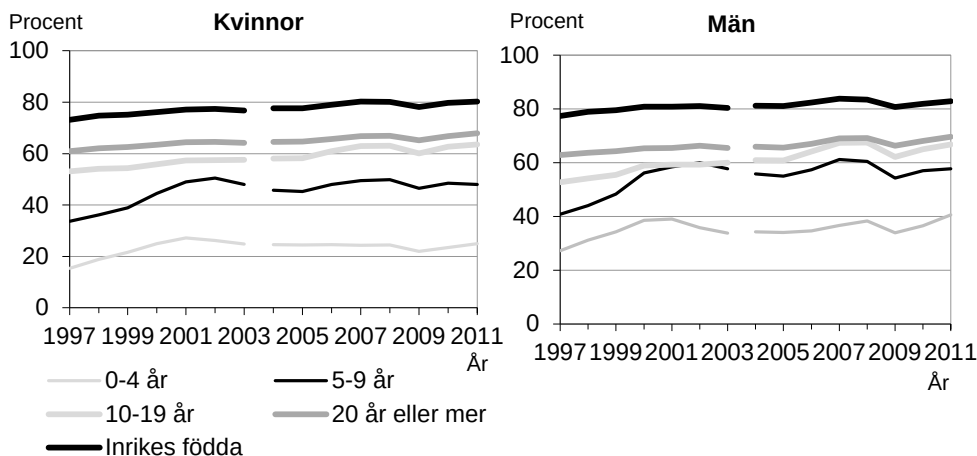
Under de senaste fem åren har andelen förvärvsarbetande män ökat något oavsett tid i Sverige. Ökningen är som störst, sex procentenheter, för de med kortast vistelsetid. Bland kvinnor har en viss

ökning skett bland de som varit i Sverige en längre period men inte bland de med kort tid i Sverige.

Diagram 3.4

Andel förvärvsarbetande i befolkningen för inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, efter tid i Sverige. År 1997–2011

Share of employed Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64, by time in Sweden. Year 1997–2011

Källa: STATIV, SCB

Anmärkning: Tidsseriebrott år 2004, se Fakta om statistiken

Födelseregion och sysselsättning

Att förvärvsfrekvensen varierar kraftigt för utrikes födda från olika länder har bland annat uppmärksammats i motsvarande lägesrapport för fem år sedan (SCB, 2008). I diagram 3.5 redovisas utvecklingen av andelen förvärvsarbetande för åtta olika grupper av födelseregioner. Man bör dock vara försiktig när man tolkar upp och nedgångar mellan olika år eftersom dessa skillnader ibland kan förklaras av att en stor grupp människor anlant till Sverige från en viss region vid en viss tidpunkt. Till exempel kan en bakomliggande orsak till en tillfällig nedgång vara att många kommit till landet nyligen och inte hunnit komma in på arbetsmarknaden.

Som konstaterats i tidigare lägesrapport (SCB, 2008) är det något större variationer i kvinnors sysselsättning mellan olika födelseregioner jämfört med männens. Lägst andel förvärvsarbetande bland kvinnorna återfinns bland de som kommer från Afrika eller Asien. Cirka 39 respektive 46 procent av kvinnorna från dessa

födelseregioner förvärvsarbetade 2011 jämfört med 67 procent av kvinnor födda i Norden. För männen är det också de som är födda i Afrika och Asien som har lägst förvärvsfrekvens 48 respektive 54 procent. Högst förvärvsfrekvens år 2011 bland utrikes födda män hade de från Sydamerika, 69 procent.

Kvinnor födda i Norden har länge haft betydligt högre förvärvsfrekvens än kvinnor från övriga ländergrupper. Bland männen ser man inte detta tydliga mönster. Under de senaste fem åren har männen från Sydamerika haft den högsta förvärvsfrekvensen. Innan dess var det nordenfödda män. Man bör dock påpeka att gränspendlare inte ingår i den officiella definitionen av förvärvsarbetande. Gränspendlingen har ökat under de senaste åren och påverkar nordenfödda, framför allt nordenfödda män, i större utsträckning än utrikes födda från övriga ländergrupper. Av den anledningen riskeras antal förvärvsarbetande att underskattas i högre grad för de nordenfödda männen. För mer information se gränspendlingsstatistik i *Fakta om statistiken*.

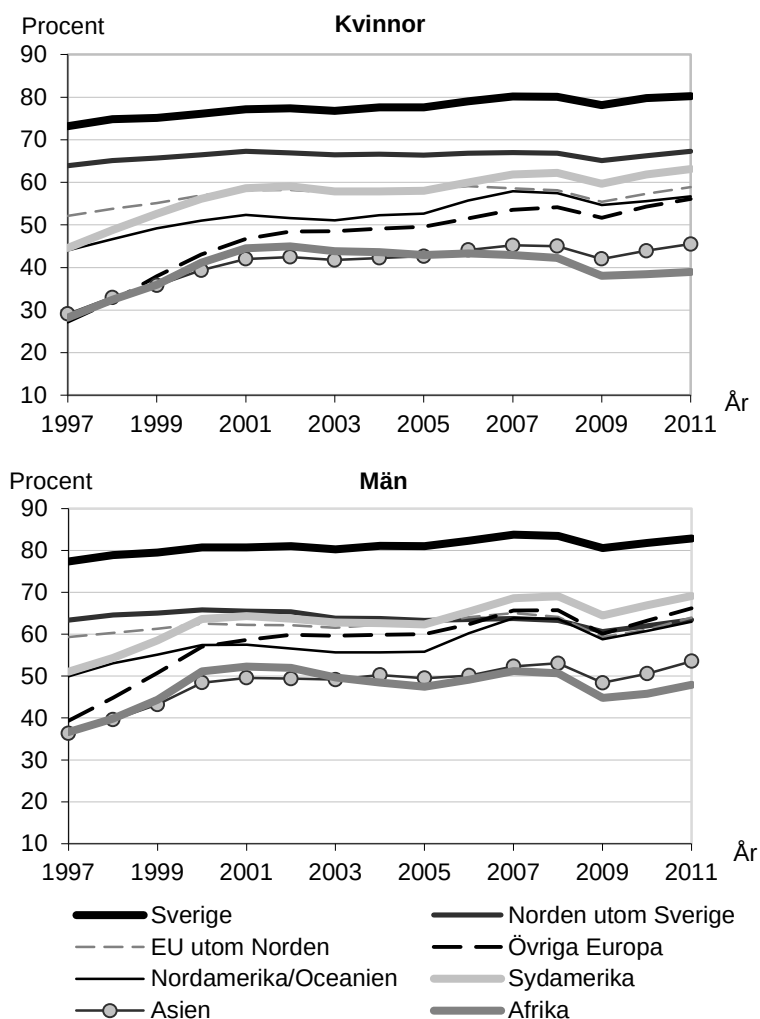
Efter finanskrisen som utbröt hösten 2008 minskade sysselsättningen för utrikes födda från samtliga födelseregioner. De grupper som drabbades hårdast av lågkonjunkturen var de som redan före finanskrisen hade en svag förankring på arbetsmarknaden, bland annat vissa grupper av utrikes födda (Finansdepartementet, 2012). Som tidigare nämnts påverkades mäns sysselsättning mest av krisen. Minskningen i andel förvärvsarbetande var störst bland män födda utanför Europa. Det finns flera tänkbara förklaringar till detta, bland annat att dessa många gånger har en svagare ställning på arbetsmarknaden i bemärkelsen att de i större utsträckning än andra grupper har tillfälliga anställningar och arbetar deltid (Finansdepartementet, 2012). Risken att gå från förvärvsarbetande till att bli arbetslös ökar därmed. Vidare inträffade krisen precis som under 1990-talet under en period med stor flykting- och anhöriginvandring. Andra tänkbara förklaringar kan vara att risken för diskriminering på arbetsmarknaden ökar under lågkonjunktur (Ekberg, 2012).

Jämfört med tidigare lägesrapport för fem år sedan har andelen förvärvsarbetande ökat eller är kvar på samma nivå för utrikes födda från samtliga födelseregioner förutom Afrika. Där har det skett en minskning. Detta kan delvis ha att göra med att invandringen från Afrika har ökat relativt mycket de senaste fem åren vilket tidigare konstaterats i kapitlet *Demografi*.

Diagram 3.5

Andel förvärvsarbetande kvinnor och män i befolkningen, 20–64 år, efter födelserregion. År 1997–2011

Share of employed women and men, 20–64 years old, by region of birth. Year 1997–2011

Källa: STATIV, SCB

Anmärkningar: Tidsseriebrott år 2004. Gränspendlingen, som är extra stor bland nordenfödda, ingår ej i sysselsättningen enligt officiell definition. För mer information om tidsseriebrott och gränspendlingsstatistik, se Fakta om statistiken.

Ålder och sysselsättning

I de resultat som hittills har presenterats redovisas andelen förvärvsarbetande för 20–64 åringar. Måttet tar inte hänsyn till att förvärvsfrekvensen ser olika ut i olika åldrar. Åldersstrukturen skiljer sig avsevärt mellan inrikes och olika grupper av utrikes födda vilket tidigare konstaterats i kapitlet *Demografi*. Det kan därför vara intressant att studera sysselsättningen i olika åldrar.

I diagram 3.6 redovisas andelen förvärvsarbetande per ettårsklass, kön och födelseregion. Inrikes föddas förvärvsfrekvenser ökar fram till runt 30 års ålder, därefter ligger de kvar på denna relativt höga nivå, i genomsnitt 85–92 procent, i respektive ettårsklass till dryga 55 års ålder. Efter 60 års ålder minskar förvärvsfrekvensen påtagligt med stigande ålder. Det är även tydligt att männen förvärvsarbetar i större utsträckning än kvinnorna i de äldsta åldrarna.

Förvärvsfrekvensen bland utrikes födda uppnår totalt sett den högsta nivån betydligt senare runt 40–45 års ålder. Därefter ligger andelen förvärvsarbetande kvar på denna nivå till runt 55 års ålder och minskar därefter påtagligt för varje ettårsklass. Detta mönster ser man i de flesta födelseregioner men variationer förekommer. Exempelvis minskar förvärvsfrekvensen från en relativt hög nivå för utrikes födda från Övriga Europa redan vid 45 års ålder.

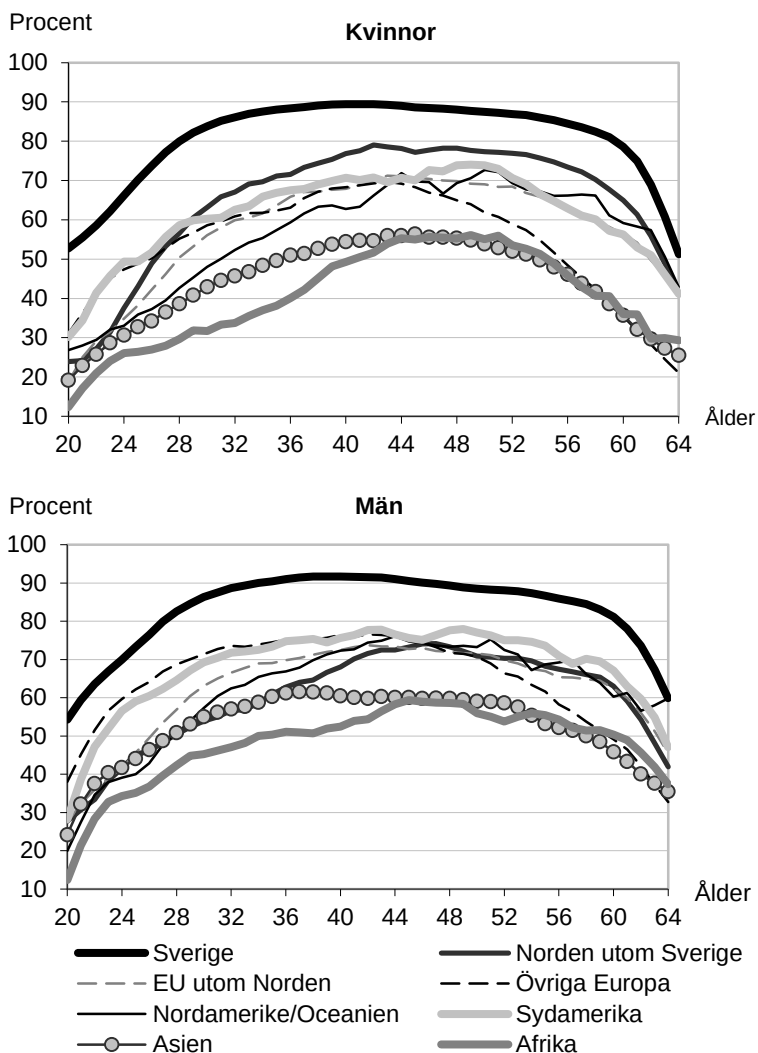
Personer födda i Afrika och Asien har lägst förvärvsfrekvens i så gott som samtliga åldrar, inte i någon ålder överstiger den mer än drygt 60 procent. Kvinnor födda i Norden har högst förvärvsfrekvens i samtliga åldrar förutom bland de allra yngsta. Vidare är andelen förvärvsarbetande förhållandevis låg bland män födda i Norden i åldrarna upp till 35 år. Anledningen till denna låga nivå beror på att gränspendlingen är extra stor för denna grupp. Inkluderas gränspendlare i sysselsättningen är förvärvsfrekvensen bland män födda i Norden högre än övriga ländergrupper i de allra flesta åldrar⁸. För mer information om gränspendlingsstatistik se *Fakta om statistiken*.

⁸ Avser år 2010 vilket är det senaste år det finns gränspendlingsstatistik för. Gränspendling finns endast tillgänglig för de som pendlar till Danmark och Norge.

Diagram 3.6

Andel förvärvsarbetande kvinnor och män efter födelseregion och ålder. År 2011. Glidande medelvärde över tre årsklasser

Share of employed women and men by region of birth and age. Year 2011. Moving average over 3 ages

Källa: STATIV, SCB

Anmärkning: Gränspendlingen, som är extra stor bland nordenfödda, ingår ej i sysselsättningen enligt officiellt definition. För gränspendlingsstatistik, se *Fakta om statistiken*.

Utbildning och sysselsättning

I detta avsnitt redogörs för hur andelen förvärvsarbetande skiljer sig beroende på utbildningsnivå och födelseregion. Redovisningen omfattar enbart åldrarna 30–50 år, vilket är de åldrar då förvärvsfrekvensen är som högst och de allra flesta hunnit färdigt med eventuella eftergymnasiala studier.

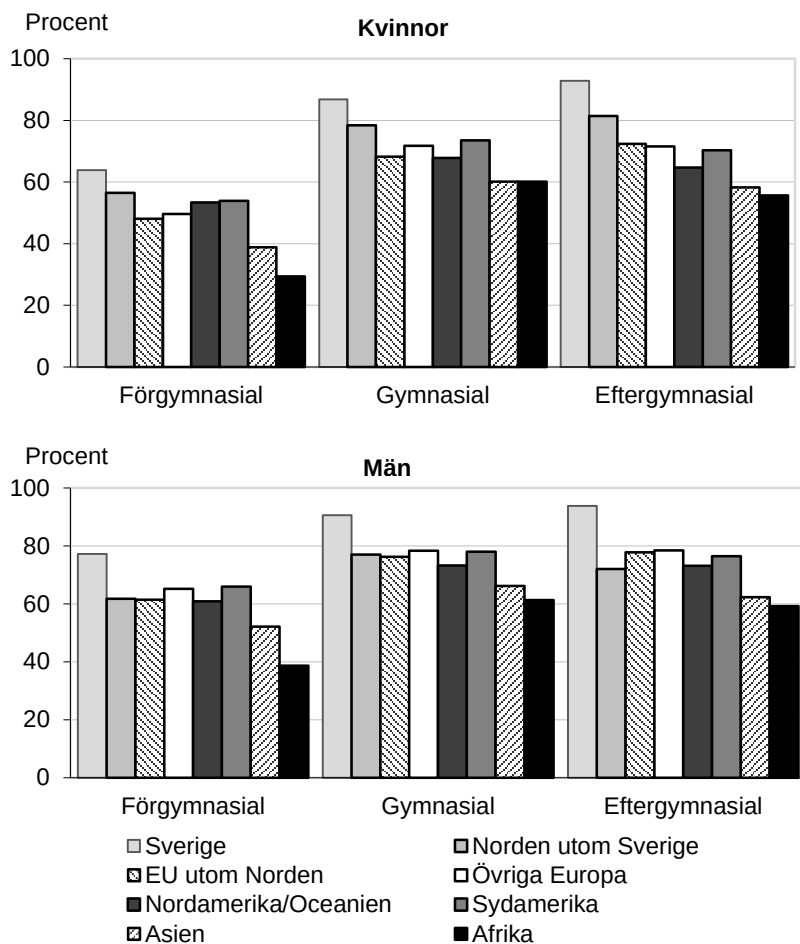
Förgymnasialt utbildade har klart lägst förvärvsfrekvenser oavsett födelseregion. Allra lägst förvärvsfrekvens har förgymnasialt utbildade från Afrika och Asien. Det är samma mönster som för fem år sedan. År 2011 förvärvsarbetade tre av tio kvinnor med förgymnasial utbildning från Afrika och fyra av tio män.

När det gäller inrikes födda kvinnor och män samt kvinnor födda i Norden eller EU (utom Norden) finns ett tydligt positivt samband mellan utbildningsnivå och sysselsättning. Eftergymnasialt utbildade har i dessa fall högre förvärvsfrekvens än gymnasialt utbildade. För kvinnor från övriga länder samt för utrikes födda män är mönstret inte lika tydligt. I flera ländergrupper är förvärvsfrekvensen högre bland gymnasialt utbildade män och kvinnor än bland eftergymnasialt utbildade. Exempelvis är förvärvsfrekvensen bland eftergymnasialt utbildade 4–5 procentenheter lägre för kvinnor födda i Afrika respektive män födda i Norden och Asien, jämfört med motsvarande grupp gymnasialt utbildade. En förklaring till detta är att det i dessa grupper är en högre andel nyanlända bland de eftergymnasialt utbildade jämfört med de gymnasialt utbildade.

Diagram 3.7

Andel förvärvsarbetande kvinnor och män, 30–50 år, efter födelseregion och utbildningsnivå. År 2011

Share of employed women and men in the ages 30–50, by region of birth and educational attainment. Year 2011

Källa: STATIV, SCB

Anmärkning: Bortfallett avseende utrikes föddas utbildningsnivå är relativt högt vilket man bör vara medveten om när resultaten tolkas. Gränspendlingen, som är extra stor bland norden-födda, ingår ej i sysselsättningen enligt officiellt definition.

Yrke efter utbildning

Hittills har fokus legat på att redovisa hur stor andel som förvärvsarbetar utifrån olika födelseregioner. Nu fokuseras på de som har ett arbete. Att ha ett yrke som överensstämmer med den utbildning man

har är inte självklart. I flera andra studier har konstaterats att högutbildade utrikes födda personer har svårare än inrikes födda personer att få ett arbete som matchar deras utbildningsnivå (SCB, 2008 och Sauli, 2005). I tabell 3.1 görs en förenklad analys av i vilken utsträckning en person med högskoleutbildning har ett arbete som matchar deras utbildningsnivå. Information om vilken kvalifikationsnivå⁹ som hänger ihop med det yrke en individ har används här tillsammans med information om personens högsta utbildning. Dock kan man inte säga något om personen har rätt inriktning på utbildningen.

Utrikes födda med högskoleutbildning har i högre grad än inrikes födda med motsvarande utbildningsnivå ett yrke med lägre utbildningskrav, det vill säga ett yrke som kräver gymnasiekompetens eller helt saknar eller har små krav på utbildning. Det är samma resultat som för fem år sedan. Av de högskoleutbildade inrikes födda kvinnorna hade 19 procent ett yrke med lägre utbildningskrav. Bland de utrikes födda var motsvarande andel 33 procent. Av de högutbildade männen hade 17 procent av de inrikes födda och 37 procent av de utrikes födda ett yrke som krävde lägre utbildningsnivå.

Variationen mellan olika ländergrupper är stor och har i stora drag samma mönster som konstaterades för fem år sedan. Drygt hälften av de högutbildade männen och kvinnorna från Afrika har ett yrke med lägre utbildningskrav. Ungefär en lika stor andel av de högutbildade männen från övriga Europa har ett yrke med lägre utbildningskrav. Kvinnor och män som är födda i Norden, något annat EU-land eller Nordamerika/Oceanien har oftare än övriga ländergrupper ett yrke som stämmer överens med deras utbildningsnivå.

Att vara högskoleutbildad och ha ett yrke som helt saknar eller har små krav på utbildning är väldigt ovanligt bland inrikes födda och nordenfödda, endast 1 procent av dessa hade ett sådant yrke år 2011. För övriga grupper av utrikes födda är det betydligt vanligare, det gäller framför allt män födda i Afrika eller Sydamerika. Det är 17

⁹ I tabell 3.1 har vi utgått från de fyra kvalifikationsnivåer som hänger ihop med det yrke en individ har. Vid beräkningarna har personer vars yrken kräver gymnasieskola med påbyggnad eller kortare högskoleutbildning grupperats tillsammans med de vars yrke kräver en längre högskoleutbildning. Även studerande ingår i redovisningen vilket innebär att man i viss utsträckning även har fångat upp studenter extraarbeten.

respektive 12 procent av de högskoleutbildade männen från dessa födelserregioner som hade ett yrke som saknade kvalifikationskrav.

Tabell 3.1

Antal och andel förvärvsarbetande högskoleutbildade kvinnor och män, 20–64 år, efter vilken utbildning deras yrke kräver. År 2011
Number and share of employed highly educated women and men in the ages 20–64 by the education their occupations require. Year 2011

Kön Födelseregion	Vilken utbildning kräver yrket					Summa	Antal
	Hög- skole- utbild- ning	Gymna- sie- komp- etens	Inga eller små krav på utb.	Led- nings- arbete*	Övrigt eller bortfall		
Kvinnor							
Inrikes födda	73	18	1	7	1	100	800 663
Utrikes födda	57	27	6	4	7	100	129 377**
Födelseregion							
Norden utom Sverige	71	17	1	7	3	100	23 335
EU utom Norden	59	23	6	3	9	100	31 451
Övriga Europa	53	33	7	3	5	100	20 676
Nordamerika /Oceanien	63	21	4	4	8	100	4 712
Sydamerika	53	32	8	2	5	100	7 738
Asien	50	32	8	2	8	100	36 001
Afrika	40	43	8	2	7	100	5 429
Män							
Inrikes födda	66	16	1	12	4	100	640 390
Utrikes födda	48	30	7	6	10	100	115 614**
Födelseregion							
Norden utom Sverige	63	17	1	13	6	100	12 858
EU utom Norden	55	22	4	7	12	100	28 252
Övriga Europa	40	41	7	4	7	100	16 723
Nordamerika /Oceanien	56	23	5	7	9	100	5 999
Sydamerika	46	32	12	4	6	100	6 479
Asien	43	33	9	4	11	100	36 026
Afrika	32	38	17	3	11	100	9 236

Källa: STATIV, SCB

*Kvalifikationer ej definierade

** I summan ingår även de som saknar uppgift om födelseland

Företagare

Regeringen ser ett ökat företagande bland utrikes födda som en viktig väg till sysselsättning. Personer som vill starta företag kan få statliga stöd från Arbetsförmedlingen och Almi (Riksrevisionen, 2012).

I tabell 3.2 redovisas andelen egenföretagare bland de förvärvsarbetande efter födelseregion. År 2011 var 6 procent av de utrikes födda kvinnorna och 4 procent av de inrikes födda kvinnorna i ådern 20–64 år egenföretagare. Även bland männen var andelen egenföretagare något högre för utrikes födda, 9 procent, jämfört med 6 procent av de inrikes födda. Det är ungefär lika stor andel som för fem år sedan.

Det finns stora variationer i företagande mellan män och kvinnor och mellan utrikes födda från olika födelseregioner. Bland kvinnorna är andelen egenföretagare som högst för utrikes födda från EU-länderna (utom Norden) och som lägst för utrikes födda från Afrika. Bland männen är andelen egenföretagare som högst för utrikes födda från EU-länderna (utom Norden) och Asien. Så mycket som 12 procent av de förvärvsarbetande männen som kommer från Asien är egenföretagare.

Tabell 3.2**Andel egenföretagare bland förvärvsarbetande kvinnor och män efter födelseregion, 20–64 år. År 2011***Share of self-employed among gainfully employed women and men by region of birth, ages 20–64. Year 2011*

Födelseregion	Anställda	Egen- företagare	Summa	Antal
<u>Kvinnor</u>				
Inrikes födda	96	4	100	1 749 706
Utrikes födda	94	6	100	289 159**
<i>födelseregion</i>				
Norden utom Sverige	95	5	100	56 299
EU utom Norden	92	8	100	55 500
Övriga Europa	96	4	100	54 207
Nordamerika/Oceanien	93	7	100	7 154
Sydamerika	96	4	100	17 509
Asien	93	7	100	80 701
Afrika	98	2	100	17 698
<u>Män</u>				
Inrikes födda	94	6	100	1 889 000
Utrikes födda	91	9	100	311 370**
<i>födelseregion</i>				
Norden utom Sverige	93	7	100	44 541
EU utom Norden	89	11	100	62 285
Övriga Europa	91	9	100	61 847
Nordamerika/Oceanien	93	7	100	9 671
Sydamerika	95	5	100	18 033
Asien	88	12	100	90 106
Afrika	95	5	100	24 770

Källa: STATIV, SCB

** I summan ingår även de som saknar uppgift om födelseland

4. Inkomst

De skillnader som uppmärksammades i kapitlet 3 Arbetsmarknad har i hög grad effekt på inkomstförhållandena för inrikes och utrikes födda. I detta kapitel redogörs för hur den sammantagna nettoinkomsten har utvecklats de senaste fem åren. Därefter redogörs för nettoinkomstens sammansättning och slutligen vilka grupper som riskerar ekonomisk utsatthet utifrån två olika kriterier. Fokus ligger på att studera den ekonomiska situationen år 2011.

Nettoinkomst

Nettoinkomsten är summan av alla inkomster minus skatt. Som inkomster räknas lönearbete, inkomst av näringsverksamhet, kapitalinkomst, studiemedel, föräldrainkomst, pension, arbetsmarknadsstöd, sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, etableringsersättning, bostadsstöd och ekonomiskt bistånd.

Utgångspunkten är den enskilda individens inkomst. Att ha låg nettoinkomst behöver inte nödvändigtvis innebära att man har det svårt ekonomiskt. En del av dem som har låg nettoinkomst har ekonomiskt stöd av exempelvis en partner, en förälder eller ett barn samtidigt som vissa med relativt hög nettoinkomst kan ha det svårt ekonomiskt på grund av stor försörjningsbörda.

Inkomstutvecklingen från 2006

För att belysa den totala nettoinkomsten för olika befolkningsgrupper används här medianvärden¹⁰. På så sätt påverkas inte jämförelsen av framför allt extremt höga inkomster.

Medianvärdet för nettoinkomsten i åldersgruppen 20–64 år¹¹ uppgick år 2011 till drygt 220 000 kronor. Det motsvarar i genomsnitt 18 400 kronor per månad. Nettoinkomsten är lägre för utrikes födda än för inrikes födda och lägre för kvinnor än för män. Utrikes födda kvinnor har den klart lägsta nettoinkomsten, år 2011 var den 13 500 kronor per månad. Högst nettoinkomst hade inrikes födda män med ett medianvärde på 21 200 kronor per månad.

¹⁰ Medianen är det mittersta värdet då man sorterat populationens inkomster i storleksordning.

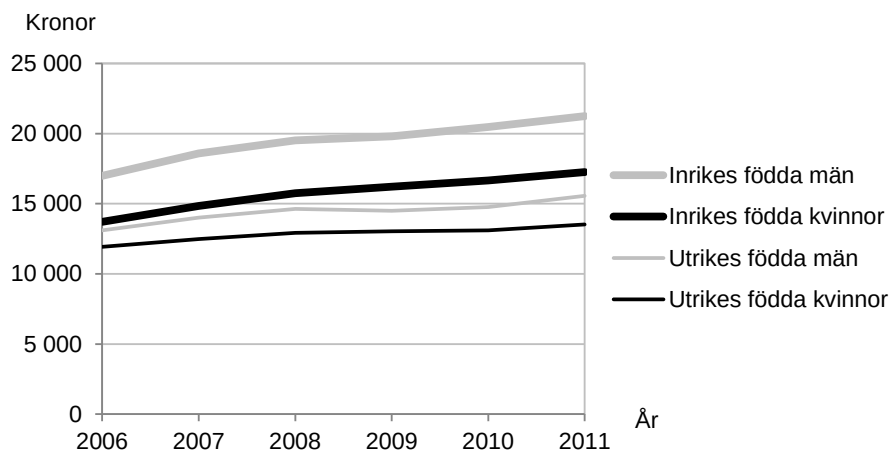
¹¹ Observera att populationen i inkomstkapitlet har begränsats något jämfört med övriga kapitel, för mer information se *Fakta om statistiken*

I diagram 4.1 illustreras hur inkomsten har utvecklats mellan år 2006–2011. Inkomstutvecklingen har här inte justerats för den allmänna prisutvecklingen. Diagrammet visar att inrikes föddas inkomst har ökat betydligt mer, i kronor räknat, än utrikes föddas under perioden. Det gäller framför allt inrikes födda män där medianinkomsten har ökat med 4 200 kronor per månad från 2006 till 2011. För exempelvis utrikes födda kvinnor är ökningen betydligt mindre, 1 600 kronor per månad. Även när hänsyn tas till den allmänna prisutvecklingen ser man en ökning i reala pengar för samtliga grupper.

Diagram 4.1

Nettoinkomst per månad för inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år. Median. År 2006–2011

Net income per month for Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64. Median. Year 2006–2011

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Inkomst efter ålder

Nettoinkomsten ökar för varje årsklass fram till ungefär 40 års ålder och sjunker därefter sakta. Att inkomsten är högst vid 40 års ålder beror på att de flesta då är etablerade på arbetsmarknaden och har perioder med studier och föräldraledighet bakom sig samtidigt som hälsan fortfarande är god.

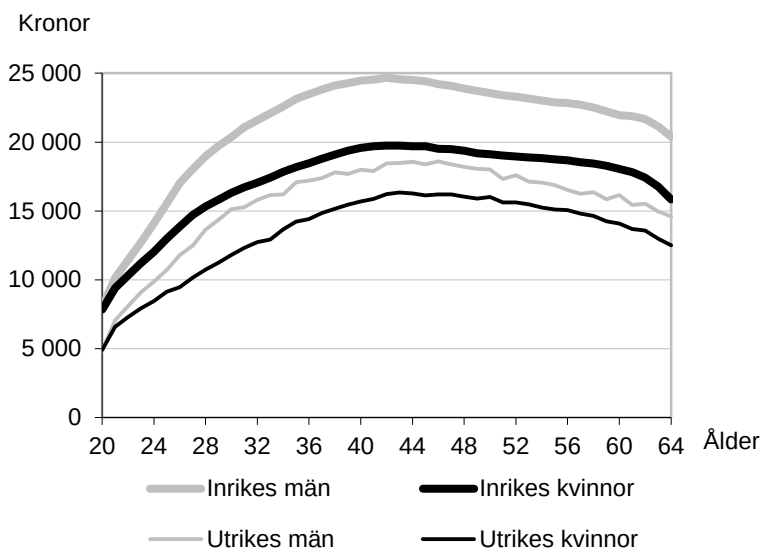
För kvinnor skiljer det mellan cirka 3 000 och 4 500 kronor i medianinkomst mellan inrikes och utrikes födda i olika åldrar. Bland männen är skillnaden större mellan 3 000 och 6 500 kronor per månad.

För män är skillnaden störst runt 40 års ålder och bland kvinnorna är skillnaden störst runt 30 års ålder.

Diagram 4.2

Nettoinkomst per månad för inrikes och utrikes födda kvinnor och män efter ålder. Median. År 2011

Net income per month for Swedish and foreign born women and men by age. Median. Year 2011

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Inkomst efter sysselsättningsstatus

Inkomstnivån påverkas självfallet av hur många som förvärvsarbetar. Som konstaterats i kapitlet *Arbetsmarknad* är andelen förvärvsarbetande högst bland inrikes födda män och kvinnor och betydligt lägre bland utrikes födda män och kvinnor. Inkomstskillnaderna mellan inrikes och utrikes födda blir därmed betydligt mindre om man jämför förvärvsarbetande respektive de som inte förvärvsarbetar var för sig.

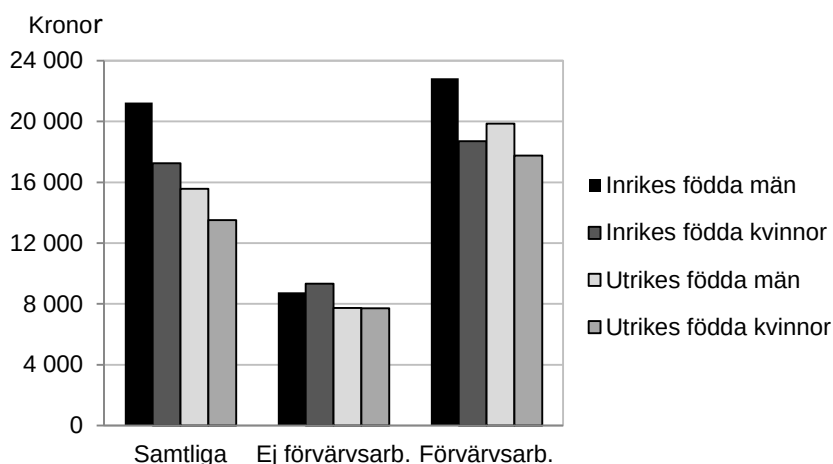
Bland de förvärvsarbetande har fortfarande inrikes födda män den klart högsta inkomsten och utrikes födda kvinnor den lägsta. Däremot har utrikes födda män som förvärvsarbetar en högre medianinkomst än inrikes födda kvinnor som förvärvsarbetar. Det kan exempelvis ha att göra med hur många timmar de arbetar. Deltidarbete, som är vanligare bland såväl inrikes som utrikes födda kvinnor, påverkar kvinnors inkomst.

Inkomsten för de som inte förvärvsarbetar kommer från olika ersättningssystem vilket gör att inkomsten kan variera i storlek. Även här har utrikes födda lägre medianinkomst än inrikes födda. Utrikes födda som inte förvärvsarbetar hade år 2011 en inkomst på 7 700 kronor per månad och inrikes födda en inkomst på 9 100 kronor per månad.

Diagram 4.3

Nettoinkomst per månad för inrikes och utrikes födda kvinnor och män i åldern 20–64 efter sysselsättningsstatus. Median. År 2011

Net income per month for Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 by employment status. Median. Year 2011

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Inkomst efter födelseregion

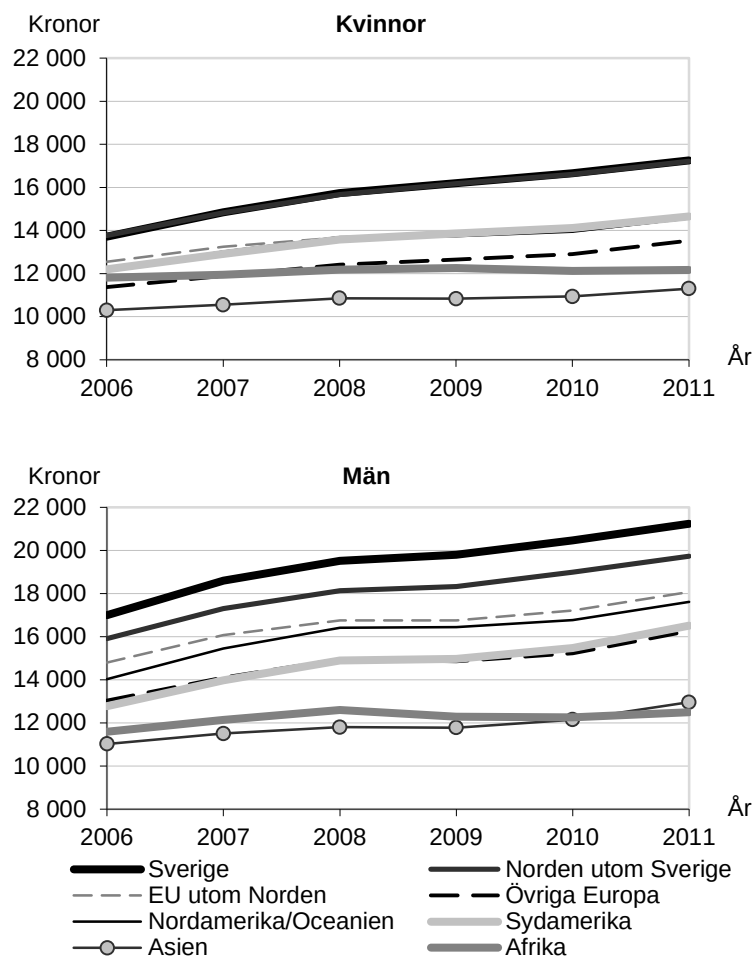
Kvinnor och män från Asien och Afrika har sedan år 2006 haft den lägsta medianinkomsten. Kvinnor från Norden har samma medianinkomst som inrikes födda kvinnor medan män från Norden har lägre inkomst än inrikes födda män.

Det är tydligt att inkomstskillnaderna mellan inrikes födda och utrikes födda från olika länder har ökat under den studerade tidsperioden. Inkomstnivån för personer födda i Afrika och Asien är i princip densamma som för fem år sedan om man tar hänsyn till den allmänna prisutvecklingen. Under samma period har inkomstnivån ökat påtagligt för exempelvis personer födda i Norden.

Diagram 4.4

Nettoinkomst per månad för inrikes och utrikes födda kvinnor och män i åldern 20–64 år, efter födelseregion. Median. År 2006–2011

Net income per month for Swedish and foreign born women and men, in the ages 20–64, by region of birth. Median. Year 2006–2011

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Anmärkning: Inkomsten för kvinnor födda i Norden är densamma som för inrikes födda kvinnor och inkomsten för kvinnor födda i Nordamerika/Oceanien är densamma som för kvinnor födda i Sydamerika. Detta gäller under hela den studerade tidsperioden varför inte dessa linjer syns i diagrammet.

Inkomst efter tid i Sverige

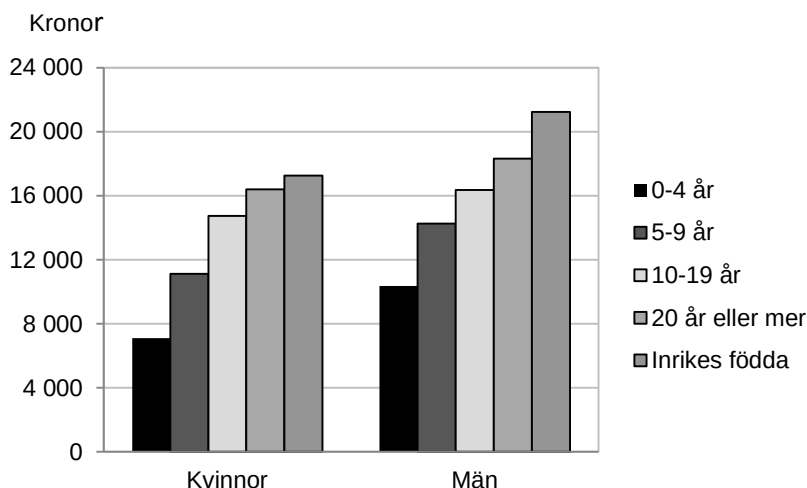
Inkomstnivån påverkas av hur länge man bott i Sverige. I det tidigare kapitlet *Arbetsmarknad* konstaterades att andelen som förvärvsarbetar ökar med tiden i Sverige vilket självklart även avspeglar inkomst-

nivån. I diagram 4.5 redovisas medianinkomsten efter tiden man bott i Sverige. De utrikes födda som har varit i Sverige i upp till fem år har de absolut lägsta inkomsterna. Kvinnorna hade år 2011 en inkomst på 7 100 kronor per månad och männen en inkomst på 10 400 kronor per månad. Inkomsten ökar sedan med tiden man bott i Sverige. Dock har utrikes födda som varit i Sverige i 20 år eller mer lägre inkomst än inrikes födda. Det gäller framför allt utrikes födda män där det skiljer 2 900 kronor gentemot de inrikes födda männen.

Diagram 4.5

Nettoinkomst per månad för kvinnor och män i åldern 20–64 år efter tid i Sverige. Median. År 2011

Net income per month for women and men in the ages 20–64 by time in Sweden. Median. Year 2011

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

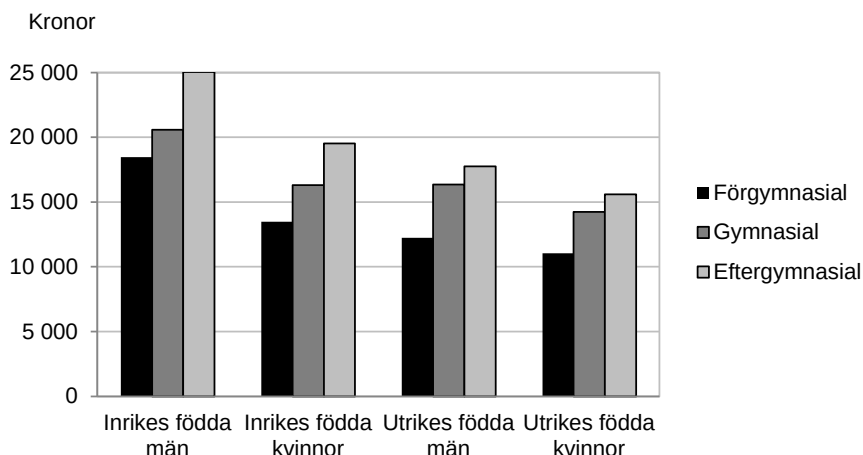
Inkomst efter utbildningsnivå

Utbildningsnivån påverkar inkomstnivån både för inrikes och utrikes födda. Förgymnasialt utbildade har lägst medianinkomst och eftergymnasialt utbildade den högsta bland både inrikes och utrikes födda män och kvinnor. Oavsett utbildningsnivå har utrikes födda kvinnor och män lägre inkomst än de lägst utbildade inrikes födda männen.

Diagram 4.6

Nettoinkomst per månad för inrikes och utrikes födda kvinnor och män i åldern 20–64 år efter utbildningsnivå. Median. År 2011

Net income per month for Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 by educational attainment. Median. Year 2011

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Anmärkning: De som saknar uppgift om utbildning ingår inte i diagrammet. Utrikes födda saknar uppgift om utbildning i större utsträckning än inrikes födda.

Nettoinkomstens sammansättning

En persons nettoinkomst består många gånger av flera olika slags inkomster. För att kunna identifiera de grupper som befinner sig i en ekonomisk utsatt situation kan nettoinkomsten särskiljas utifrån olika inkomstkategorier. I följande rapport delas inkomsten in i tre inkomstkategorier¹².

Den första inkomstkategorin benämns **A-inkomster** och består av inkomster av lön, näringsverksamhet och kapital, det vill säga inkomster som inte kommer från samhällets ekonomiska trygghetssystem.

Den andra inkomstkategorin benämns **B-inkomster** och består av inkomster från vissa av samhällets ekonomiska trygghetssystem, men dessa trygghetssystem kan inte sägas rikta sig till utsatta personer. De inkomster som avses är främst studiemedel (lån och bidrag), föräldrainkomst (föräldrapenning, barnbidrag och underhållsstöd) och pension.

¹² Detta är samma indelning som användes i rapporten *Utbildning, jobb och pengar – Utsatta grupper och deras villkor* (SCB, 2009b)

Den tredje inkomst kategorin benämns **C-inkomster** och består av inkomster från de ekonomiska trygghetssystemen i samhället som riktar sig till arbetslösa, till sjuka och till dem som själva inte klarar sin försörjning, det vill säga arbetsmarknadsstöd, sjukpenning, sjuk och aktivitetsersättning, etableringsersättning, etableringstillägg samt behovsprövade bidrag (bostadsbidrag och ekonomiskt bistånd).

En person vars nettointkomst i stor omfattning består av C- inkomster har större risk att hamna i ekonomisk utsatthet och en person vars inkomst i stor utsträckning består av A-inkomster är i de flesta fall inte ekonomiskt utsatt. År 2011 bestod nettointkomsten för samtliga i åldern 20–64 år till 87 procent av A-inkomster, till 6 procent av B-inkomster och till 7 procent av C-inkomster. Nettointkomstens sammansättning skiljer sig mellan inrikes och utrikes födda såtillvida att utrikes föddas inkomst till större del består av B- och C-inkomster och till mindre del av A-inkomster. År 2011 utgjorde A-inkomsten 78 procent av de utrikes föddas inkomst jämfört med 89 procent av de inrikes föddas.

Det finns även tydliga könsskillnader såtillvida att kvinnors inkomst till större delen består av B- och C-inkomster. Några förklaringar till detta är att kvinnor oftare arbetar deltid, har lägre lön, studerar i större omfattning och har högre frånvaro från arbetet på grund av sjukdom och föräldraledighet. Andelen av inkomsten som utgörs av C-inkomster är högst bland utrikes födda kvinnor. År 2011 bestod inkomsten bland utrikes födda kvinnor till 16 procent av C-inkomster. Motsvarande andel bland inrikes födda kvinnor var 7 procent. Bland utrikes och inrikes födda män var andelen 12 respektive 4 procent.

Tabell 4.1

Nettointkomstens sammansättning för inrikes och utrikes födda kvinnor och män i åldern 20–64 år. Procent. År 2011

Composition of net income for Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64. Percent. Year 2011

Inkomstkategori	Inrikes födda kvinnor	Utrikes födda kvinnor	Inrikes födda män	Utrikes födda män	Totalt
A-inkomster, procent	85,2	72,1	91,7	82,9	87,4
B-inkomster, procent	7,4	11,6	3,9	5,0	5,8
C-inkomster, procent	7,4	16,3	4,4	12,0	6,8
Totalt antal, tusental	2 174	488	2 268	457	5 387

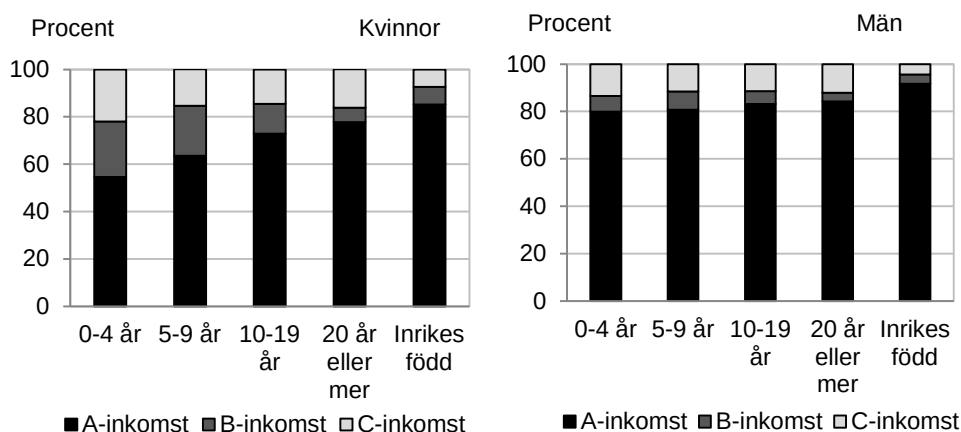
Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Liksom inkomstnivån varierar inkomstens sammansättning för olika grupper av utrikes födda. Tiden i Sverige har stor inverkan på inkomstens sammansättning vilket illustreras i diagram 4.7. Andelen av inkomsten som består av A-inkomster ökar med tiden i Sverige och andelen som består av B- eller C-inkomster minskar. Andelen C-inkomster bland de utrikes födda som bott i Sverige i mer än 20 år är trots de många åren i landet högre än bland inrikes födda. Det är särskilt tydligt bland kvinnor och gäller oavsett ålder.

Diagram 4.7

Nettoinkomstens sammansättning i åldern 20–64 år för inrikes och utrikes födda kvinnor och män efter tid i Sverige. År 2011

Composition of net income in the ages 20–64 for Swedish and foreign born women and men by time in Sweden. Year 2011

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Grupper som riskerar ekonomisk utsatthet

Utsatthet och utanförskap är begrepp som ofta används men som saknar officiella definitioner. För att belysa ekonomisk utsatthet för enskilda individer kan olika mått användas¹³. Här används två olika kriterier för att klassificera vilka personer som riskerar ekonomisk utsatthet. Det är samma kriterier som användes i rapporten *Utbildning, jobb och pengar – Utsatta grupper och deras villkor* (SCB, 2009b).

¹³ Den mest etablerade metoden för att mäta risk för "fattigdom" i Sverige och i de flesta andra länder utgår från hushållets disponibla inkomst. I denna rapport ligger dock fokus på enskilda individers inkomst och inte hushållets inkomst.

Det är dock värt att poängtera att alla personer som tillhör någon av dessa två grupper inte nödvändigtvis behöver ha det svårt ekonomiskt då man exempelvis kan ha ekonomiskt stöd från en partner.

Det **första kriteriet** som har använts för att spegla de med sämre ekonomisk situation är de 10 procent av befolkningen 20-64 år som har lägst nettoinkomst.

Det **andra kriteriet** som har använts är de som får en stor del av sin nettoinkomst från C-inkomster, det vill säga arbetsmarknadsstöd, sjukpenning, sjuk och aktivitetsersättning, etableringsersättning, etableringstillägg samt behovsprövade bidrag. Hur stor del av inkomsten som ska utgöras av C-inkomster för att man ska anses som ekonomiskt utsatt kan diskuteras. Här har gränsen dragits vid hälften, det vill säga personer som får huvuddelen av sin nettoinkomst från C-inkomster riskerar ekonomisk utsatthet.

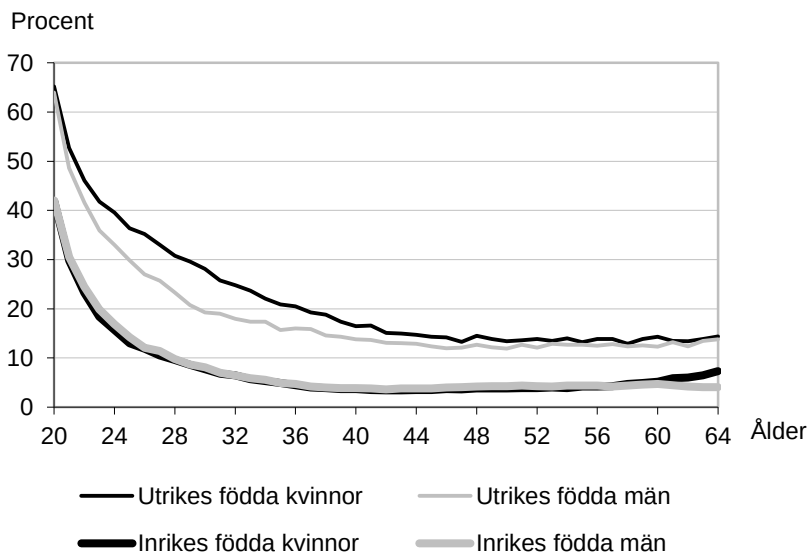
De tio procenten med lägst nettoinkomst

År 2011 var det cirka 540 000 personer av befolkningen 20–64 år som utgjorde de 10 procenten med lägst nettoinkomst. En grupp som hädanefters kallas P10. Som tidigare nämnts uppgick medianinkomsten 2011 till 18 400 kronor per månad. De personer som tillhörde de 10 procenten med lägst nettoinkomst hade samma år en inkomst på 6 900 kronor per månad eller mindre.

Andelen personer som tillhör P10 varierar med ålder. Andelen är hög för de yngsta men minskar snabbt med stigande ålder. Utrikes födda tillhör P10 i högre grad än inrikes födda i samtliga åldrar. Cirka 20 procent av samtliga utrikes födda i åldern 20–64 år tillhörde gruppen med lägst inkomst år 2011. Motsvarande andel för de inrikes födda var 8 procent. Vissa skillnader mellan könen kan noteras då andelen utrikes födda kvinnor som tillhör gruppen med lägst inkomst är högre än andelen män i åldrarna upp till 40 år. Bland inrikes födda är det små skillnader mellan män och kvinnor.

Diagram 4.8**Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män i olika åldrar som tillhör de tio procent med lägst nettoinkomst (P10). År 2011**

Share of Swedish and foreign born women and men in different ages who belong to the 10 percent of the population who have the lowest net income. Year 2011

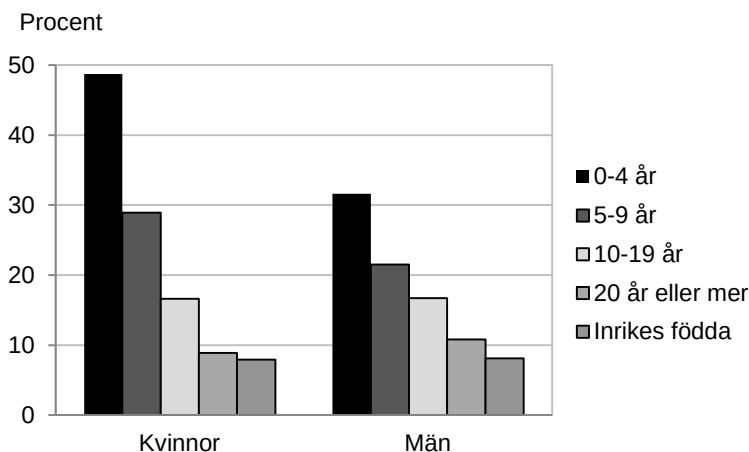
Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Återigen är det stora skillnader beroende på hur lång tid de utrikes födda varit i Sverige. De som varit i Sverige en kort tid riskerar ekonomisk utsatthet i större utsträckning än övriga grupper utrikes födda. Bland de som varit i Sverige i 0–4 år var det närmare hälften av de utrikes födda kvinnorna och drygt tre av tio utrikes födda män som tillhörde P10. De höga andelarna förklaras delvis av att de som varit i Sverige en kortare tid har sämre position på arbetsmarknaden och många gånger inte hunnit skaffa sig ett arbete. Andelen som tillhör gruppen med lägst inkomst sjunker sedan med tiden i Sverige. Men även de utrikes födda som varit i landet 10–19 år är överrepresenterade bland de med lägst inkomst. Bland de utrikes födda som varit i Sverige i 20 år eller mer är andelen kvinnor som tillhör P10 lika stor som för inrikes födda kvinnor. Däremot kvarstår en skillnad mellan inrikes och utrikes födda män även bland de som varit i landet väldigt länge. Detta gäller oavsett ålder.

Diagram 4.9

Andel kvinnor och män i åldern 20–64 år som tillhör de tio procent med lägst nettoinkomst (P10) efter tid i Sverige. År 2011

Share of women and men in the ages 20–64 who belong to the ten percent with the lowest net income (P10) by time in Sweden. Year 2011

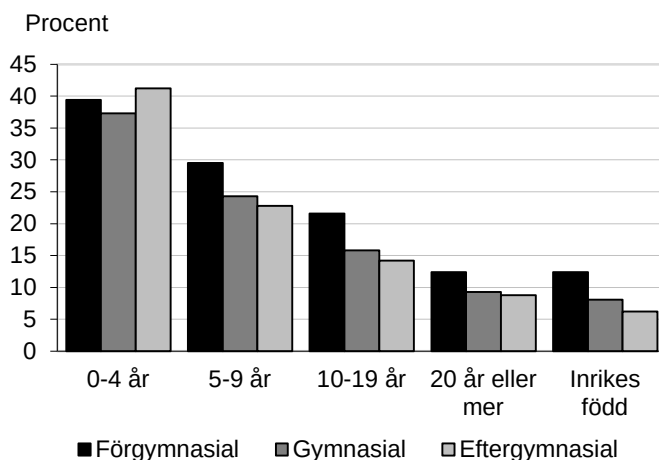
Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

I diagram 4.10 illustreras hur andelen som tillhör P10 varierar efter utbildningsnivå och tid i Sverige. En större andel av de med kortare utbildning tillhör de 10 procent som har lägst inkomst. Mönstret är tydligt för såväl inrikes födda som utrikes födda, undantaget de utrikesfödda som varit i Sverige i 0–4 år. I denna grupp tycks utbildningsnivån inte ha samma betydelse och andelen som tillhör de 10 procent som har lägst inkomst är hög oavsett utbildningsnivå.

Diagram 4.10

Andel i åldern 20–64 år som tillhör de tio procent med lägst nettoinkomst (P10) efter tid i Sverige och utbildningsnivå. År 2011.

Share in the ages 20–64 who belong to the ten percent with the lowest net income (P10) by time in Sweden and educational level. Year 2011

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

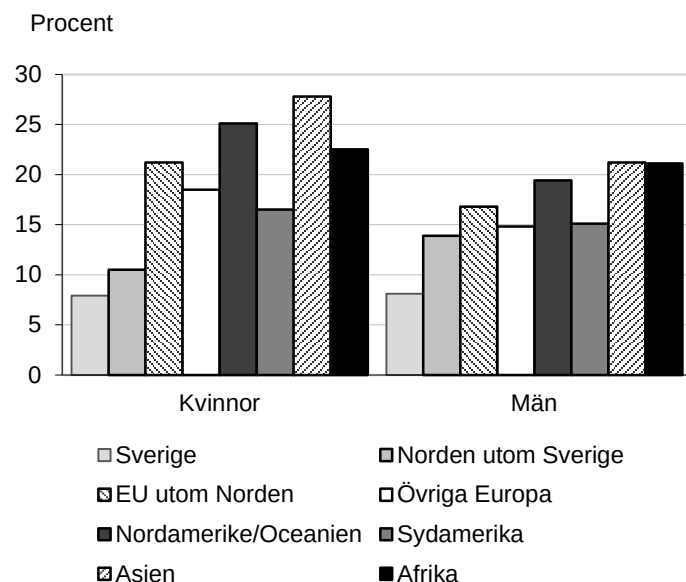
Anmärkning: De som saknar uppgift om utbildning ingår inte i diagrammet. Utrikes födda saknar uppgift om utbildning i större utsträckning än inrikes födda.

Andelen utrikes födda som tillhör den grupp med lägst inkomst är, oavsett födelseregion, högre än bland de inrikes födda. Det gäller framför allt personer från Asien, Afrika och Nordamerika/Oceanien. Samma mönster ser man om man studerar olika åldersgrupper. För kvinnor födda i Asien är andelen som tillhör P10 högst, 28 procent av samtliga i åldern 20–64 år. En lägre andel av de från Norden och Sydamerika tillhör P10 jämfört med övriga grupper av utrikes födda. Cirka 10 respektive 14 procent av de nordenfödda kvinnorna respektive männen i åldern 20–64 år tillhör gruppen med lägst inkomster.

Diagram 4.11

Andel kvinnor och män i åldern 20–64 år som tillhör de tio procent med lägst nettoinkomst (P10) efter födelseregion. År 2011.

Share in the ages 20–64 who belong to the ten percent with the lowest net income (P10) by sex and region of birth. Year 2011

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

De vars inkomst till hälften bestod av C-inkomster

Det andra kriteriet som har använts för att belysa ekonomisk utsatthet är de vars nettoinkomst i hög grad utgörs av C-inkomster, det vill säga inkomster från de ekonomiska trygghetssystemen i samhället som riktar sig till arbetslösa, till sjuka och till dem som inte klarar sin försörjning.

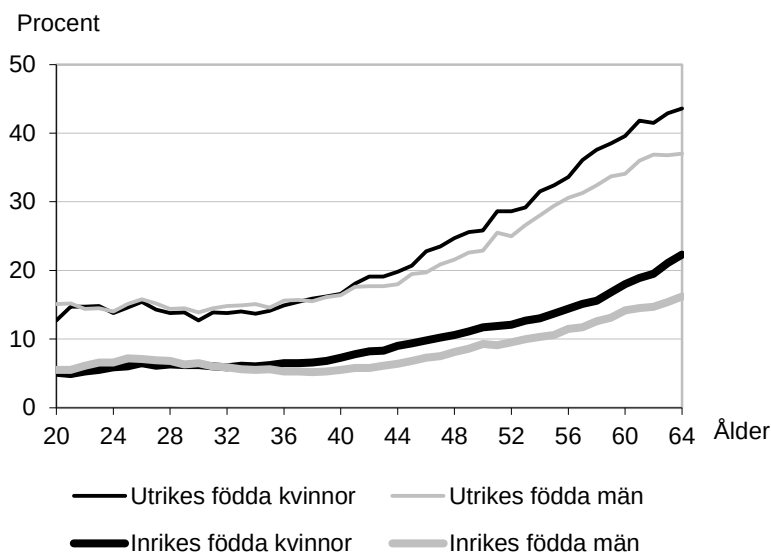
År 2011 var det drygt 11 procent av befolkningen 20–64 år som hade en nettoinkomst som till minst hälften bestod av C-inkomster. Till skillnad från det första måttet på risk för ekonomisk utsatthet där andelen som tillhörde P10 var hög i den yngre befolkningen är andelen här relativt låg upp till 40 års ålder. Efter det ökar andelen för varje årsklass fram till pensionsålder. Andelen är lika stor bland män som bland kvinnor i de yngre åldrarna. Efter 40 år är det fler kvinnor än män som till minst hälften har sin försörjning från C-inkomster.

Oavsett ålder är det en större andel av utrikes födda än av inrikes födda som har en inkomst som till minst hälften består av C-inkomster. Skillnaden mellan inrikes och utrikes födda är som minst i de yngsta åldrarna och som störst i de äldsta åldrarna. År 2011 hade drygt 20 procent av samtliga utrikes födda i åldern 20–64 år en nettoinkomst som till minst hälften bestod av C-inkomster. Motsvarande andel bland inrikes födda var 9 procent.

Diagram 4.12

Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män vars nettoinkomst till minst hälften består av C-inkomster, efter ålder. År 2011

Share of Swedish and foreign born women and men whose net income at least half consist of C-income, by age. Year 2011

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

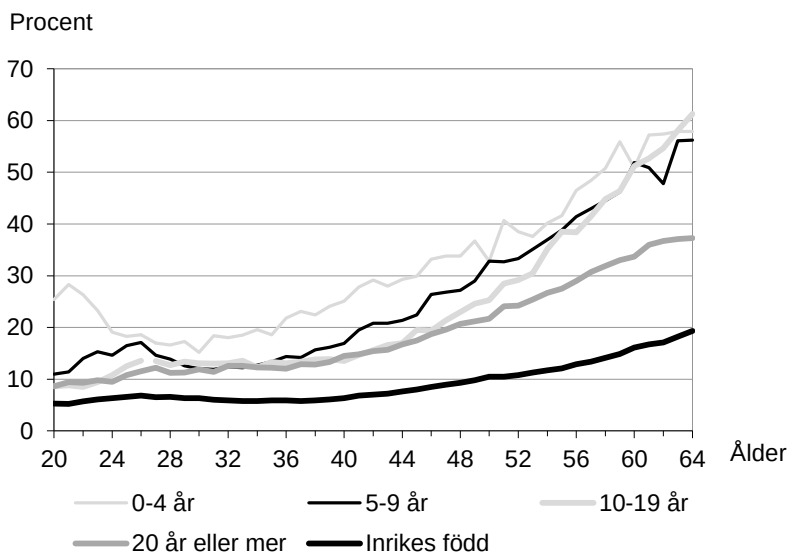
Anmärkning: Här har de med negativa nettoinkomster exkluderats.

Även när ekonomisk utsatthet mäts med detta kriterium är tiden i Sverige av stor betydelse. För de personer som varit i Sverige i upp till fem år är andelen som till minst hälften har sin försörjning från C-inkomster över 20 procent i princip samtliga åldrar. Bland de allra äldsta är andelen nära 60 procent. Oavsett hur lång tid de utrikes födda varit i Sverige så är andelen högre bland utrikes födda än bland inrikes födda. Skillnaden gentemot de inrikes födda ökar för varje årsklass.

Diagram 4.13

Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män vars nettoinkomst till minst hälften består av C-inkomster, efter ålder och tid i Sverige. År 2011

Share of Swedish and foreign born women and men whose net income at least half consist of C-income, by age and time in Sweden. Year 2011

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Anmärkning: Här har de med negativa nettoinkomster exkluderats.

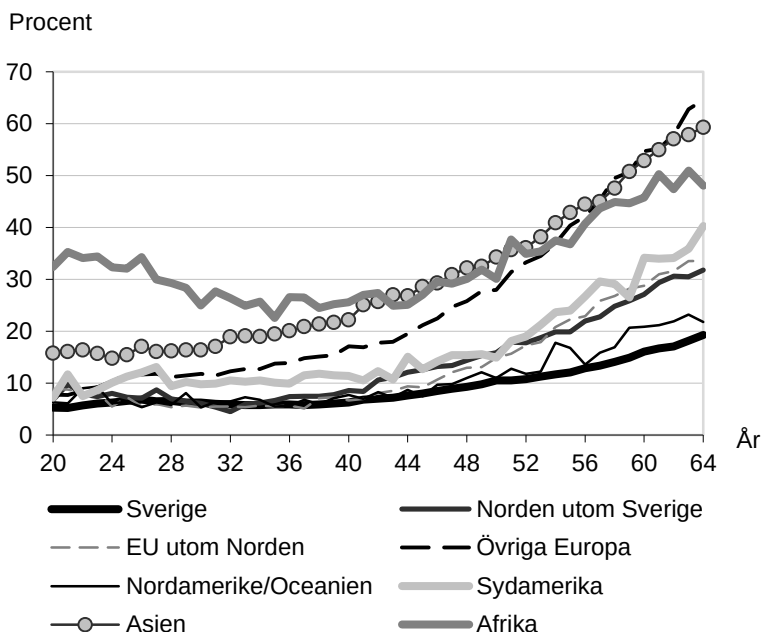
Andelen av befolkningen som räknas som ekonomiskt utsatta genom att deras inkomst till minst hälften består av C-inkomster skiljer sig för utrikes födda från olika födelseländer. Andelen är högst bland personer födda i Asien och Afrika i de flesta åldrar. Andelen är även förhållandevis hög för de äldre från Övriga Europa.

Till skillnad från den relativt höga andelen från Nordamerika/Oceanien som tillhör den grupp med lägst inkomst (P10) är det relativt få som till minst hälften har sin försörjning från C-inkomster. En förklaring till att en person har låg inkomst men inte får bidrag kan vara att hushållens disponibla inkomst är förhållandevis hög. Förutom Nordamerika/Oceanien är det förhållandevis få personer från Norden och EU länderna som har en inkomst som till minst hälften består av C-inkomster. Andelen är i nivå med inrikes födda upp till 50 års ålder men ökar därefter bland de äldre i snabbare takt än för de inrikes födda.

Diagram 4.14

Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män vars nettoinkomst till minst hälften består av C-inkomster, efter ålder och födelseregion. År 2011

Share of Swedish and foreign born women and men whose net income at least half consist of C-income, by age and region of birth. Year 2011

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

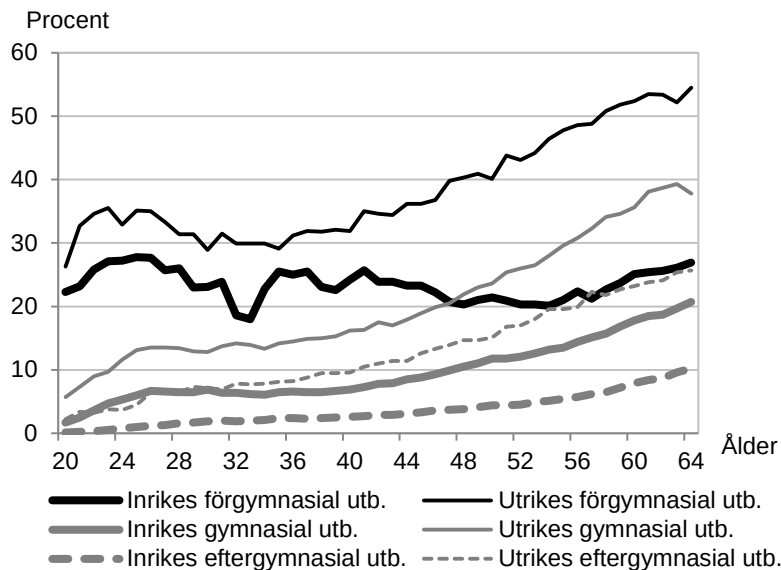
Anmärkning: Här har de med negativa nettoinkomster exkluderats.

Utbildningsnivå har en tydlig påverkan för vilka grupper som riskerar ekonomisk utsatthet även utifrån detta kriterium vilket illustreras i diagram 4.15. Andelen som till minst hälften har sin försörjning från C-inkomster är förhållandevis låg i samtliga åldrar bland inrikes födda med eftergymnasial utbildning. Även bland de allra äldsta är andelen under 10 procent. Vidare är andelen relativt låg upp till 45 års ålder för inrikes födda med gymnasial utbildning och utrikes födda med eftergymnasial utbildning. Därefter ökar andelen för varje ettårsklass. Det är tydligt att utrikes födda med förgymnasial utbildning, i samtliga åldrar, har en ökad risk för ekonomisk utsatthet enligt detta kriterium. Detsamma gäller unga inrikes födda med förgymnasial utbildning.

Diagram 4.15

Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män vars nettoinkomst till minst hälften består av C-inkomster, efter ålder och utbildningsnivå. År 2011

Share of Swedish and foreign born women and men whose net income at least half consist of C-income, by educational level. Year 2011

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Anmärkningar: Här har de med negativa nettoinkomster exkluderats. Notera att de som saknar uppgift om utbildning inte ingår i diagrammet. Utrikes födda saknar uppgift om utbildning i större utsträckning än inrikes födda.

5. Demokrati

I detta kapitel beskrivs valdeltagande till riksdag, landstings- och kommunfullmäktige då det kan ses som ett mått på i vilken utsträckning utrikes födda deltar i den demokratiska processen. Jämförelser görs främst mellan de två senaste valåren med tonvikt på de senaste valen som hölls år 2010. Kapitlet avslutas med en beskrivning av inflytande i form av politisk representation.

Valdeltagande

Alla svenska medborgare som är 18 år eller äldre har rösträtt till riksdagsvalet.¹⁴ Svenska medborgare födda utomlands röstar i lägre grad till riksdagsvalet än de som är födda i Sverige. Denna skillnad ökade mellan valåren 1991 och 2006. Mellan valåren 2006 och 2010 minskade däremot skillnaden i valdeltagande mellan inrikes och utrikes födda. Valdeltagandet år 2010 var 73 procent bland de utrikes födda och 87 procent bland de inrikes födda, en skillnad på 14 procentenheter. Valåret 2006 resulterade i den högsta noterade skillnaden mellan inrikes och utrikes föddas valdeltagande. Skillnaden låg då på 18 procentenheter.

Tabell 5.1

Valdeltagande i val till riksdagen bland inrikes och utrikes födda svenska medborgare. År 1991–2010. Procent

Voting rates in elections to the Riksdag (Parliament) among Swedish citizens born in Sweden and abroad. Year 1991–2010. Percent

	1991	1994	1998	2002	2006	2010
Inrikes födda	87	88	83	82	85	87
Utrikes födda	77	78	70	68	67	73
Differens i procentenheter	10	10	13	14	18	14

Källa: Valstatistik, SCB

Till landstings- och kommunfullmäktigevalen får även utländska medborgare rösta om de varit folkbokförda i Sverige i minst 3 år. För medborgare i andra EU-länder, Island och Norge finns ingen tidsgräns för folkbokföring. Valdeltagandet i landstings- och kommunfullmäktigevalen är lägre än i riksdagsvalet, i synnerhet bland

¹⁴ Svenska medborgare som inte är folkbokförda i Sverige (utlandssvenskar), vilka också har rösträtt, ingår ej i skattningsarna som redovisas i detta kapitel.

utrikes födda. Knappt 60 procent av de röstberättigade utrikes födda röstade i landstings- och kommunfullmäktigevalen år 2010, jämfört med cirka 85 procent av de inrikes födda.

Vid både riksdags-, landstings- och kommunfullmäktigevalen är valdeltagandet högre bland kvinnor än bland män. Detta gäller bland både de inrikes och utrikes födda men bland de utrikes födda är könsskillnaderna större.¹⁵

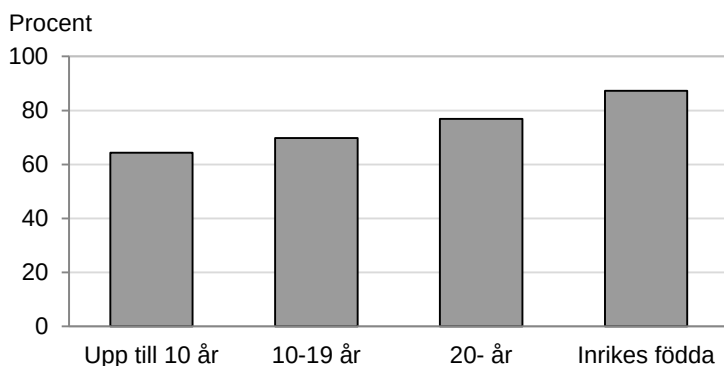
Tid i Sverige

Liksom vid tidigare beskrivna områden i denna rapport påverkas även valdeltagande av tiden man bott i Sverige. Bland de som bott i Sverige mindre än 10 år ligger valdeltagandet i riksdagsvalet på 64 procent. Valdeltagande ökar sedan med tiden man bott i Sverige. Men oavsett tid förblir valdeltagandet bland utrikes födda något lägre än bland inrikes födda. Vid 2010 års val låg valdeltagande för inrikes födda på mer än 80 procent medan utrikes födda som bott i Sverige i 20 år eller mer hade ett valdeltagande på 77 procent.

Diagram 5.1

Valdeltagande i riksdagsvalet 2010 bland inrikes och utrikes födda svenska medborgare efter tid i Sverige. Procent

Voting rates in elections to the Riksdag (Parliament) 2010 among Swedish citizens born in Sweden and abroad by time in Sweden. Percent

Källa: Valstatistik, SCB

¹⁵ Könsuppdelad statistik redovisas i tabellbilagan.

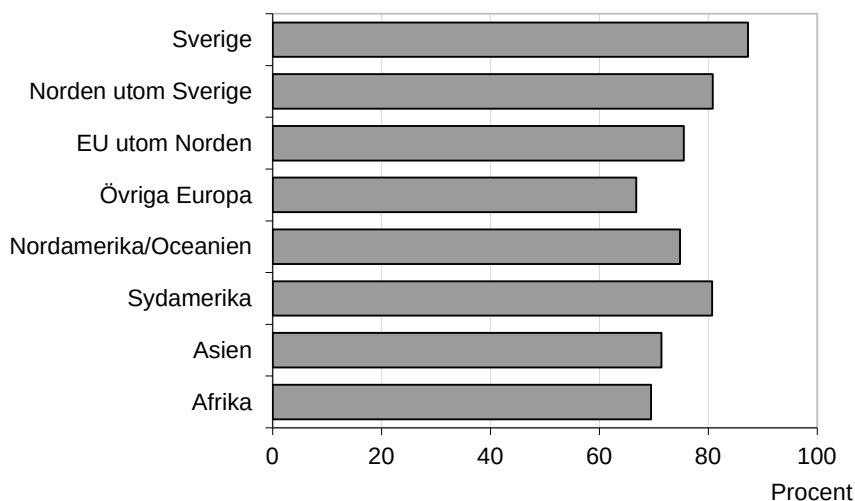
Födelseregion och valdeltagande

Valdeltagandet är lägst bland utrikes födda som kommer från Afrika, Asien och Övriga Europa. Personer födda i Norden och Sydamerika röstar i relativt hög grad, men når inte samma nivå på valdeltagandet som inrikes födda. Mönstret över valdeltagande utifrån födelseregion är ungefär detsamma vid 2010 års riksdagsval som vid 2006 års riksdagsval.

Diagram 5.2

Valdeltagande i riksdagsvalet 2010 bland svenska medborgare efter födelseregion

Voting rates in elections to the Riksdag (Parliament) 2010 among Swedish citizens by region of birth. Percent

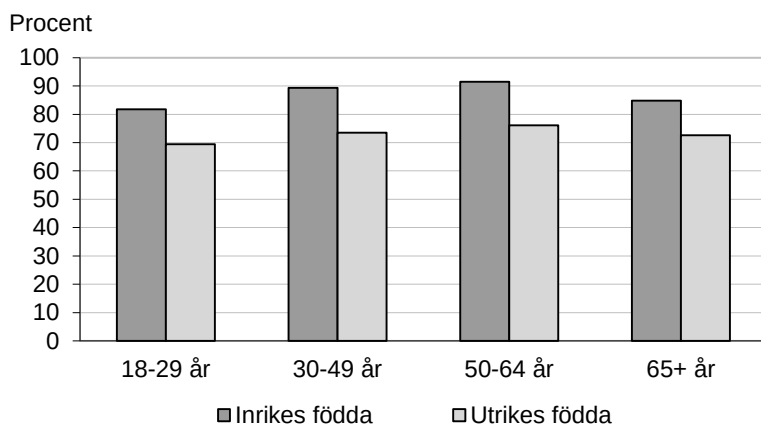
Källa: Valstatistik, SCB

Ålder och valdeltagande

I diagram 5.3 redovisas valdeltagande i riksdagsvalet utifrån ålder. Oavsett ålder har utrikes födda lägre valdeltagande än inrikes födda. Valdeltagandet är som lägst i de yngsta och äldsta åldersgrupperna. Skillnaden i valdeltagande mellan åldersgrupper för utrikes födda är dock inte statistiskt säkerställt.

Diagram 5.3**Valdeltagande i val till riksdagen bland inrikes och utrikes födda efter ålder. År 2010. Procent**

Voting rates in elections to the Riksdag (Parliament) 2010 among Swedish citizens born in Sweden and abroad by age. Percent

Källa: Valstatistik, SCB

Socioekonomiska faktorer och valdeltagande

Valdeltagande påverkas av socioekonomiska faktorer som utbildning och inkomst. Ju högre utbildningsnivå och inkomst desto större är benägenheten att rösta. Detta gäller dock inte för utrikes födda. Även om man tar hänsyn till socioekonomiska faktorer så är valdeltagandet lägre bland utrikes födda. (SCB, 2012 e)

Politisk representation

Att delta i allmänna val är ett sätt att få politiskt inflytande. Ett annat sätt är att själv representeras i de olika folkvalda församlingarna. Inflytande kan utövas på många olika sätt, men det som avses här är politisk representation i riksdagen, kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige.¹⁶

Nominerade och valda

Både andelen utrikes födda som nominerats och som valts till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige har ökat över tid. Andelen utrikes födda i befolkningen har ökat mer än vad både andelen nominerade och valda gjort, vilket gör att gruppens representativitet kan diskuteras. Då alla utrikes födda i befolkningen inte är valbara till de olika valen kan nominerade och valda istället sättas i relation till den röstberättigade folkmängden. Till riksdagsvalet 2010 var 11 procent utrikes födda röstberättigade. Motsvarande andel till kommun- och landstingsfullmäktige var 15 procent.

Nomineringar av utrikes födda till riksdagsvalet sker i nästan samma utsträckning som det finns utrikes födda i den röstberättigade befolkningen. Däremot väljs de utrikes födda inte in till riksdagen i samma utsträckning. Skillnaden mellan andelen nominerade och valda minskade i och med 2010 års riksdagsval då 8 procent av de utrikes födda valdes in. Vid de tidigare två valen var andelen invalda omkring 5 procent.

Även vid landstings- och kommunfullmäktigevalen väljs utrikes födda inte in i samma utsträckning som de nomineras. Vid de tre senaste valen har andelen utrikes födda nominerade och valda ökat något, men den röstberättigade folkmängden har ökat mer.

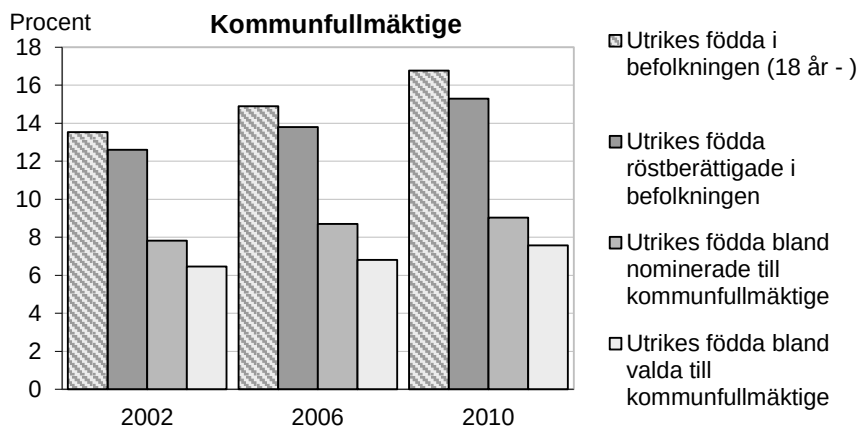
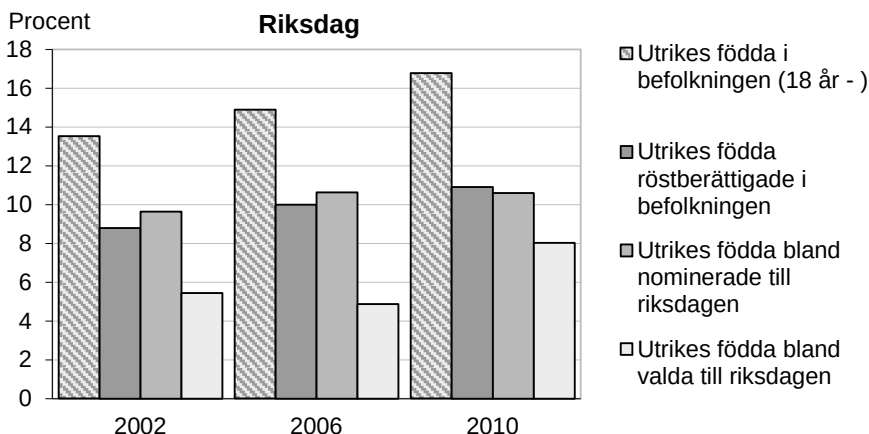
¹⁶ I rapporten *Förtroendevalda i kommuner och landsting 2011* (SCB, 2012) beskrivs varför det är viktigt att studera social representativitet.

Diagram 5.4

Andel utrikes födda bland nominerade och valda till riksdag och kommunfullmäktige respektive röstberättigade utrikes födda samt utrikes födda i befolkningen 18 år och äldre. År 2002, 2006, 2010. Procent

Procent

Share of foreign born among nominated and elected to the Riksdag (Parliament), the municipal councils and in the population with the right to vote. Year 2002, 2006, 2010. Percent

Källa: Valstatistik, SCB

Anmärkning: Statistik över andelen utrikes födda bland nominerade och valda till landstingsfullmäktige följer samma mönster som till kommunfullmäktige. Andelar vid val till landstingsfullmäktige redovisas i tabellbilagan.

Det synes vara svårare för utrikes än för inrikes födda att gå från att vara nominerad till att också bli invald då andelen utrikes födda i större utsträckning är representerade bland de nominerade än bland de valda. Störst var skillnaden mellan andelen nominerade och valda

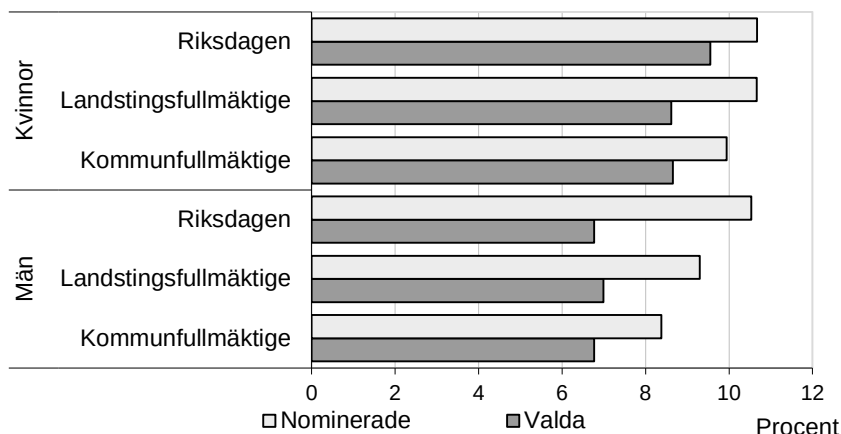
vid riksdagsvalet. Denna skillnad har minskat från 6 till 3 procentenheter mellan 2010 och 2006 års val. Även till landstings- och kommunfullmäktigevalen 2010 har skillnaden mellan nominerade och valda utrikes födda minskat något jämfört med valet 2006.

Svårast att gå från att vara nominerad till att bli invald är det för utrikes födda män som kandiderar till riksdagen. De utgör 11 procent av de nominerade men 7 procent av de invalda till riksdagen. Även vid 2006 års riksdagsval var 11 procent utrikes födda män nominerade, medan 5 procent av de invalda männen till riksdagen var utrikes födda.

Diagram 5.5

Andel utrikes födda kvinnor och män bland nominerade och valda till riksdag, landstings- och kommunfullmäktige. År 2010

Share of foreign born among nominated and elected candidates in the elections to the Riksdag (Parliament), county councils and municipal councils. Year 2010

Källa: Valstatistik, SCB

Partiernas rangordning av kandidater på valsedlarna avgör i stor utsträckning vilka som väljs. Kvinnor var bättre representerade bland de på valbar plats än bland nominerade totalt i kommunfullmäktigevalen åren 2006 och 2010. Detta tyder på att partierna arbetar med att förbättra könsfördelningen bland de folkvalda. Utöver gruppen utrikes födda var det även unga och äldre samt lågutbildade och låginkomsttagare som var sämre representerade bland de på valbar plats jämfört med gruppen nominerade totalt. (SCB, 2013)

Representation efter uppdragets tyngd och position

Utrikes födda är underrepresenterade bland folkvalda politiker, men det förekommer också skillnader i representativitet beroende på uppdragets tyngd. Det ska här noteras att alla förtroendevalda inte nödvändigtvis är folkvalda eller nominerade i valen. Gruppen med förtroendeuppdrag som nu studeras är således en större grupp än de tidigare studerade grupperna folkvalda och nominerade.

Andelen utrikes födda med förtroendeuppdrag är lägst i kommunstyrelsen, 6 procent av alla förtroendevalda i kommunstyrelsen är utrikes födda jämfört med 8 respektive 9 procent i kommunfullmäktige och facknämnderna. I landstingsstyrelsen är 4 procent utrikes födda att jämföra med 8 och 9 procent i landstingsfullmäktige respektive i landstingets facknämnder. Några större skillnader mellan mandatperioden som startade 2011 respektive 2007 finns varken för förtroendeuppdragen i kommunerna eller i landstingen.

Tabell 5.2

Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män med förtroendeuppdrag i kommuner efter olika organ på olika nivåer. År 2007 och 2011
Share of Swedish and foreign born women and men in representative positions in municipalities by organization. Year 2007 and 2011

	Kvinnor		Män		Totalt		Antal uppdrag
	Inrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda	Utrikes födda	
<u>2007</u>							
Kommunstyrelsen	94	6	95	6	94	6	7 049
Kommunfullmäktige	91	9	93	7	92	8	20 646
Facknämnder	91	9	91	9	91	9	28 075
Övriga	92	8	93	7	93	7	7 536
Samtliga	91	9	93	8	92	8	63 306
<u>2011</u>							
Kommunstyrelsen	93	7	95	5	94	6	7 140
Kommunfullmäktige	91	9	92	8	92	8	20 542
Facknämnder	90	10	91	9	91	9	27 418
Övriga	92	8	93	7	93	7	7 285
Samtliga	91	9	92	8	92	8	62 385

Källa: Valstatistik, SCB

Anmärkning: Statistik över förtroendeuppdrag i landstingen återfinns i tabellbilagan.

Skillnaderna är också tydliga mellan inrikes och utrikes födda när representation efter olika positioner studeras. Endast 4 procent av kommunernas ordföranden under mandatperioden som startade 2011 var utrikes födda. År 2007 var motsvarande andel 3 procent. I

landstingen var andelen utrikes födda på ordförandeposter däremot 7 procent under 2011.

Tabell 5.3

Andel utrikes födda kvinnor och män med förtroendeuppdrag i kommuner efter olika positioner. År 2011 och 2007

Share of Swedish and foreign born women and men in representative positions in municipalities by position. Year 2011 and 2007

	Kvinnor		Män		Totalt		Antal uppdrag
	Inrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda	Utrikes födda	
<u>2007</u>							
Ordförande	96	4	97	3	97	3	2 919
Vice ordförande	95	5	96	4	95	5	4 085
Ledamot	92	8	93	7	93	8	29 190
Ersättare	90	10	91	9	90	10	27 112
Samtliga	91	9	93	8	92	8	63 306
<u>2011</u>							
Ordförande	95	5	96	4	96	4	2 925
Vice ordförande	93	7	96	4	95	5	4 136
Ledamot	92	8	93	7	92	8	28 999
Ersättare	90	10	91	9	90	10	26 325
Samtliga	91	9	92	8	92	8	62 385

Källa: Valstatistik, SCB

Statistik över förtroendeuppdrag i landstingen återfinns i tabellbilagan.

6. Hälsa

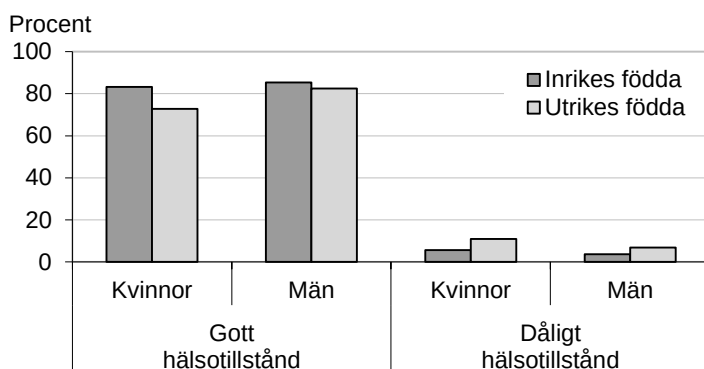
Det övergripande nationella folkhälsomålet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Utifrån Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) år 2011 och 2012 beskrivs här det allmänna hälsotillståndet bland inrikes och utrikes födda. Fysisk och psykisk ohälsa samt vissa funktionsnedsättningar redovisas också i detta kapitel.

Utrikes födda kommer till Sverige av olika anledningar och med olika bakgrunder och förutsättningar. Detta kan självklart påverka hur de upplever sin hälsa. Personer som flytt sitt hemland kan ha levt en tid under stor stress innan de flyr och själva flykten kan ha varit omgärdad av olika svårigheter. Efter ankomst till Sverige väntar också en tid av ovisshet under asylprocessen. Sammantaget leder detta till större psykisk ohälsa hos nyanlända flyktingar än hos andra grupper av migranter. (Socialstyrelsen, 2009) Detta kapitel bygger på data från *Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC)*, som är en urvalsundersökning. På grund av urvalets storlek är det inte möjligt att redovisa statistiken utifrån ålder, födelseregion eller tid i Sverige så som redovisats i rapportens övriga kapitel. Det är viktigt att då ha i åtanke att utrikes födda är en heterogen grupp och att hälsan kan variera inom gruppen.

Allmänt hälsotillstånd

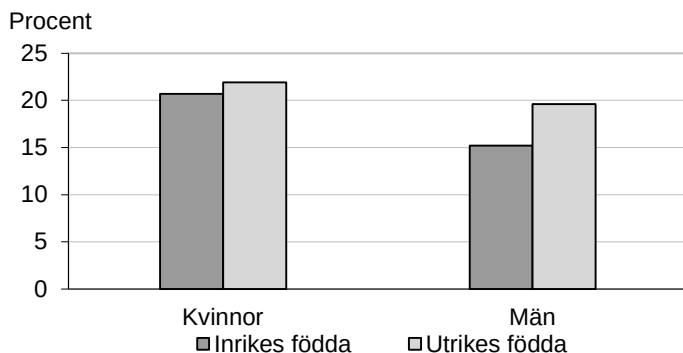
När personer som är 20–64 år tillfrågas om hur de bedömer sitt allmänna hälsotillstånd har 83 procent svarat att hälsotillståndet är gott medan 5 procent svarat att det är dåligt. Resterande 12 procent har svarat någorlunda.

I diagram 6.1 redovisas hur andelen inrikes och utrikes födda kvinnor och män upplever sitt hälsotillstånd. Inrikes födda kvinnor har i större utsträckning än utrikes födda kvinnor bedömt det allmänna hälsotillståndet som gott. Bland männen finns däremot ingen signifikant skillnad. Bland de som svarat att de har ett dåligt hälsotillstånd finns signifikanta skillnader mellan inrikes och utrikes födda kvinnor samt inrikes och utrikes födda män. Av de utrikes födda kvinnorna har 11 procent bedömt sitt hälsotillstånd som dåligt jämfört med 4 procent av de inrikes födda kvinnorna. Av de utrikes och inrikes födda männen har 7 respektive 3 procent bedömt sitt hälsotillstånd som dåligt.

Diagram 6.1**Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, med gott och dåligt hälsotillstånd. Period 2011–2012***Share of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 with good and poor health. Period 2011–2012*

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Aktivitetsnedsättning mäts här med frågan "Har du nu något hälso-problem som varat minst 6 månader och som medför att du har svårt att delta i aktiviteter eller klara av sysslor som folk i allmänhet gör?" Omkring 20 procent av kvinnorna, både inrikes och utrikes födda, har svarat ja på den frågan. Bland de inrikes födda männen är andelen med aktivitetsnedsättning lägre, 15 procent. Det finns ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan inrikes och utrikes födda män.

Diagram 6.2**Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, med aktivitetsnedsättning. Period 2011–2012***Share of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 limited in activities due to a health problem. Period 2011–2012*

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Fysisk hälsa

När fysisk hälsa mäts i form av värk är det tydligt att både utrikes födda kvinnor och män i större utsträckning än inrikes födda har besvär av svår värk. Bland utrikes födda kvinnor har 31 procent svarat att de har svår värk i någon form jämfört med 20 procent bland inrikes födda kvinnor. För männen är motsvarande andel 20 procent bland utrikes födda och 12 procent bland inrikes födda.

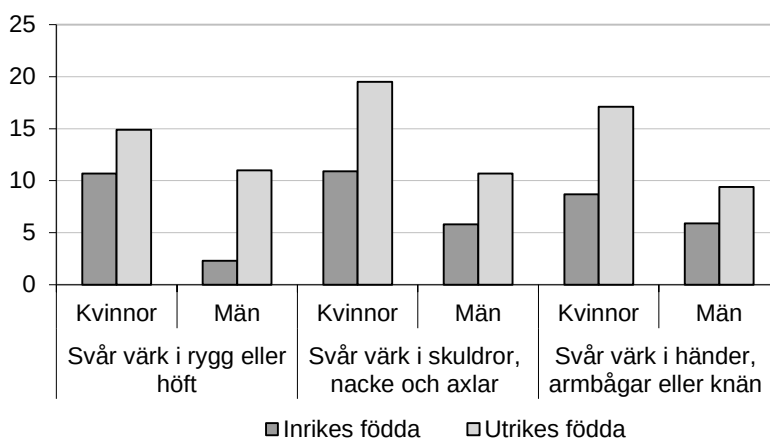
I diagram 6.3 redovisas andelen som har värk i olika delar av kroppen. En större andel utrikes födda kvinnor än inrikes födda kvinnor har uppgett att de har svår värk i skuldror, nacke och axlar samt i händer, armbågar eller knän. Det finns ingen signifikant skillnad mellan inrikes och utrikes födda kvinnor med värk i rygg eller höft. Det är en större andel utrikes födda män än inrikes födda män som uppgett att de har svår värk i rygg eller höft samt i skuldror, nacke och axlar. Det finns ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan inrikes och utrikes födda män med svår värk i händer, armbågar eller knän.

Diagram 6.3

Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, med svår värk efter typ av värk. Period 2011–2012

Share of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 with serious pain by kind of pain. Period 2011–2012

Procent

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

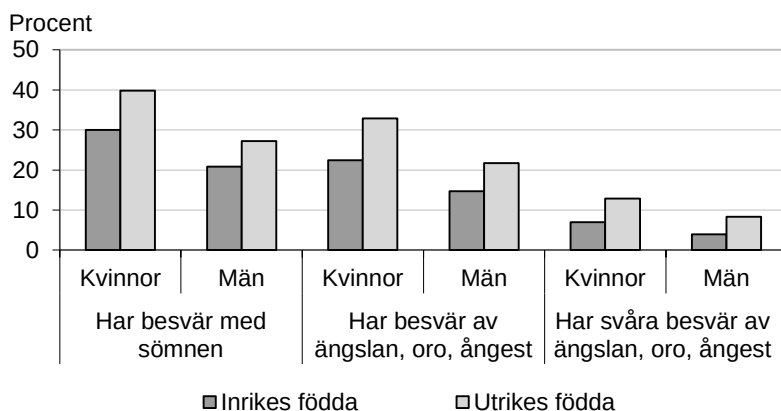
Psykisk hälsa

Mönstret, att i synnerhet utrikes födda kvinnor uppger besvär med hälsan, återkommer när olika former av psykiska besvär mäts. Diagram 6.4 redovisar att 40 procent av de utrikes födda kvinnorna och 30 procent av de inrikes födda kvinnorna uppgett att de har sömnbesvär. Bland männen är det 27 procent av de utrikes födda och 21 procent av de inrikes födda som har sömnproblem. Att ha besvär eller svåra besvär av ängslan, oro och ångest är också vanligare bland utrikes födda.

Diagram 6.4

Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, med sömnbesvär och besvär/svåra besvär av ängslan, oro och ångest. Period 2011–2012

Share of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 with trouble sleeping and problems/serious problems of anxiety, worry and fear. Period 2011–2012

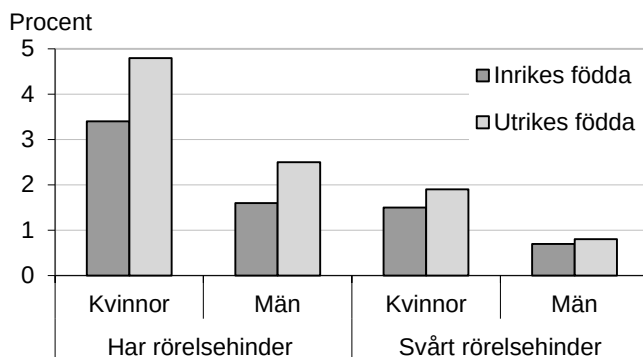
Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Funktionsnedsättningar

I Sverige finns ingen fastställd definition av funktionsnedsättning. I detta avsnitt redovisas rörelsehinder, nedsatt syn och nedsatt hörsel. Av kvinnor och män, 20–64 år, har 4 respektive 2 procent svarat att de har någon form av rörelsehinder som till exempel problem med att kliva på och av en buss obehindrat. Några statistiskt säkerställda skillnader mellan inrikes och utrikes födda kvinnor respektive män finns inte. Inte heller finns det signifikanta skillnader mellan inrikes och utrikes födda kvinnor respektive män som angett att de har svåra rörelsehinder. Svåra rörelsehinder innebär att man på något vis behöver hjälp med att förflytta sig, till exempel med hjälp av en käpp, rollator eller rullstol.

Diagram 6.5**Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, med rörelsehinder/svårt rörelsehinder. Period 2011–2012**

Share of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 with motor disabilities and serious motor disabilities. Period 2011–2012

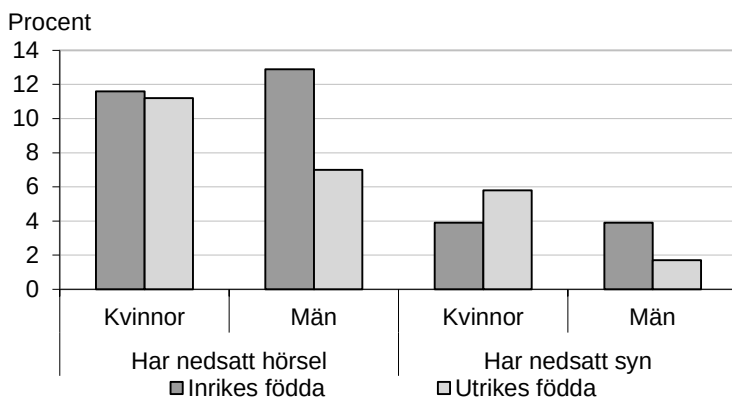
Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Av befolkningen 20–64 år har 12 procent uppgett att de har nedsatt hörsel och 4 procent har uppgett att de har nedsatt syn. Med nedsatt hörsel menas att man har problem med att höra vad som sägs i samtal mellan flera personer, även då hjälpmedel som till exempel hörapparat används. Nedsatt syn innebär att man har problem med att se och urskilja vanlig text i en dagstidning även när glasögon eller linser används. När det gäller nedsatt hörsel ser det annorlunda ut mot vad vi sett tidigare i detta kapitel. En större andel inrikes födda än utrikes födda män har nedsatt hörsel. Denna typ av problem är betydligt vanligare vid högre åldrar och kan vara en följd av normalt åldrande. Även bland befolkningen som är 65 år och äldre med nedsatt hörsel är andelen inrikes födda större än andelen utrikes födda.¹⁷ Nedsatt hörsel kan också vara resultatet av en bullrig arbetsmiljö. Några statistiskt säkerställda skillnader mellan inrikes och utrikes födda kvinnor med nedsatt hörsel eller inrikes och utrikes födda kvinnor respektive män med nedsatt syn förekommer inte.

¹⁷ Se rapporten *Integration – utrikes födda i pensionsåldern* (SCB, 2012f)

Diagram 6.6**Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, med nedsatt hörsel och syn. Period 2011–2012**

Share of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 with impaired hearing and vision. Period 2011–2012

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

I denna rapport beskrivs skillnader och likheter mellan inrikes och utrikes födda i Sverige avseende områdena utbildning, arbetsmarknad, inkomst, demokrati och hälsa. Den studerade populationen liksom referensår varierar mellan de olika områdena. Nedan ges en övergripande bild av de källor som använts, vilken population som studerats och vilket referensår som fokus varit på. Senast tillgängliga data har använts med undantag för kapitlet *Demografi*. Demografiska data fanns vid studiens genomförande tillgängliga för år 2012. Däremot har för jämförbarhetens skull demografiska data för år 2011 studerats då den senast tillgängliga statistiken oftast avsett referensår 2011 för övriga kapitel.

Kapitel	Källa	Population	Studerat år
Demografi	STATIV, HBR	Folkbokförd befolkning vid årets slut	2011
Utbildning	STATIV	Elever i grund- och gymnasieskola (folkbokförd befolkning vid årets slut), folkbokförd befolkning vid årets slut 30 år gamla	Perioden 2007–2011 sammantaget
Arbetsmarknad	STATIV	Folkbokförd befolkning vid årets slut, 20–64 år gamla	2011
Inkomst	Inkomst- och taxeringsregistret	Personer 20–64 år som var folkbokförda vid såväl årets början som årets slut. Personer som tillhör en familj utan registrerad inkomst har exkluderats.	2011
Demokrati	Valstatistik	Folkbokförd befolkning vid årets slut	2010
Hälsa	ULF/SILC	Folkbokförd befolkning vid årets slut	Perioden 2011–2012 sammantaget

STATIV

STATIV är en longitudinell individdatabas som ursprungligen skapats på uppdrag av Integrationsverket. I databasen ingår uppgifter från olika register hos SCB, Migrationsverket och Arbetsför-

medlingen. STATIV har utvecklats av SCB tillsammans med Integrationsverket för att utgöra ett underlag för belysning av tillståndet och utvecklingen inom olika samhällsområden ur ett integrationspolitiskt perspektiv. Innehållet utformades för att passa Integrationsverkets syften utifrån verkets uppgift. Vid nedläggningen av Integrationsverket 30 juni 2007 fördes ansvaret för STATIV över till SCB. Objektet i databasen är individen och avser samtliga folkbokförda individer per den 31 december 1997–2012. Personer som varit folkbokförda enbart under en del av året ingår därmed inte. Vissa uppgifter finns även för individens föräldrar. Databasen uppdateras varje år med en ny årgång. Från databasen har uppgifter om bland annat grund för bosättning, utbildning och sysselsättning hämtats. För mer information om databasen, se www.scb.se/stativ

Historiska befolkningsregistret (HBR)

Inom SCB finns ett stort historiskt datalager över befolkningen och dess förändringar inom ramen för SCB:s Register över totalbefolkningen (RTB). Från och med 1968 finns både register avseende årsskiften (s.k. stockregister) och register avseende demografiska händelser, som berör personer folkbokförda i Sverige, sparade i SCB:s nuvarande produktionsmiljö. Ett historikregister över den folkbokförda befolkningen och dess demografiska händelser har skapats utifrån dessa register och organiserats som en lättillgänglig databastabell. Här kan alla personer som varit folkbokförda någon gång i Sverige sedan 1969 följas longitudinellt avseende de olika typer av händelser som ingår i rapporteringssystemet för RTB från nuvarande Skatteverket till SCB. Databastabellen för det Historiska befolkningsregistret utgör i det avseendet ett årgångsregister. För mer information om databasen, se *Bakgrundsfakta 2005:4 Historiska befolkningsregistret* (SCB, 2005).

Inkomst- och taxeringsregistret (IoT)

Inkomst- och taxeringsregistret innehåller uppgifter om inkomster, skatter och kapitalvinster/förluster på individnivå. Registret baseras på registeruppgifter från Skatteverket, Försäkringskassan och andra myndigheter. För mer information om registret, se www.scb.se/HE0110

Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS) syftar till att ge årlig information om sysselsättning och pendling samt företagens och arbetsställens närings- och sektorstillhörighet. Statistiken är

totalräknad och kan därför redovisas på låg regional nivå och för små redovisningsgrupper. I framställningen av RAMS används flera grundregister och de mest centrala är kontrolluppgiftsregistret med löneuppgifter från arbetsgivare och standardiserade räkenskapsutdrag (SRU), som är en bilaga till deklaration av näringsverksamhet. Dessutom används data från registret över totalbefolkningen (RTB), företagsdatabasen (FDB), inkomst- och taxeringsregistret (IoT), utbildningsregistret samt befolkningens studiedeltagande. För mer information, se www.scb.se/AM0207

Valstatistik

Valdeltagandeundersökningen

SCB har genomfört valdeltagandeundersökningar vid alla allmänna val sedan rösträttsreformen år 1909. Även vid folkomröstningarna 1980, 1994 och 2003, liksom vid Europaparlamentsvalen sedan 1995 har valdeltagandeundersökningar genomförts. Uppgifter om valdeltagande hämtas från vallängderna. Underlaget till statistiken inhämtas huvudsakligen genom att SCB sänder länsstyrelserna underlag i form av listor på urvalspersoner. Länsstyrelserna går igenom de avprickade röstlängderna och markerar om personen röstat eller ej vid de olika valen.

Sedan 1976, då utländska medborgare i Sverige för första gången fick rösta vid val till landstings- och kommunfullmäktige, har SCB även gjort undersökningar av valdeltagandet i denna grupp. Eftersom uppgifterna om valdeltagande hämtas från röstlängderna finns det inte någon osäkerhet kring huruvida personerna i urvalet deltagit i valet eller inte. Däremot finns en viss osäkerhet i resultaten, eftersom undersökningen baseras på ett urval av de röstberättigade. För mer information om undersökningen, se www.scb.se/ME0105

Nominerade och valda kandidater

I samband med val till riksdag, landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige framställer SCB statistik över nominerade, valda och ej valda kandidater. Statistiken omfattar redovisningar av kandidaterna efter bakgrundsvariabler som exempelvis parti, kön, ålder, inkomst, utbildning, födelseland och medborgarskapsland. Register över nominerade och valda kandidater levereras till SCB av Valmyndigheten. Dessutom hämtas uppgifter från SCB:s olika register. Statistiken är totalräknad. De fördelningar som redovisas avser valdagen, det vill säga när sammanräkningen av valet avslutades. Detta innebär att dessa fördelningar kan förändras när ersättare tar

över mandat. För mer information om undersökningen, se

www.scb.se/ME0107.

Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Undersökningarna av levnadsförhållanden är en urvalsundersökning som genomförts årligen sedan 1975. I undersökningen ingår frågor om exempelvis boendeförhållanden, ekonomi, fritid, hälsa och sociala relationer. Den statistik som redovisas i denna rapport gäller åren 2011–2012. För mer information om undersökningen, se www.scb.se/ulf

Urvalsstorlek och bortfall bland inrikes och utrikes födda 20-64 år. ULF/SILC. År 2011 och 2012

Sample size and non-response rate among Swedish and foreign born in the ages 20-64. ULF/SILC. Year 2011 and 2010

	Urvalsstorlek		Bortfall	
	Inrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda	Utrikes födda
2011	4 752	1 148	42,5	55,0
2012	5 991	1 290	43,5	54,0

Definitioner och förklaringar

Födelseregion

Följande indelning av födelseländer har gjorts.

Födda i:

Sverige

Norden utom Sverige

EU utom Norden. Här ingår samtliga länder i EU27 utom Norden.

Dagens indelning används för samtliga redovisade år.

Övriga Europa. Personer födda i ett europeiskt land som inte tillhör EU27 eller Norden. Här ingår personer födda i Turkiet samt personer som invandrat med Sovjetunionen som födelseland.

Afrika

Nordamerika/Oceanien

Sydamerika

Asien

I kapitlet *Demografi* används även grupperingen medborgarskapsregion. Medborgarskapsregionerna har samma landindelning som födelseregionerna, men de utrikes födda är istället grupperade efter vilket land de har medborgarskap i.

Förvärvsarbetande

Som förvärvsarbetande i den registerbaserade statistiken (RAMS) räknas alla som har arbetat i genomsnitt minst en timme per vecka under november månad. Även de som var tillfälligt frånvarande under perioden, exempelvis på grund av sjukdom, ingår.

Tidsseriebrott 1993 och 2004

I rapporten publiceras en del serier från STATIV för perioden 1990–2011. Definitionen av förvärvsarbetande har ändrats 1993 och 2004.

Den nya metoden för sysselsättningsavgränsning som infördes 1993 innebar ett tidsseriebrott genom att antalet förvärvsarbetande i ålderna 20–64 år minskade med 125 000 personer, eller motsvarande 3,4 procent, jämfört med den gamla metoden.

Den omläggning av statistiken som genomfördes 2004 innebar, jämfört med den tidigare metoden, att antalet förvärvsarbetande ökade med 47 000 i åldern 20–64 år, vilket motsvarade 1,2 procent.

Nettoinkomst

Nettoinkomsten är summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar.

Utbildningsnivå

Vid redovisning efter utbildningsnivå är det individernas högsta utbildning vid mättillfället som används. Utbildningsnivån som används i rapporten har grupperats med utgångspunkt i SUN 2000 (Svensk utbildningsnomenklatur). Redovisning sker efter Förgymnasial utbildning, nio år eller kortare, Gymnasial utbildning, Eftergymnasial utbildning inklusive forskarutbildning samt Okänd utbildning.

Statistikens tillförlitlighet

De uppgifter som redovisas i denna rapport kommer ursprungligen från Registret över totalbefolkningen (RTB), Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), Utbildningsregistret och Inkomst och taxeringsregistret. Undersökningarna av Levnadsförhållanden och SCB:s valstatistik är andra källor som används. Mer ingående beskrivningar av tillförlitligheten på samtliga register och undersökningar som använts finns på SCB:s webbplats.

Övertäckning

Statistiken baseras i huvudsak på totalräknade register vilka generellt sett har god kvalitet. Vissa felkällor finns dock. De felkällor som kan vara av betydelse i denna rapport är framför allt övertäckningen i RTB.

Det datamaterial som används i rapporten bygger på uppgifter från RTB och avser den folkbokförda befolkningen. Det finns både personer som borde vara folkbokförda men som inte är det (undertäckning) och personer som är folkbokförda men inte borde vara det (övertäckning). Några exakta mått på storleken på dessa brister finns inte, men övertäckningen betraktas som ett betydligt större problem än undertäckningen. Den främsta orsaken till övertäckning är att utflyttning från landet inte alltid anmäls till Skatteverket. I de uppskattningar som gjorts av övertäckningen överskattas befolkningen med 30 000–75 000 personer, varav merparten är födda utomlands (SCB, 2010). Övertäckningen bedöms vara störst bland unga vuxna.

I kapitlet *Inkomst* används en något begränsad population för att minska problem med övertäckning. I populationen ingår personer 20–64 år som var folkbokförda vid såväl årets början som årets slut. Dessutom har de som tillhör en familj utan registrerad inkomst exkluderats. I övriga kapitel utgörs gruppen 20–64 år av samtliga folkbokförda den 31 december 2011. År 2011 var det totalt 5 387 049 personer jämfört med befolkningen 31 december som var 5 521 541 personer.

Utbildningsnivå

Personer med okänd utbildningsnivå bidrar till felaktiga uppgifter om högsta utbildning. Majoriteten av personerna med okänd utbildningsnivå skulle enligt en evalveringsstudie ha varit klassificerade inom förgymnasial utbildning. Problemen gällande klassificering av utbildningsnivå verkar vara större för personer födda utomlands än för personer födda i Sverige. På SCB:s webbplats finns mer information om osäkerheten i undersökningen.

Gränspendling

I gränsregioner pendlar många till andra sidan gränsen för att arbeta. Gränspendlarna räknas inte som förvärvsarbetsande i nationell registerbaserad statistik och ingår inte i de tabeller och diagram som redovisas i *Kapitel 3 Arbetsmarknad*.

För att få en uppfattning om gränspendlingens påverkan redovisas här sysselsättningen, inklusive gränspendling till Danmark och Norge, uppdelat på födelseregion. Gränspendlingen till Finland finns inga uppgifter om. För att personen skall klassificeras som gränspendlare (arbetspendlare) skall denne ha haft ett lönearbete i grannlandet under november månad samt, i en avgränsning som görs i arbetslandet, klassificeras som arbetspendlare under gällande regler. Personen skall ha fått löneutbetalningar från ett arbete och en arbetsgivare i ett annat land och det landet skall vara något av de andra samarbetsländerna. Källorna är de administrativa register-systemen och statistikmyndigheternas statistikregister. Populationen består av personer som är folkbokförda i Sverige eller Norge den 31 december aktuellt år, eller i Danmark den 1 januari året efter det aktuella året. Den senaste gränspendlingsstatistiken som finns tillgänglig avser år 2010. Under 2010 pendlade totalt cirka 40 000 personer i åldrarna 20–64 år från Sverige till arbeten i Danmark eller Norge. Sett till hela riket påverkar gränspendlingen sysselsättningsnivån med knappt en procentenhet.

I tabellen på kommande sida redovisas antal och andel förvärvsarbetande med och utan gränspendling för år 2010. Utrikes födda gränspendlar i större utsträckning än inrikes födda. De flesta utrikes födda som pendlar till arbete i Norge eller Danmark är även födda i respektive land. År 2010 var andelen förvärvsarbetande bland utrikes födda personer i åldern 20–64 år 55 procent. Tar man hänsyn till gränspendlingen var andelen förvärvsarbetande bland de utrikes födda 20–64 år 56 procent. Det är för utrikes födda från Norden, framför allt män, som gränspendlingen påverkar andelen förvärvsarbetande mest. För nordenfödda kvinnor och män var andelen förvärvsarbetande 66 respektive 62 procent år 2010. Inklusive gränspendlingen var andelen 70 respektive 71 procent.

Antal och andel förvärvsarbetande bland inrikes- och utrikes födda kvinnor och män 20–64 år efter födelseregion med och utan hänsyn till gränspendling. År 2010

Number and share of employed Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 by region of birth with and without adjusting for cross border commuting. Year 2010

Födelseregion	Förvärvs- arbetande officiell definition	Förvärvs- arbetande med gräns- pendling	Förvärvs- frekvens officiell definition	Förvärvs- frekvens med gräns- pendling	Differens, förvärvs- frekvens med och utan pend- lare. Procent- enheter
Kvinnor					
Sverige	1 741 574	1 750 598	79,7	80,2	0,4
Norden utom Sverige	57 842	61 265	66,3	70,2	3,9
EU utom Norden	52 374	52 833	57,3	57,8	0,5
Övriga Europa	50 962	51 427	54,3	54,8	0,5
Nordamerika/Oceanien	6 748	6 807	55,6	56,1	0,5
Sydamerika	16 798	16 877	61,8	62,1	0,3
Asien	73 890	74 674	43,9	44,4	0,5
Afrika	16 193	16 391	38,4	38,9	0,5
Män					
Sverige	1 866 481	1 882 017	81,8	82,5	0,7
Norden utom Sverige	45 351	51 569	62,0	70,5	8,5
EU utom Norden	57 382	58 194	61,1	62,0	0,9
Övriga Europa	57 257	58 051	63,2	64,1	0,9
Nordamerika/Oceanien	8 993	9 120	60,8	61,7	0,9
Sydamerika	17 139	17 282	66,9	67,5	0,6
Asien	81 299	82 648	50,6	51,4	0,8
Afrika	22 111	22 594	45,8	46,8	1,0

Källa: Databasen STATIV och gränsregional statistik, SCB

Information om jämförbarheten i gränspendlingsstatistiken återfinns på hemsidan för Nordisk gränsregional statistikdatabas, StatNord, se <https://www.h2.scb.se/grs/>

Urvalsundersökningar

Valdeltagandeundersökningen är grundad på uppgifter från ett urval av de röstberättigade vilket innebär en viss osäkerhet. Det är det faktiska valdeltagandet enligt röstlängderna som studeras i undersökningen. För målvariabeln valdeltagande är bortfallet därför försumbart. På SCB:s webbplats finns mer information om osäkerheten i undersökningen. Tillförlitligheten över nominerade och valda är

mycket god. Undersökningen är en totalundersökning och redovisade uppgifter hämtas från register.

Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) är en urvalsundersökning vilket innebär en viss osäkerhet. På SCB:s webbplats finns mer information om osäkerheten i undersökningen.

Resultaten redovisas med 95-procentiga konfidensintervall vilket innebär att sannolikheten är 95 procent att man med det använda urvals- och skattningsförfarandet erhåller ett intervall som täcker in den sökta storheten. I tabellbilagan anges det 95-procentiga konfidensintervallet ($\pm v$) till varje punktskattning (p). Den övre gränsen för konfidensintervallet bildas genom att beräkna $p+v$ och den nedre gränsen genom att beräkna $p-v$.

Bra att veta

SCB ansvarar för statistik om integration sedan Integrationsverkets nedläggning 30 juni 2007. Tidigare publicering inom området, till exempel *Rapport Integration*, har givits ut av Integrationsverket. Detta är den sjätte rapporten i serien *Integration* som SCB publicerar. Samtliga rapporter finns tillgängliga på SCB:s webbplats och kan även beställas i tryckt form. På SCB:s webbplats redovisas även indikatorer om integration. Indikatorerna spänner över flera ämnesområden och redovisas för riket, län och kommuner samt vissa stadsdelsområden, se www.scb.se/integration

Referenser

- Ekberg, Jan (2012). *Invandrare på arbetsmarknaden i Sverige under den globala krisen*. Artikel i Arbetsmarknad & Arbetsliv, årgång 18, nr 1, våren 2012
- Finansdepartementet (2012). Regeringens proposition 2012/13:100. 2013 års ekonomiska vårproposition.
- Högskoleverket och SCB (2012) *Utländsk bakgrund för studenter och doktorander 2010/11*. Statistiska meddelanden (SOS).
- Högskoleverket (2008) *Högre utbildning leder till snabbare etablering på arbetsmarknaden*. 2008/7
- Lärarnas Riksförbund *Lokala prioriteringar och nationella intressen* En rapport om skillnader i svensk skola.
- Riksrevisionen (2012). *Etablering genom företagande – är statens stöd till företagare effektiva för utrikes födda?* RiR 2012:26
- Sauli, Sinisa (2005). *Svårt att få rätt arbete*, Valfärd, Nummer 2, s. 8.9
- SCB (2005) *Historiska befolkningsregistret*. Bakgrundsfakta 2005:4
- SCB (2006). *Så försörjer vi oss –ett regionalt perspektiv*. Ekonomisk välfärdsstatistik 2006:1
- SCB (2007) *Barn, boendesegregation och skolresultat*. Demografiska rapporter 2007:2
- SCB (2008) *Integration – en beskrivning av läget i Sverige*. Integration: Rapport 1
- SCB (2009a). *Integration – utrikes födda på arbetsmarknaden*. Integration: Rapport 2
- SCB (2009b). *Utbildning, jobb och pengar – Utsatta grupper och deras villkor*. Tema: 2009:3
- SCB (2010) *Övertäckningen i Registret över totalbefolkningen* Bakgrundsfakta, Befolknings- och välfärdsstatistik 2010:5
- SCB (2011) *Integration – utrikes födda i gymnasieskolan*. Integration: rapport 4.
- SCB (2012a) *Sveriges framtida befolkning 2012–2060*. Demografiska rapporter 2012:2
- SCB (2012b) *Arbetskraftsbarometern '12* Information om utbildning och arbetsmarknad 2012:2
- SCB (2012c). *Sysselsättningen 2030 – kan dagens försörjningsbörda bibehållas*. Utbildning och forskning. Tema: Arbetsmarknad
- SCB (2012d) *Förtroendevalda i kommuner och landsting 2011*. Demokratistatistik Rapport 12
- SCB (2012e) *Svenskt valdeltagande under 100 år*. Demokratistatistik Rapport 13

- SCB (2012f). *Integration – utrikes födda i pensionsåldern*. Integration: Rapport 5
- SCB (2013) *Folkvaldas villkor i kommunfullmäktige – en studie om representativitet, avhopp och synen på uppdraget*. Demokratistatistik Rapport 15
- Skolverket (2008a) *Allmänna råd för utbildning av nyanlända elever*. Stockholm 2008.
- Skolverket (2008b) *Studieresultat i gymnasieskolan – en statistisk beskrivning av ofullständiga gymnasiestudier*. Skolverkets aktuella analyser 2008. Växjö 2008
- Skolverket (2011a) *En beskrivning av slutbetygen i grundskolan våren 2011*
- Skolverket (2011b) *Skolor och elever i gymnasieskolan, läsåret 2010/11*
- Skolverket (2012) *Betyg och studieresultat i gymnasieskolan 2011/12*
- Socialstyrelsen (2009) *Folkhälsorapport 2009*

Tabellbilaga

Tabell T.1

Antal pojkar och flickor i fristående respektive kommunal grundskola efter födelseregion. Period 2007–2011

Numbers of girls and boys attending independent compulsory school or compulsory school, by region of birth. Period 2007–2011

Födelseregion	Kommunal		Fristående		Summa	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Sverige	235 715	250 182	29 994	28 615	265 709	278 797
Norden utom Sverige	965	931	177	171	1 142	1 102
EU utom Norden	2 327	2 624	462	438	2 789	3 062
Övriga Europa	3 641	4 051	272	238	3 913	4 289
Nordamerika/Oceanien	381	436	130	111	511	547
Sydamerika	934	1 182	136	179	1 070	1 361
Asien	8 494	9 167	718	625	9 212	9 792
Afrika	1 955	2 061	164	144	2 119	2 205
Totalt	254 412	270 634	32 053	30 521	286 465	301 155

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.2

Antal flickor och pojkar ej behöriga respektive behöriga till gymnasieskolan efter födelseregion. Period 2007–2011

Number of girls and boys eligible or not eligible to attend upper secondary school, by region of birth. Period 2007–2011

Födelseregion	Ej behörig		Behörig		Summa	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Sverige	22 199	28 888	242 031	248 610	264 230	277 498
Norden utom Sverige	145	168	985	925	1 130	1 093
EU utom Norden	658	761	2 035	2 219	2 693	2 980
Övriga Europa	990	1 145	2 921	3 149	3 911	4 294
Nordamerika/Oceanien	84	99	416	445	500	544
Sydamerika	315	372	760	989	1 075	1 361
Asien	3 405	4 217	5 774	5 558	9 179	9 775
Afrika	1 187	1 275	939	933	2 126	2 208
Totalt	28 983	36 925	255 861	262 828	284 844	299 753

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.3**Antal utrikes födda flickor ej behöriga respektive behöriga till gymnasieskolan, efter tid i Sverige och födelseregion.****Period 2007–2011**

Number of foreign born girls not eligible or eligible to attend upper secondary school, by time in Sweden and region of birth.

Period 2007–2011

Födelseregion	Tid i Sverige					
	0–4 år		5–9 år		10 år –	
	Ej behörig	Behörig	Ej behörig	Behörig	Ej behörig	Behörig
Norden utom Sverige	41	152	47	311	52	517
EU utom Norden	405	539	117	632	131	859
Övriga Europa	396	361	239	733	350	1 822
Nordamerika/Oceanien	48	51	13	110	18	250
Sydamerika	155	79	48	168	107	508
Asien	1 964	820	889	2 063	547	2 886
Afrika	921	242	189	371	72	321
Totalt	3 930	2 244	1 542	4 388	1 277	7 163

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.4**Antal utrikes födda pojkar ej behöriga respektive behöriga till gymnasieskolan, efter tid i Sverige och födelseregion. Period 2007–2011**

Numbers of foreign born boys not eligible or eligible to attend upper secondary school, by time in Sweden and region of birth. Period 2007–2011

Födelseregion	Tid i Sverige					
	0–4 år		5–9 år		10 år –	
	Ej behörig	Behörig	Ej behörig	Behörig	Ej behörig	Behörig
Norden utom Sverige	51	126	46	302	66	492
EU utom Norden	468	562	120	649	168	1 003
Övriga Europa	457	367	274	788	409	1 989
Nordamerika/Oceanien	55	51	13	119	26	270
Sydamerika	171	101	55	189	141	694
Asien	2 619	820	1 079	2 089	514	2 644
Afrika	963	278	196	339	111	311
Totalt	4 784	2 305	1 783	4 475	1 435	7 403

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.5**Antal flickor och pojkar i fristående gymnasieskola efter födelseregion. Period 2007–2011***Number of girls and boys attending independent upper secondary schools by region of birth. Period 2007–2011*

Födelseregion	Fristående		Totalt antal elever	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Sverige	189 142	198 515	849 419	897 071
Norden utom Sverige	839	880	3 627	3 572
EU utom Norden	2 020	2 300	9 378	10 510
Övriga Europa	2 194	2 993	16 809	18 910
Nordamerika/Oceanien	438	463	1 790	2 012
Sydamerika	803	1 245	4 033	5 239
Asien	5 016	5 962	36 576	44 143
Afrika	1 277	1 508	10 364	11 487
Totalt	201 729	213 866	931 996	992 944

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.6**Antal flickor och pojkar ej behöriga respektive behöriga till högskolan efter födelseregion. Period 2007–2011***Number of girls and boys not eligible or eligible to attend higher education by region of birth. Period 2007–2011*

Födelseregion	Ej behörig		Behörig		Summa	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Sverige	18 764	30 457	203 460	191 006	222 224	221 463
Norden utom Sverige	87	127	687	601	774	728
EU utom Norden	180	283	1 398	1 338	1 578	1 621
Övriga Europa	755	1 203	4 298	3 825	5 053	5 028
Nordamerika/Oceanien	40	78	284	294	324	372
Sydamerika	124	251	691	738	815	989
Asien	1 049	1 385	4 972	4 014	6 021	5 399
Afrika	242	329	856	711	1 098	1 040
Totalt	21 241	34 113	216 646	202 527	237 887	236 640

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.7**Antal förvärvsarbetande inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år. År 1990–2011***Employed population among Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64. Year 1990–2011*

År	Inrikes födda kvinnor	Utrikes födda kvinnor	Inrikes födda män	Utrikes födda män	Totalt
1990	1 809 212	205 499	1 940 635	215 967	4 171 313
1991	1 781 567	195 091	1 898 097	199 748	4 074 503
1992	1 722 330	182 969	1 809 377	183 930	3 898 606
1993*	1 621 761	164 361	1 667 036	155 445	3 608 603
1994	1 619 676	163 054	1 722 047	162 044	3 666 821
1995	1 619 926	161 994	1 757 530	168 594	3 708 044
1996	1 617 147	162 052	1 754 958	169 330	3 703 487
1997	1 598 416	161 386	1 756 889	171 801	3 688 492
1998	1 635 137	172 207	1 793 036	182 400	3 782 780
1999	1 645 684	182 396	1 812 081	193 278	3 833 439
2000	1 671 223	195 514	1 845 951	209 687	3 922 375
2001	1 695 787	207 023	1 848 384	216 269	3 967 463
2002	1 702 855	212 642	1 857 692	221 492	3 994 681
2003	1 687 981	214 939	1 840 961	222 726	3 966 607
2004*	1 705 891	220 656	1 860 824	228 105	4 015 476
2005	1 705 915	225 953	1 859 760	232 177	4 023 805
2006	1 737 227	239 311	1 890 287	248 329	4 115 154
2007	1 760 737	251 874	1 920 462	268 740	4 201 813
2008	1 754 839	261 336	1 909 740	279 851	4 205 766
2009	1 707 510	258 065	1 841 381	269 379	4 076 335
2010	1 741 572	274 877	1 866 480	289 636	4 172 565
2011	1 749 706	289 159	1 889 000	311 370	4 239 235

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB

* Tidsseriebrott år 1993 och 2004, se *Fakta om statistiken*

Tabell T.8**Antal förvärvsarbetande kvinnor och män, 20–64 år, efter tid i Sverige. År 2011***Employed population among women and men in the ages 20–64 by time in Sweden. Year 2011*

Tid i Sverige	Kvinnor	Män	Totalt
0–4 år	31 766	55 622	87 388
5–9 år	38 166	43 510	81 676
10–19 år	82 598	79 878	162 476
20 år eller mer	136 629	132 360	268 989
Inrikes födda	1 749 706	1 889 000	3 638 706
Totalt	2 038 865	2 200 370	4 239 235

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.9**Antal förvärvsarbetande kvinnor och män, 20–64 år, efter födelseregion. År 2011***Employed population among women and men in the ages 20–64 by region of birth. Year 2011*

Födelseregion	Kvinnor	Män	Totalt
Sverige	1 749 706	1 889 000	3 638 706
Norden utom Sverige	56 299	44 541	100 840
EU utom Norden	55 500	62 285	117 785
Övriga Europa	54 207	61 847	116 054
Nordamerika/Oceanien	7 154	9 671	16 825
Sydamerika	17 509	18 033	35 542
Asien	80 701	90 106	170 807
Afrika	17 698	24 770	42 468
Statslös och okänt	91	117	208
Totalt	2 038 865	2 200 370	4 239 235

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.10**Antal förvärvsarbetande kvinnor och män, 30–50 år, efter födelseregion och utbildningsnivå. År 2011***Employed population among women and men aged 30–50 by region of birth and educational attainment. Year 2011*

<u>Kön</u> Födelseregion	Förgym- nasial	Gym- nasial	Eftergym- nasial	Uppgift saknas	Totalt
<u>Kvinnor</u>					
Sverige	40 374	395 747	457 001	256	893 378
Norden utom Sverige	1 756	10 086	11 330	381	23 553
EU utom Norden	1 453	9 438	19 455	1 097	31 443
Övriga Europa	5 432	14 419	12 397	296	32 544
Nordamerika/Oceanien	220	1 084	3 087	118	4 509
Sydamerika	1 018	4 447	5 077	89	10 631
Asien	10 260	17 967	24 440	687	53 354
Afrika	2 449	5 508	3 770	196	11 923
Statslös/okänt	19	17	28	1	65
Totalt	62 981	458 713	536 585	3 121	1 061 400
<u>Män</u>					
Sverige	85 256	507 800	369 090	690	962 836
Norden utom Sverige	2 708	10 172	7 210	820	20 910
EU utom Norden	2 702	12 672	18 409	4 100	37 883
Övriga Europa	6 644	18 211	9 598	903	35 356
Nordamerika/Oceanien	369	1 545	4 136	287	6 337
Sydamerika	1 355	4 826	4 100	196	10 477
Asien	10 772	18 094	22 065	1 927	52 858
Afrika	2 771	6 485	6 228	339	15 823
Statslös/okänt	13	21	27	9	70
Totalt	112 590	579 826	440 863	9 271	1 142 550

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.11

Antal kvinnor och män, 20–64 år, som inkomststoppgifterna grundar sig på efter tid i Sverige. År 2011

Number of women and men aged 20–64 that net income is based on by time in Sweden. Year 2011

Tid i Sverige	Antal		
	Kvinnor	Män	Totalt
0–4 år	86 412	86 397	172 809
5–9 år	74 720	67 257	141 977
10–19 år	127 438	115 791	243 229
20 år eller mer	199 648	187 077	386 725
Inrikes födda	2 174 165	2 268 144	4 442 309
Totalt	2 662 383	2 724 666	5 387 049

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Tabell T.12

Antal kvinnor och män, 20–64 år, som inkomststoppgifterna grundar sig på efter födelseregion. År 2011

Number of women and men aged 20–64 that net income is based on by region of birth. Year 2011

Födelseregion	Antal		
	Kvinnor	Män	Totalt
Sverige	2 174 165	2 268 144	4 442 309
Norden utom Sverige	78 969	63 476	142 445
EU utom Norden	81 261	77 976	159 237
Övriga Europa	91 552	87 562	179 114
Nordamerika/Oceanien	10 614	12 661	23 275
Sydamerika	26 097	24 328	50 425
Asien	159 257	146 221	305 478
Afrika	40 264	44 088	84 352
Statslös och okänt	204	210	414
Totalt	2 662 383	2 724 666	5 387 049

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Tabell T.13

Antal inrikes och utrikes födda kvinnor och män, 20–64 år, som inkomstuppgifterna grundar sig på efter utbildningsnivå. År 2011
Number of Swedish and foreign born women and men aged 20–64 that net income is based on by educational level. Year 2011

	Förgymnasial utbildning	Gymnasial utbildning	Eftergymnasial utbildning	Uppgift saknas	Totalt
Inrikes födda kvinnor	205 529	1 028 273	932 397	7 966	2 174 165
Utrikes födda kvinnor	105 309	177 955	188 724	16 230	488 218
Inrikes födda män	326 120	1 187 447	743 077	11 500	2 268 144
Utrikes födda män	97 528	183 250	157 939	17 805	456 522
Totalt	734 486	2 576 925	2 022 137	53 501	5 387 049

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Tabell T.14

Valdeltagande i val till riksdagsval bland inrikes och utrikes födda kvinnor och män. År 1991–2010. Procent
Voting rates in elections to the Riksdag (Parliament) among Swedish and foreign born women and men. Year 1991–2010. Percent

	År					
	1991	1994	1998	2002	2006	2010
<u>Kvinnor</u>						
Inrikes födda	87,9 ±0,5	88,0 ±0,5	83,5 ±0,6	82,6 ±0,5	85,3 ±0,4	87,9 ±0,3
Utrikes födda	79,3 ±2,7	80,0 ±2,6	70,8 ±2,8	68,4 ±2,6	68,4 ±1,7	74,0 ±1,5
Totalt	87,4 ±0,4	87,5 ±0,4	82,5 ±0,5	81,3 ±0,5	83,5 ±0,3	86,3 ±0,3
<u>Män</u>						
Inrikes födda	86,8 ±0,5	87,1 ±0,5	82,7 ±0,6	81,8 ±0,5	84,2 ±0,4	86,6 ±0,3
Utrikes födda	74,9 ±2,7	75,0 ±2,6	68,5 ±3,1	66,4 ±2,5	65,2 ±1,8	72,6 ±1,5
Totalt	86,2 ±0,4	86,4 ±0,4	81,7 ±0,5	80,6 ±0,5	82,4 ±0,3	85,2 ±0,3
<u>Samtliga</u>						
Inrikes födda	87,4 ±0,2	87,6 ±0,2	83,1 ±0,2	82,2 ±0,2	84,7 ±0,1	87,3 ±0,1
Utrikes födda	77,4 ±1,9	77,7 ±1,8	69,7 ±2,0	67,5 ±1,7	66,9 ±1,2	73,4 ±1,0
Totalt	86,8 ±0,1	86,9 ±0,1	82,1 ±0,2	80,9 ±0,0	83,0 ±0,0	85,8 ±0,0

Källa: Valstatistik, SCB

Anmärkning: Skattningsarna avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige, det vill säga utlandssvenskar ingår inte.

Tabell T.15**Valdeltagande i val till kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige bland inrikes och utrikes födda kvinnor och män. År 2010. Procent och antal**

Voting rates in elections to the municipal councils and county councils among Swedish and foreign born women and men. Year 1991–2010. Percent and number

	Röstberättigade 1 000-tal			Röstande i % av röstberättigade					
	Kvinnor	Män	Alla	Kvinnor	Män	Alla			
<u>Kommun-</u> <u>fullmäktige</u>									
Inrikes födda	3 145,3	3 101,7	6 246,9	86,3	±0,4	84,8	±0,3	85,5	±0,1
Utrikes födda	583,1	538,6	1 121,7	62,5	±1,1	57,0	±1,1	59,9	±0,8
Totalt	3 728,5	3 640,5	7 369,0	82,6	±0,3	80,7	±0,3	81,6	±0,0
<u>Landstings-</u> <u>fullmäktige</u>									
Inrikes födda	3 122,4	3 079,7	6 202,1	85,8	±0,4	84,1	±0,4	84,9	±0,1
Utrikes födda	582,3	537,8	1 120,1	62,1	±1,1	56,7	±1,1	59,5	±0,8
Totalt	3 704,8	3 617,7	7 322,5	82,0	±0,3	80,0	±0,3	81,0	±0,0

Källa: Valstatistik, SCB

Tabell T.16**Valdeltagande i val till riksdagsval bland utrikes födda kvinnor och män efter tid i Sverige. År 2010. Procent och antal**

Voting rates in elections to the Riksdag (Parliament) among Swedish and foreign born women and men. Year 2010. Percent and number

	Röstberättigade 1 000-tal			Röstande i % av röstberättigade					
	Kvinnor	Män	Alla	Kvinnor	Män	Alla			
Upp till 10 år	40,3	35,6	75,9	65,8	±4,5	62,6	±4,9	64,3	±3,3
10–19 år	127,2	109,4	236,7	69,2	±2,6	70,6	±2,6	69,8	±1,8
20– år	240,3	199,8	440,1	78,0	±2,0	75,5	±2,1	76,9	±1,4
Uppgift saknas	.	.	5,5	.	.	.	.	11,0	±9,5
Totalt	407,8	344,9	752,7	74,0	±1,5	72,6	±1,5	73,4	±1,0

Källa: Valstatistik, SCB

Tabell T.17**Valdeltagande i riksdagsvalet 2010 bland kvinnor och män efter födelseregion. Procent och antal***Voting rates in elections to the Riksdag (Parliament) among women and men by region of birth. Year 2010. Percent and number*

Födelseregion	Röstberättigade 1 000-tal			Röstande i % av röstberättigade					
	Kvinnor	Män	Alla	Kvinnor		Män		Alla	
Sverige	3 133,4	3 090,2	6 223,5	87,9	±0,3	86,6	±0,3	87,3	±0,1
Norden utom Sverige	88,8	59,5	148,4	81,4	±3,5	79,8	±3,7	80,8	±2,6
EU utom Norden	69,7	54,0	123,7	76,9	±3,8	73,6	±4,3	75,5	±2,9
Övriga Europa	91,1	78,8	170,0	65,9	±3,3	67,8	±3,4	66,8	±2,3
Nordamerika /Oceanien	9,3	6,5	15,8	76,2	±11,3	72,9	±11,4	74,8	±8,2
Sydamerika	24,6	19,9	44,5	80,6	±5,6	80,9	±5,0	80,7	±3,8
Asien	102,4	100,0	202,4	71,7	±2,7	71,1	±2,7	71,4	±1,9
Afrika	21,9	26,1	47,9	70,9	±6,3	68,3	±5,3	69,5	±4,1
Totalt	3 541,2	3 435,0	6 976,2	86,3	±0,3	85,2	±0,3	85,8	±0,0

Källa: Valstatistik, SCB

Anmärkning: Skattningarna avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige, det vill säga utlandssvenskar ingår inte.

Tabell T.18**Antal inrikes och utrikes födda kvinnor och män nominerade till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige. År 1991–2010***Number of Swedish and foreign born women and men nominated to the Riksdag (Parliament), county councils and the municipal councils. Year 1991–2010*

		1991	1994	1998	2002	2006	2010
<u>Kommunfullmäktige</u>							
Inrikes födda	Kvinnor	20 350	21 282	19 624	18 872	18 910	19 509
	Män	35 072	32 681	29 589	28 184	27 694	27 860
	Totalt	55 422	53 963	49 213	47 056	46 604	47 369
Utrikes födda	Kvinnor	1 309	1 485	1 651	1 808	2 027	2 153
	Män	1 643	1 726	1 973	2 184	2 419	2 547
	Totalt	2 952	3 211	3 624	3 992	4 446	4 700
Samtliga	Kvinnor	21 659	22 767	21 275	20 680	20 937	21 662
	Män	36 715	34 407	31 562	30 368	30 113	30 407
	Totalt	58 374	57 174	52 837	51 048	51 050	52 069
<u>Landstingsfullmäktige</u>							
Inrikes födda	Kvinnor	5 916	6 239	5 043	4 635	4 774	4 859
	Män	7 422	7 384	6 073	5 836	5 914	6 079
	Totalt	13 338	13 623	11 116	10 471	10 688	10 938
Utrikes födda	Kvinnor	361	405	396	475	544	580
	Män	338	395	460	489	572	623
	Totalt	699	800	856	964	1 116	1 203
Samtliga	Kvinnor	6 277	6 644	5 439	5 110	5 318	5 439
	Män	7 760	7 779	6 533	6 325	6 486	6 702
	Totalt	14 037	14 423	11 972	11 435	11 804	12 141
<u>Riksdagen</u>							
Inrikes födda	Kvinnor	2 083	2 368	2 048	1 962	2 189	2 236
	Män	3 074	3 127	2 827	2 772	2 948	2 829
	Totalt	5 157	5 495	4 875	4 734	5 137	5 065
Utrikes födda	Kvinnor	94	127	149	205	248	267
	Män	102	135	185	300	363	333
	Totalt	196	262	334	505	611	600
Samtliga	Kvinnor	2 177	2 495	2 197	2 167	2 437	2 503
	Män	3 176	3 262	3 012	3 072	3 311	3 162
	Totalt	5 353	5 757	5 209	5 239	5 748	5 665

Källa: Valstatistik, SCB

Tabell T.19**Antal inrikes och utrikes födda kvinnor och män valda till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige. År 1991–2010***Number of Swedish and foreign born women and men elected to the Riksdag (Parliament), county councils and the municipal councils . Year 1991–2010.*

		1991	1994	1998	2002	2006	2010
<u>Kommunfullmäktige</u>							
Inrikes födda	Kvinnor	4 356	5 279	5 221	5 221	5 100	5 098
	Män	8 607	7 646	7 449	7 193	7 088	6 888
	Totalt	12 963	12 925	12 670	12 414	12 188	11 986
Utrikes födda	Kvinnor	252	321	354	403	432	483
	Män	310	304	364	454	458	500
	Totalt	562	625	718	857	890	983
Samtliga	Kvinnor	4 608	5 600	5 575	5 624	5 532	5 581
	Män	8 917	7 950	7 813	7 647	7 546	7 388
	Totalt	13 525	13 550	13 388	13 271	13 078	12 969
<u>Landstingsfullmäktige</u>							
Inrikes födda	Kvinnor	716	795	740	724	727	721
	Män	981	904	812	818	813	812
	Totalt	1 697	1 699	1 552	1 542	1 540	1 533
Utrikes födda	Kvinnor	37	50	53	60	62	68
	Män	29	28	41	54	54	61
	Totalt	66	78	94	114	116	129
Samtliga	Kvinnor	753	845	793	784	789	789
	Män	1 010	932	853	872	867	873
	Totalt	1 763	1 777	1 646	1 656	1 656	1 662
<u>Riksdagen</u>							
Inrikes födda	Kvinnor	110	136	144	147	157	142
	Män	232	206	198	183	175	179
	Totalt	342	342	342	330	332	321
Utrikes födda	Kvinnor	5	5	5	11	8	15
	Män	2	2	2	8	9	13
	Totalt	7	7	7	19	17	28
Samtliga	Kvinnor	115	141	149	158	165	157
	Män	234	208	200	191	184	192
	Totalt	349	349	349	349	349	349

Källa: Valstatistik, SCB

Tabell T.20

**Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män med
förtroendeuppdrag i landstinget efter olika nivåer och födelseregion.
År 2007 och 2011**

*Share of Swedish and foreign born women and men in representative
positions in the county councils by organization and region of birth. Year
2007 and 2011.*

	Kvinnor		Män		Totalt		
	Inrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda	Utrikes födda	Antal uppdrag
2007							
Landstingsstyrelsen	95,5	4,5	95	5	95,2	4,8	567
Landstingsfullmäktige	90,8	9,2	92,5	7,5	91,7	8,3	3 677
Facknämnder	91,9	8,1	93,2	6,8	92,5	7,5	2 582
Övriga	91,1	8,9	98,4	1,6	96,5	3,5	170
Samtliga	91,6	8,4	93,1	6,9	92,4	7,6	6 996
2011							
Landstingsstyrelsen	97	3	95	5	96	4	559
Landstingsfullmäktige	91	9	92	8	92	8	3 625
Facknämnder	91	9	92	8	91	9	2 687
Övriga	98	2	97	3	98	2	169
Samtliga	91	9	93	7	92	8	7 040

Källa: Valstatistik, SCB

Tabell T.21**Andel inrikes och utrikes födda kvinnor och män med förtroendeuppdrag i landstinget efter olika positioner och födelseregion. År 2007 och 2011***Share of Swedish and foreign born women and men in representative positions in the county councils by organization and region of birth. Year 2007 and 2011*

	Kvinnor		Män		Totalt		Antal uppdrag
	Inrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda	Utrikes födda	
<u>2007</u>							
Ordförande	96,7	3,3	97	3	96,9	3,1	224
Vice ordförande	93	7	96,4	3,6	94,9	5,1	311
Ledamot	91,8	8,2	93,9	6,1	92,9	7,1	3 220
Ersättare	91	9	91,6	8,4	91,3	8,7	3 241
Samtliga	91,6	8,4	93,1	6,9	92,4	7,6	6 996
<u>2011</u>							
Ordförande	91	9	96	4	93	7	224
Vice ordförande	93	7	96	4	95	5	316
Ledamot	92	8	93	7	93	7	3 308
Ersättare	90	10	92	8	91	9	3 192
Samtliga	91	9	93	7	92	8	7 040

Källa: Valstatistik, SCB

Tabell T.22

Andel och antal inrikes och utrikes födda kvinnor och män med gott och dåligt hälsotillstånd samt aktivitetsnedsättning, 20–64 år. Period 2011–2012. Skattat antal i tusental

Share and number of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 with good/poor health and limited in activities due to a health problem. Period 2011–2012. Estimated number in thousands

	Gott hälsotillstånd		Dåligt hälsotillstånd		Aktivitetsnedsättning	
	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal
<u>Inrikes födda</u>						
Kvinnor	83,2 ±1,4	1 742 ±56	4,3 ±0,8	90 ±18	20,7 ±1,5	434 ±34
Män	85,3 ±1,4	1 929 ±64	2,9 ±0,7	66 ±17	15,2 ±1,4	345 ±34
Totalt	84,3 ±1,0	3 672 ±62	3,6 ±0,5	156 ±24	17,9 ±1,0	779 ±45
<u>Utrikes födda</u>						
Kvinnor	72,8 ±3,8	426 ±40	10,9 ±2,9	64 ±18	21,9 ±3,5	128 ±23
Män	82,4 ±3,8	386 ±39	6,9 ±2,9	32 ±14	19,6 ±3,9	92 ±20
Totalt	77,1 ±2,7	812 ±52	9,1 ±2,0	96 ±22	20,9 ±2,6	220 ±30
<u>Samtliga</u>						
Kvinnor	81,0 ±1,4	2 178 ±62	5,7 ±0,9	101 ±22	21,0 ±1,4	566 ±40
Män	84,7 ±1,3	2 319 ±39	3,7 ±0,8	153 ±25	16,1 ±1,3	441 ±38
Totalt	82,9 ±0,9	4 497 ±57	4,7 ±0,6	254 ±31	18,5 ±0,9	1 006 ±51

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Tabell T.23

Andel och antal inrikes och utrikes födda kvinnor och män med svår värk efter typ av värk, 20–64 år. Period 2011–2012. Skattat antal i tusental

Share of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 with serious pain by type of pain. Period 2011–2012. Estimated number in thousands

	Svår värk (sammanlagt)		Svår värk i rygg eller höft		Svår värk i skuldror, nacke och axlar		Svår värk i händer, armbågar eller knän	
	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal
<u>Inrikes födda</u>								
Kvinnor	19,5 ±1,5	409 ±33	10,7 ±1,2	224 ±26	10,9 ±1,1	227 ±25	8,7 ±1,1	183 ±23
Män	12,4 ±1,3	281 ±30	6,2 ±0,9	140 ±21	5,8 ±0,9	131 ±21	5,9 ±0,9	132 ±22
Totalt	15,9 ±1,0	691 ±43	8,4 ±0,7	364 ±32	8,2 ±0,7	359 ±32	7,2 ±0,7	315 ±31
<u>Utrikes födda</u>								
Kvinnor	30,8 ±4,1	180 ±28	14,9 ±3,2	87 ±20	19,5 ±3,5	114 ±23	17,1 ±3,3	100 ±21
Män	20,0 ±4,0	94 ±21	11,0 ±3,2	52 ±16	10,7 ±3,1	50 ±15	9,4 ±3,1	44 ±15
Totalt	26,0 ±2,9	274 ±34	13,2 ±2,2	139 ±25	15,5 ±2,4	164 ±27	13,7 ±2,3	144 ±26
<u>Samtliga</u>								
Kvinnor	21,9 ±1,4	590 ±42	11,6 ±1,1	311 ±32	12,7 ±1,2	341 ±33	10,5 ±1,1	281 ±30
Män	13,7 ±1,2	374 ±36	7,0 ±0,9	191 ±26	6,6 ±0,9	181 ±25	6,4 ±0,9	176 ±26
Totalt	17,8 ±0,9	964 ±51	9,3 ±0,7	503 ±39	9,6 ±0,7	522 ±40	8,4 ±0,7	458 ±38

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Tabell T.24

Andel och antal inrikes och utrikes födda kvinnor och män med sömnbesvär, besvär/svåra besvär med ångslan, oro och ångest, 20–64 år. Period 2011–2012. Skattat antal i tusental

Share of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 with trouble sleeping, and problems/serious problems of anxiety, worry and fear. Period 2011–2012. Estimated number in thousands

	Har besvär med sömnen		Har besvär med ångslan, oro och ångest		Har svåra besvär med ångslan, oro och ångest	
	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal
<u>Inrikes födda</u>						
Kvinnor	30,0 ±1,7	629 ±40	22,4 ±1,5	469 ±35	7,0 ±1,0	147 ±21
Män	20,8 ±1,6	470 ±39	14,7 ±1,4	333 ±34	3,9 ±0,8	89 ±19
Totalt	25,3 ±1,1	1 100 ±52	18,4 ±1,0	802 ±46	5,4 ±0,6	236 ±28
<u>Utrikes födda</u>						
Kvinnor	39,8 ±4,2	233 ±31	32,9 ±4,2	192 ±30	12,9 ±3,1	75 ±19
Män	27,2 ±4,5	128 ±24	21,7 ±4,1	102 ±22	8,3 ±2,9	39 ±14
Totalt	34,2 ±3,1	360 ±38	27,9 ±3,0	293 ±36	10,8 ±2,2	114 ±24
<u>Samtliga</u>						
Kvinnor	32,0 ±1,6	861 ±48	24,5 ±1,5	660 ±44	8,2 ±1,0	221 ±28
Män	22,0 ±1,5	601 ±45	16,0 ±1,3	438 ±39	4,7 ±0,8	129 ±23
Totalt	27,0 ±1,1	1 463 ±60	20,2 ±1,0	1 098 ±54	6,5 ±0,6	351 ±35

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Tabell T.25**Andel och antal inrikes och utrikes födda kvinnor och män med rörelsehinder/svårt rörelsehinder, nedsatt syn och hörsel, 20–64 år.****Period 2011–2012. Skattat antal i tusental***Share of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 with motor disabilities/ serious motor disabilities. Period 2011–2012. Estimated number in thousands*

	Har rörelse- hinder		Har svårt rörelsehinder		Har nedsatt hörsel		Har nedsatt syn	
	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal
<u>Inrikes födda</u>								
Kvinnor	3,4 ±0,8	72 ±16	1,5 ±0,6	30 ±12	11,6 ±1,6	242 ±33	3,9 ±0,9	83 ±20
Män	1,6 ±0,6	37 ±13	0,7 ±0,4	17 ±9	12,9 ±1,7	291 ±39	3,9 ±1,0	88 ±23
Totalt	2,5 ±0,5	109 ±20	1,1 ±0,3	47 ±15	12,2 ±1,1	533 ±50	3,9 ±0,7	171 ±30
<u>Utrikes födda</u>								
Kvinnor	4,8 ±1,8	28 ±11	1,9 ±1,1	11 ±6	11,2 ±3,5	66 ±21	5,8 ±2,6	34 ±15
Män	2,5 ±1,6	12 ±8	0,8 ±1,0	4 ±4	7,0 ±3,2	33 ±15	1,7 ±1,8	8 ±8
Totalt	3,8 ±1,3	40 ±13	1,4 ±0,7	15 ±8	9,3 ±2,4	98 ±26	4,0 ±1,6	42 ±17
<u>Samtliga</u>								
Kvinnor	3,8 ±0,7	103 ±20	1,6 ±0,5	44 ±14	11,5 ±1,4	309 ±39	4,4 ±0,9	118 ±25
Män	1,8 ±0,5	49 ±15	0,7 ±0,4	20 ±10	11,9 ±1,5	325 ±41	3,6 ±0,9	97 ±24
Totalt	2,8 ±0,4	152 ±24	1,2 ±0,3	65 ±17	11,7 ±1,0	635 ±55	4,0 ±0,6	215 ±34

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

In English

Summary

The aim of this report is to describe the similarities and differences between Swedish born and foreign born persons with regards to education, labour market, income, democracy and health. The first report in the *Integration series* presented five years ago was in reference to a comparable description in such areas as education, labour market and democracy. In these areas, the aim this time includes following up on whether the differences and similarities remain.

Demographics

Immigration to Sweden has increased, especially in recent years, and many of these immigrants were born in Africa, Asia and the EU. There are many reasons why people immigrate to Sweden. These include work or studies or because conflicts and instability in the home country have forced people to flee.

In 2011, there were 1 427 000 foreign born persons in Sweden, which represented 15 percent of the entire population. This is more than before in terms of both number and percentage. Since the previous report, the percentage and number of those born in Africa and Asia have increased. In 2011, 9 percent of foreign born persons were from Africa and 30 percent were from Asia. These groups consist of many young people of working age and a large proportion have been in Sweden less than five years.

Many foreign born persons were born in countries in the EU and the rest of Europe, 19 and 16 percent respectively. Nordic born persons were previously a large group, but they are now declining as a result of aging and lower immigration. In 2011, they represented 18 percent of the foreign born population. Most Nordic born persons have resided a long time in Sweden, more than twenty years.

Education

During 1998-2010, foreign born girls and boys had lower grade values in compulsory school than Swedish born girls and boys. At the same time, the girls, no matter where they were born, had higher average grade values than boys from the same region of birth.

For foreign born students, the duration of residence in Sweden was decisive in determining how high their grade values would be in compulsory and upper secondary education. In particular, those students who had resided a short time in Sweden had comparatively lower grade values in compulsory school. They also represented a significantly lower proportion of those who were eligible for upper secondary school compared with those who had resided in Sweden for a long time.

The average grade value in compulsory school increased between 2006 and 2011, but the trend has not been in the same direction for all regions of birth. This applies, for example, to students from Africa where immigration has been high in recent years and where the short duration of residence significantly affects the average grade value.

As for upper secondary school grade values, foreign born students have lower average grade value points than Swedish born students, and the boys have lower grade values than the girls. The boys also lack eligibility to post-secondary school education to a greater extent than girls for all regions of birth.

Most people are expected to have completed any post-secondary education by the age of 30. During 2007-2011, 48 percent of Swedish born 30-year-olds had completed a post-secondary education. The corresponding share for foreign born persons was 42 percent. The proportion with post-secondary education has increased compared to 2002-2006 for both Swedish and foreign born persons overall. The proportion with only compulsory education remains higher among foreign born persons than among Swedish born persons.

Labour market

Foreign born persons are gainfully employed to a far lesser extent than Swedish born persons. In 2011, 82 percent of Swedish born and 57 percent of foreign born persons aged 20-64 were gainfully employed. The difference between Swedish born and foreign born women has risen slightly over the past five years and was 27 percentage points in 2011. The difference between Swedish born and foreign born men remained at virtually the same level as five years ago at 23 percentage points.

The number gainfully employed persons has increased by 124 000 compared with 2006. The number of foreign born persons in gainful employment has increased by 113 000 and the number of Swedish

born persons by 11 000. This means that foreign born persons account for over 90 percent of the growth in employment over the past five years. The growth in the number of foreign born persons who are gainfully employed has not resulted in a significant increase in the percentage gainfully employed among foreign born persons. This is because the foreign born population has increased.

Just as was stated in the previous report five years ago, there are large differences between different groups of foreign born persons (SCB, 2008). Those who have resided in Sweden for a short time have the lowest employment by far. However the share of gainfully employed is lower among foreign born persons despite a long duration of residence than among Swedish born persons. When looking at different regions of birth, foreign born persons from Africa and Asia continue to have the weakest position in the labour market.

Income

In 2011, median income in the 20-64 age group was SEK 19 000 per month among Swedish born persons and SEK 14 400 per month among foreign born persons. Foreign born persons have lower net income than Swedish born persons among the gainfully employed as well as those who are not gainfully employed. The composition of income differs between Swedish born and foreign born persons in that the income of the Swedish born mainly consists of income from salary, business activities and capital, i.e. income that is not derived from the economic security system.

The report relies on two different criteria to describe the groups at risk of economic vulnerability. According to both of these criteria, foreign born persons face an increased risk of economic vulnerability. Foreign born persons from Africa and Asia have the worst economic situation, regardless of the income measure used. It is also clear that foreign born persons who have a short duration of residence in Sweden have a greater risk of economic vulnerability than other groups of foreign born persons.

Democracy

Swedish born persons participate in voting to a greater extent than foreign born persons. This difference has increased between the parliamentary elections in 1991 and 2006. However, the difference in voter turnout decreased between Swedish born and foreign born persons from 18 to 14 percentage points between the last elections in

2006 and 2010. Voter turnout for Swedish born persons was 87 percent in the 2010 parliamentary election, while the voter turnout for foreign born persons was 73 percent. Voter turnout increases with the duration of residence in Sweden, but regardless of the duration of residence in Sweden, voter turnout among foreign born persons is lower than among Swedish born persons. Voter turnout in parliamentary elections also varies according to region of birth, which was already evident in the previous report. The lowest voter turnout was among foreign born persons from Africa, Asia, and Rest of Europe. Persons born in the Nordic countries and South America vote in a relatively great extent. However, this is not as high as the voter turnout among Swedish born persons. This pattern has not changed since the previous year's parliamentary election.

Political representation has also been compared between Swedish born and foreign born persons. The nominations of foreign born persons for parliamentary election nearly match the percentage of foreign born persons among eligible voters. However, foreign born persons are not elected to the Riksdag to the same extent. This pattern also applies in county and municipal elections.

Health

Overall health conditions are studied based on the *Living Conditions Survey (ULF/SILC)* for 2011 and 2012. Swedish born women assessed their general health as good to a greater degree than foreign born women. However, there is no significant difference between the men. When physical health is measured in terms of aches and pain, it is clear that both foreign born women and men suffer severe pain to a greater extent than Swedish born persons. For example, this may involve severe pain in the back, shoulders or neck. Insomnia or anxiety disorders, worries or distress are also more common among foreign born persons. Many of these health problems apply in particular to foreign born women.

A note of thanks

We would like to express appreciation to our survey respondents – the people, enterprises, government authorities and other institutions of Sweden – with whose cooperation Statistics Sweden is able to provide reliable and timely statistical information meeting the current needs of our modern society.

List of tables

Share of foreign born girls and boys eligible to attend upper secondary school, by time in Sweden. Period 2007–2011	38
Share of women and men at 30 years of age, by educational attainment and region of birth. Period 2007–2011	45
Number and share of employed highly educated women and men in the ages 20–64 by the education their occupations require. Year 2011	59
Share of self-employed among gainfully employed women and men by region of birth, ages 20–64. Year 2011	61
Composition of net income for Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64. Year 2011	70
Voting rates in elections to the Riksdag (Parliament) among Swedish citizens born in Sweden and abroad. Year 1991–2010. Percent	81
Share of Swedish and foreign born women and men in representative positions in municipalities by organization. Year 2007 and 2011	88
Share of Swedish and foreign born women and men in representative positions in municipalities by position. Year 2011 and 2007	89
Numbers of girls and boys attending independent compulsory school or compulsory school, by region of birth. Period 2007–2011	109
Number of girls and boys eligible or not eligible to attend upper secondary school, by region of birth. Period 2007–2011	109
Number of foreign born girls not eligible or eligible to attend upper secondary school, by time in Sweden and region of birth. Period 2007–2011	110
Numbers of foreign born boys not eligible or eligible to attend upper secondary school, by time in Sweden and region of birth. Period 2007–2011	110
Number of girls and boys attending independent upper secondary schools by region of birth. Period 2007–2011	111
Number of girls and boys not eligible or eligible to attend higher education by region of birth. Period 2007–2011	111
Employed population among Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64. Year 1990–2011	112

Employed population among women and men in the ages 20–64 by time in Sweden. Year 2011	113
Employed population among women and men in the ages 20–64 by region of birth. Year 2011	113
Employed population among women and men aged 30–50 by region of birth and educational attainment. Year 2011	114
Number of women and men aged 20–64 that net income is based on by time in Sweden. Year 2011.....	115
Number of women and men aged 20–64 that net income is based on by region of birth. Year 2011.....	115
Number of Swedish and foreign born women and men aged 20–64 that net income is based on by educational level. Year 2011	116
Voting rates in elections to the Riksdag (Parliament) among Swedish and foreign born women and men. Year 1991–2010. Percent.....	116
Voting rates in elections to the municipal councils and county councils among Swedish and foreign born women and men. Year 1991–2010. Percent and number	117
Voting rates in elections to the Riksdag (Parliament) among Swedish and foreign born women and men. Year 2010. Percent and number.....	117
Voting rates in elections to the Riksdag (Parliament) among women and men by region of birth. Year 2010. Percent and number	118
Number of Swedish and foreign born women and men nominated to the Riksdag (Parliament), county councils and the municipal councils. Year 1991–2010	119
Number of Swedish and foreign born women and men elected to the Riksdag (Parliament), county councils and the municipal councils . Year 1991–2010.....	120
Share of Swedish and foreign born women and men in representative positions in the county councils by organization and region of birth. Year 2007 and 2011.	121
Share of Swedish and foreign born women and men in representative positions in the county councils by organization and region of birth. Year 2007 and 2011	122
Share and number of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 with good/poor health and limited in	

activities due to a health problem. Period 2011–2012. Estimated number in thousands	123
Share of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 with serious pain by type of pain. Period 2011– 2012. Estimated number in thousands	124
Share of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 with trouble sleeping, and problems/serious problems of anxiety, worry and fear. Period 2011–2012. Estimated number in thousands	125
Share of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 with motor disabilities/ serious motor disabilities. Period 2011–2012. Estimated number in thousands.....	126

List of graphs

Number of immigrants to Sweden, by region of birth. Year 2002–2011.....	20
Number of persons who immigrated to Sweden, by ground for settlement and region of citizenship. Year 2011	21
Share of foreign born who immigrated in 1997–2007 and is still registered in Sweden after five years, by region of birth.....	22
Share of foreign born population by region of birth. Year 2011	24
Share of Swedish and foreign born women and men, by age and region of birth. Year 2011	26
Share of foreign born population by time in Swedish and region of birth. Year 2011	27
Share of girls and boys attending independent compulsory school, by region of birth. Period 2007–2011	30
Average merit points among girls and boys in grade 9, by region of birth. Year 1998–2011	32
Average merit points among girls and boys in grade 9, by region of birth and time in Sweden. Period 2007–2011	34
Share of girls and boys eligible to attend upper secondary school by region of birth. Period 2007–2011	36
Share of girls and boys attending independent upper secondary schools by region of birth. Period 2007–2011	40
Average grades among girls and boys in upper secondary school, by region of birth. Year 2000–2011	41

Share of girls and boys not eligible to attend higher education, by region of birth. Period 2007–2011.....	43
Share of employed Swedish and foreign born women and men, ages 20–64. Year 1990–2011.....	47
The difference between Swedish and foreign born women and men employment rates in the ages 20–64. Year 1990–2011.....	48
Change in population and number of employed between year 2006 and 2011. Swedish and foreign born women and men aged 20–64.....	50
Share of employed Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64, by time in Sweden. Year 1997–2011.....	51
Share of employed women and men, 20–64 years old, by region of birth. Year 1997–2011.....	53
Share of employed women and men by region of birth and age. Year 2011. Moving average over 3 ages.....	55
Share of employed women and men in the ages 30–50, by region of birth and educational attainment. Year 2011	57
Net income per month for Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64. Median. Year 2006–2011	64
Net income per month for Swedish and foreign born women and men by age. Median. Year 2011.....	65
Net income per month for Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 by employment status. Median. Year 2005–2011	66
Net income per month for Swedish and foreign born women and men, in the ages 20–64, by region of birth. Median. Year 2006–2011	67
Net income per month for women and men in the ages 20–64 by time in Sweden. Median. Year 2011.....	68
Net income per month for Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 by educational attainment. Median. Year 2011	69
Composition of net income in the ages 20–64 for Swedish and foreign born women and men by time in Sweden. Year 2011.....	71
Share of Swedish and foreign born women and men in different ages who belong to the 10 percent of the population who have the lowest net income. Year 2011	73

Share of women and men in the ages 20–64 who belong to the ten percent with the lowest net income (P10) by time in Sweden. Year 2011	74
Share in the ages 20–64 who belong to the ten percent with the lowest net income (P10) by time in Sweden and educational level. Year 2011	75
Share in the ages 20–64 who belong to the ten percent with the lowest net income (P10) by sex and region of birth. Year 2011	76
Share of Swedish and foreign born women and men whose net income at least half consist of C-income, by age. Year 2011	77
Share of Swedish and foreign born women and men whose net income at least half consist of C-income, by age and time in Sweden. Year 2011	78
Share of Swedish and foreign born women and men whose net income at least half consist of C-income, by age and region of birth. Year 2011	79
Share of Swedish and foreign born women and men whose net income at least half consist of C-income, by educational level. Year 2011	80
Voting rates in elections to the Riksdag (Parliament) 2010 among Swedish citizens born in Sweden and abroad by time in Sweden. Percent	82
Voting rates in elections to the Riksdag (Parliament) 2010 among Swedish citizens by region of birth. Percent	83
Voting rates in elections to the Riksdag (Parliament) 2010 among Swedish citizens born in Sweden and abroad by age. Percent	84
Share of foreign born among nominated and elected to the Riksdag (Parliament), the municipal councils and in the population with the right to vote. Year 2002, 2006, 2010. Percent	86
Share of foreign born among nominated and elected candidates in the elections to the Riksdag (Parliament), county councils and municipal councils. Year 2010	87
Share of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 with good and poor health. Period 2011–2012	92
Share of Swedish and foreign born women and men in the ages 20–64 limited in activities due to a health problem. Period 2011–2012	92

Share of Swedish and foreign born women and men in the
ages 20–64 with serious pain by kind of pain. Period 2011–2012 93

Share of Swedish and foreign born women and men in the
ages 20–64 with trouble sleeping and problems/serious
problems of anxiety, worry and fear. Period 2011–2012 94

Share of Swedish and foreign born women and men in the
ages 20–64 with motor disabilities and serious motor
disabilities. Period 2011–2012..... 95

Share of Swedish and foreign born women and men in the
ages 20–64 with impaired hearing and vision. Period 2011–
2012 96

List of terms

Afrika	Africa		
andel	share	högskole	post secondary
anställda	employed	utbildning	education
antal	number		
arbete	work	inga	none
armbågar	elbows	inkomst	income
Asien	Asia	inrikes födda	Swedish born
axlar	shoulders		
		knän	knees
befolkningen	population	kommun-	municipal
bland	among	fullmäktige	councils
bortfall	non-response	kommunstyrelsen	municipal
	rate		government
differens	difference	krav	requirements
dåligt	poor	kronor	Swedish
			crowns, SEK
eftergymnasial	post secondary	kvinnor	women
utbildning	education		
egenföretagare	self-employed	landstings-	county council
eller	or	fullmäktige	
ersättare	substitute	ledamot	member
EU	EU-countries	ledningsarbete	management
facknämnder	union	mer	more
	committee	merit värde	merit points
familjeband	family ties	män	men
flickor	girls		
förgymnasial	compulsary	nacke	neck
utbildning	school	nedsatt hörsel	reduced
födelseregion	region of birth		hearing
förvärvs-	employed	nedsatt syn	reduced sight
arbetande		nominerade	nominated
		Nordamerika	North America
gott	good	Norden	the Nordic
gymnasial utb.	upper		countries
	secondary		
	education	Oceanien	Oceania
gymnasie-	upper	okänd/okänt	unknown
kompetens	secondary	ordförande	president
	qualification	oro	worry
hälsotillstånd	health	pojkar	boys
händer	hands	procent	percent
höft	hip	procentenheter	percentage

Riksdagen	points Parliament	totalt tusental (1000-tal)	total thousands
rygg	back		
rörelsehinder	disability	uppdrag	assignment
röstberättigade	eligible to vote	urvalsstorlek	sample size
		utbildning/utb.	education
samtliga	all	utom	excluding
skuldror	shoulders	utrikes födda	foreign born
skyddsbehov	protection needs	valda	elected
små	small		
summa	sum	ångest	anxiety
svår värk	serious pain	år	year/-s
svåra besvär	serious problems	ängslan	fear
Sydamerika	South America		
sömnen	sleeping	övriga	other
		övriga Europa	rest of Europe
tid i Sverige	time in Sweden		
till	to		

Integration – en beskrivning av läget i Sverige

Sedan andra världskriget har Sverige varit ett invandringsland. Den utrikes födda befolkningen har stadigt ökat och idag är 15 procent av Sveriges befolkning född utomlands. Över tid har också invandringen till Sverige ändrat karaktär och idag kommer personer till Sverige från många olika länder och av olika anledningar. I ett samhälle med ökad mångfald är främjandet av integration viktigt och berör många delar av vårt samhälle. Integration är ett ämne som därför bör belysas ur flera perspektiv.

I denna rapport beskrivs likheter och skillnader mellan inrikes och utrikes födda i Sverige inom delar av områdena utbildning, arbetsmarknad, inkomst, demokrati och hälsa. Utbildning, arbetsmarknad och demokrati analyserades i integrationsseriens inledande rapport som publicerades år 2008. Inom dessa områden görs en uppföljning medan inkomst och hälsa är nya områden som studeras.

Då utrikes födda personer i Sverige är en heterogen grupp redovisas statistiken i den mån det är möjligt utifrån födelseregion, ålder och tid i Sverige.

ISBN 978-91-618-1599-9 (Print)

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**

Statistikservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**

Statistics Service, phone +46 8 506 948 01